

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 86 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

Περίοδος Β' - Χρόνος 44ος - Αρ. Φύλλον 86 - Ιανουάριος-Ιούνιος '09

Ιδιοκτήτης:

Αδελφότητα Μικροχωριτών
“Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος”

Αγλαύρου 19-21, 117 41 Αθήνα

Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος: Αιμιλία Κουτσούζη

Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Κεράνης

Γεν. Γραμματέας: Μάρκος Οικονόμου

Ταμίας: Ιωάννης Αρώνης

Ειδ. Γραμματέας: Χρήστος Μουτογιάννης

Σύμβουλοι Τύπου: Σπύρος Κρίκος

Σοφία Κούμπου - Κουτσούζη

Σύνταξη – Επιμέλεια έκδοσης:

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης

1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος

1978-1992: Μένιος Κουτσούκης

1993-2003: Αθανάσιος Κεράνης και
Δημήτριος Κρίκος

2003 - Οι δημοσιογράφοι:

· Σοφία Κουτσούζη, τηλ. 210 8032231

E-mail: bily@otenet.gr

· Σπύρος Κρίκος, τηλ. 210 9945348

E-mail: skrikos@tivonews.gr

Εκδότης/Διευθυντής

(σύμφωνα με το νόμο):

Αιμιλία Κ. Κουτσούζη

Διεύθυνση: Αγλαύρου 19-21, 117 41 Αθήνα.

Τηλ. 210 9238197, Fax: 210 9218177,

E-mail: Koutsoukis@hol.gr

Εκτύπωση Διευθύνσεων: Κρίκος Κώστας

Φωτοστοιχειοθεσία – εκτύπωση:

Ι. Γκαντήραγας & Σία Ο.Ε. , Γερανίου 7,

Τηλ. 210 5244309, e-

mail: kaligoul@ath.forthnet.gr

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού Ευρώ 20

Εξωτερικού \$ 50

Εταιρειών, ΝΠΙΔ Ευρώ 30

Αποστέλλεται δωρεάν σε δημόσιες
υπηρεσίες, Ο.Τ.Α. και συλλόγους

Φωτογραφία εξωφύλλου: Η Σταύρωση. Καλλιτεχνική δημιουργία του εφημέριου
του χωριού μας, πρωτ. Παπα-Νίκου Αζακά, στο πλάι της Αγίας Κυριακής.

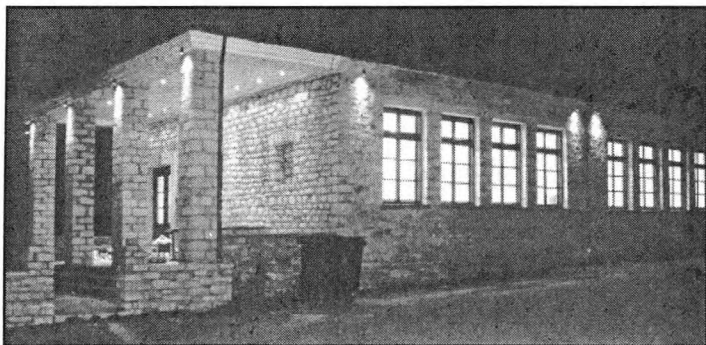
Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών είναι στην ευχάριστη θέση να πληροφορήσει τους συγχωριανούς ότι, χάρη στην κατανόηση του αιτήματός μας από τον *Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, καθ. Παντελή Σκλιά*, μέσα στο καλοκαίρι, α) θα επισκευαστεί η εξωτερική όψη του Μουσείου και β) θα τοποθετηθεί εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης στο κτίριο.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Μικροχωριτών απευθύνουν και από τη στήλη αυτή, θερμές ευχαριστίες προς τον κ. Περιφερειάρχη μας για την πολύτιμη αυτή συμβολή.

Πέρα από τα “κατασκευαστικά έργα”, στον ανακαινισμένο εσωτερικό χώρο, η Αδελφότητα εργάζεται πάνω στη θεματολογία, ταξινόμηση, περιγραφές, καταγραφές, εκτυπώσεις και παρουσιάσεις των εκθεμάτων αλλά και στην προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού, ώστε τα αντικείμενα να πάρουν τη θέση που τους αρμόζει. Ήδη έχουν φτάσει στο Μουσείο οι κουρτίνες για τα 19 παράθυρα (δωρεά Ιωάννη Ζορμπαλά) και η επίπλωση της βιβλιοθήκης (δωρεά Μένιου Κουτσούκη), ενώ προχωρεί η κατασκευή των προθηκών και η εργασία παρουσίασης φωτογραφικών κειμηλίων. Επίσης, έχουν καθαρογραφεί και τυπωθεί οι προσωπικές μαρτυρίες Μικροχωριτών και άλλων που σχετίζονται με την ιστορική διαδρομή του χωριού μας.

Οι συλλογές, που είχαν συγκεντρωθεί στην Πνευματική Γωνιά, τοποθετούνται με χρονολογική και μουσειολογική ακολουθία για να μπορεί ο επισκέπτης να πληροφορηθεί για τους αγώνες των προγόνων μας προς επιβίωση, πρόοδο, ελευθερία. Έχει ήδη ετοιμαστεί και σχετική βιντεοταινία που θα προβάλλεται στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Μουσείου.

Σκοπός της αναβάθμισης του Μουσείου ήταν να διαφυλαχτούν τα τεκμήρια ζωής και δράσης των ανθρώπων του χωριού, που έζησαν πριν από μας, να προστατευτούν από τη λήθη του χρόνου και να αποτελέσουν πολύτιμη κληρονομιά για τις επόμενες γενιές. Βασική προϋπόθεση της προσπάθειας αυτής, όπως όλοι γνωρίζουμε, ήταν η στατική αποκατάσταση και επισκευή του κτιρίου, ώστε να είναι ένας ασφαλής χώρος, τόσο για τους επισκέπτες, όσο και για τα εκθέματα.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών, χάρη στις συνεχείς προσπάθειές της, κατάφερε ένα αίσιο αποτέλεσμα. Η εύρυθμη λειτουργία του Μουσείου όμως,

εξαρτάται από την αγάπη, τη φιλοτιμία και τη συμβολή όλων των Μικροχωριτών. Τα τακτικά έσοδα της Αδελφότητας, δηλ. οι τακτικές ετήσιες συνδρομές των μελών της, αδυνατούν να καλύψουν τα έξοδα λειτουργίας του Μουσείου. Χάρη στην ενίσχυση των λίγων δωρεών, η Αδελφότητα μόλις καταφέρνει να καλύπτει την εκτύπωση και αποστολή του περιοδικού μας, ενός σημαντικού μέσου σύσφιξης των σχέσεων ανάμεσα στους απανταχού Μικροχωρίτες αλλά και μέσο προβολής του χωριού μας.

Το Μουσείο αποτελεί ένα ελκυστικό αξιοθέατο για τους επισκέπτες και ένα μέσο διαφήμισης του χωριού. Πολλά ήταν τα τηλεφωνήματα ενδιαφέροντος, που δεχτήκαμε από οργανωμένες εκδρομικές ομάδες, όσο ανακαινιζόταν. Στο Μουσείο μας, όπως σε όλα τα τοπικά μουσεία, εκτίθεται ο λαϊκός πολιτισμός, δηλ. η δράση και συμπεριφορά των ανθρώπων του χωριού στις διαδικασίες της κοινότητας, της οικονομίας, της ιδεολογίας, του έθνους, του πολιτισμού. Είναι ο χώρος όπου διαφυλάσσεται η προγονική ψυχή. Είναι χρέος όλων μας να το φροντίσουμε, να το διατηρήσουμε, να το αγαπήσουμε. Με τη δική μας συμπαράσταση και έμπρακτη ανταπόκριση στις λειτουργικές του ανάγκες, το Μουσείο θα μπορεί να παραμένει ανοιχτό για να συνεχίζει να αναδεικνύει και να προβάλλει την ιστορία και τον πολιτισμό του Μικρού Χωριού.

Οι Υπηρεσίες του Δήμου κάθε μέρα δίπλα σου!

Λακούβα στο δρόμο;

Καμένη λάμπα στη γειτονιά σου;

Πεταμένα μπάζα;

Πρόβλημα στους κάδους;

Σπασμένη πλάκα στο δρόμο;

Εγκαταλελειμμένο αυτοκίνητο;

Χρειάζονται κλάδεμα τα δέντρα;

Είμαστε εδώ να δώσουμε άμεση λύση!

Τα νέα τηλέφωνα του Δήμου Ποταμιάς

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 22373 51600 – FAX: 22370 41561

ΔΗΜΑΡΧΟΣ: 22373 51603, ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ – ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.: 22373 51604

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΚΤΩΡ: 22373 51602

ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ: 22373 51605, ΧΑΣΚΟΥ ΚΙΚΗ: 22373 51607, Κ.Ε.Π.: 22373 51608,

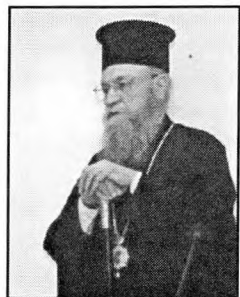
Από το περ. «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού» αρ. φύλ. 149-150

30 Χρόνια Αρχιερατικής Διακονίας του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαου

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαος συμπλήρωσε φέτος 30 χρόνια αρχιερατικής διακονίας στην Ευρυτανία. Η Αδελφότητα Μικροχωριτών εύχεται μακροημέρευση και συνέχιση της πνευματικής ποιμαντικής διακονίας. Πολλά τα έτη Σου Δέσποτα.

Ο Σεβασμιότατος κ.κ. Νικόλαος από την ενθρόνισή του, αψηφώντας αντίξοες οδικές και καιρικές συνθήκες, επισκέφτηκε και τα πιο απομακρυσμένα χωριά του νομού μας και συμμετείχε σε κάθε ευρυτανικό γίγνεσθαι χωρίς να φείδεται κόπου ή χρόνου.

Προσηνής και ευχάριστος, απλός και αξιοπρεπής εμπνέει εμπιστοσύνη, εκτίμηση και σεβασμό. Διορατικός, με ευρύτητα αντιλήψεων, απαντά πειστικά στα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας με χριστιανική διδαχή. Βαθύς γνώστης των Θείων αλλά και της ανθρώπινης ψυχολογίας αμβλύνει διχογνωμίες από προκλήσεις των καιρών και οδηγεί σε ωριμότερες σκέψεις. Είναι ευλογία που ο τόπος μας έχει Πνευματικό ταγό τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαο.

Για την τριακονταετή αρχιερατική διακονία του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαου, πραγματοποιήθηκε τιμητική εκδήλωση την Κυριακή, 10 Μαΐου 2009, στο Συνεδριακό Κέντρο Καρπενησίου. Την εκδήλωση διοργάνωσαν η Νομαρχία Ευρυτανίας και ο Δήμος Καρπενησίου, ενώ τον συντονισμό της είχε η κ. Μαρία Παναγιωτοπούλου-Μποτονάκη, Προϊσταμένη Γ.Α.Κ. Καρπενησίου.

Η επετειακή αυτή εκδήλωση έγινε παρουσία του Μακαριστάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου και των Μητροπολιτών Νέας Σύρνης κ.κ. Συμεών, Σπάρτης κ.κ. Ευσταθίου, Φθιώτιδος κ.κ. Νικόλαου, ενώ παρέστησαν τοπικοί παράγοντες, πολλοί ιερείς και πλήθος κόσμου.

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Προκαθήμενος της Ελλαδικής Εκκλησίας κ.κ. Ιερώνυμος, ο Νομάρχης Ευρυτανίας, ο Δήμαρχος Καρπενησίου και ο Αρχιερατικός Επίτροπος Καρπενησίου.

Κεντρικός ομιλητής ήταν ο πανοσιολογίτατος Ηγούμενος της Ι. Μ. Παναγίας Τατάρνης π. Δοσίθεος, δεινός γνώστης της ελληνικής και εκκλησιαστικής γλώσσας, ο

ο οποίος αναφέρθηκε στους πατέρες της εκκλησίας για να περιγράψει τη μεγάλη σημασία του λειτουργήματος του επισκόπου. Διανθίζοντας τον λόγο του με χιούμορ και αποσπάσματα από τις ιερές γραφές κατέδειξε την πλήρη ανταπόκριση και εναρμόνιση του Σεβασμιοτάτου κ.κ. Νικολάου στα ποιμαντικά του καθήκοντα.

Την εκδήλωση πλαισίωσε η χορωδία της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ι. Μ. Καρπενησίου, υπό την διεύθυνση του κ. Αναστασίου Ηλιοπούλου με πασχαλινούς ύμνους και η χορωδία “Ελληνορθόδοξη Παράδοση” του Ι.Ν. Αγ. Αθανασίου Πολυδρόσου Αττικής, υπό την διεύθυνση του πρωτοπρ. Λάμπρου Ανδρεάκη, με τραγούδια της πασχαλιάς και της άνοιξης.

Η σεμνή και ωραία γιορτή έκλεισε με τις ευχαριστίες του Σεβασμιοτάτου κ.κ. Νικολάου και την απονομή αναμνηστικών δώρων στους επισήμους αλλά και όλους τους παρευρισκομένους.

ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟ ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΤΗΣ Α΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικολάου

Πανηγυρική και χαρμόσυνη η σημερινή Κυριακή της Ορθοδοξίας. Ανακαλούμε στη μνήμη μας αγώνες και αγωνίες, πάθη και μίση, εξορίες και διωγμούς, αναστάσεις και εκπτώσεις, μεγαλοψυχίες και μικρότητες – το αμάλγαμα, το μίγμα των ανθρωπίνων ενεργημάτων, που κατά τη διάρκεια δύο χιλιετιών, μέσα από τη “συστροφή των πονηρευομένων”, διεμόρφωσαν το ιστορικό πρόσωπο της Εκκλησίας. Οι άγιοι του Θεού, δίδοντες τη μαρτυρία της πίστεώς των, “κατηγωνίσαντο βασιλείας, ειργάσαντο δικαιοσύνην, επέτυχον επαγγελιών... υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι ... έτεροι δε εμπαιγμών και μαστίγων πείραν έλαβον, έτι δε δεσμών και φυλακής... εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαίς της γης”, κατά τη χαρακτηριστική και θεόπνευστη περιγραφή του αποστόλου Παύλου, που ακούσαμε σήμερα στη Θεία Λειτουργία.

Για ποιο λόγο, όμως, ειδικά σήμερα εορτάζει η Εκκλησία; Μπροστά σε τι κλίνει το γόνατο γεμάτη χαρά και σεβασμό; Γιατί ώρισε την πρώτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής ως ημέρα της Ορθοδοξίας;

Όλοι γνωρίζουμε, ότι σήμερα εορτάζουμε τη θριαμβευτική αναστήλωση των εικόνων, τη λήξη

της εικονομαχίας. Τι σημαίνει, όμως αυτό; Έδωσε άραγε η Εκκλησία μας ένα αγώνα στον οποίο χιλιάδες πιστοί βασανίστηκαν και άγνωστο πόσοι έχασαν τη ζωή τους, έναν αγώνα στον οποίο Επίσκοποι εξορίστηκαν, μοναχοί διώχθηκαν, ναοί βεβηλώθηκαν και πυρπολήθηκαν, μοναστήρια καταστράφηκαν, έδωσε έναν αγώνα που κράτησε περισσότερο από έναν αιώνα, μόνο και μόνο για τη διακόσμηση των ναών με εικόνες; Τι, λοιπόν, υπεράσπισε με αταλάντευτη επιμονή ή Εκκλησία χωρίς να καμφθί από τις διώξεις; Τι εορτάζουμε σήμερα ζώντας μέσα στο φως του αγώνα εκείνου;

Την απάντηση στα ερωτήματα αυτά δίνει το “Συνοδικόν”, η πρώτη Κυριακή των Νηστειών, δηλαδή στην αρχή περίπου της πορείας, που τέλος της έχει την Ανάσταση.

Κατανοώντας αυτή την πραγματικότητα, βλέπομε ότι όχι μόνο οι εικόνες, αλλά η ίδια η Θεία Λειτουργία και η υμνολογία και ό,τι άλλο συμβαίνει μέσα στο ναό, συνιστούν σημεία πλήρους ρήξεως και αντιθέσεως με τα κριτήρια του έξω του ναού κόσμου. Αυτή, άλλωστε, τη ρήξη, αυτή την αντίθεση εκφράζουν τα λόγια του Χριστού “η βασιλεία η εμή ουκ έστιν εκ του κόσμου τούτου”. Η Εκκλησία δεν είναι “εκ του

κόσμου τούτου” ζει όμως εν τω κόσμω και για τη σωτηρία του κόσμου. Ο λόγος της, ο συνεκτικός και διαλεκτικός ορθόδοξος λόγος, βρίσκεται σε ρήξη, σε αντίθεση με το φρόνημα του κόσμου, αλλά η αποστολή της είναι ο άνθρωπος μέσα στον κόσμο. Το κήρυγμά της στρέφεται σε προβλήματα που απειλούν τον άνθρωπο και τα οποία, αν δεν λυθούν κατά το θέλημα του Θεού και το συμφέρον του ανθρώπου, αποβαίνουν εις αδικίαν, απανθρωπιάν και δαιμονισμόν του ανθρώπου.

Μια ματιά στα όσα συμβαίνουν στον σύγχρονο κόσμο επιβεβαιώνει αυτή την αλήθεια. Πρώτο: Οι μεταμοσχεύσεις οργάνων είναι ευλογημένες, εφ’ όσον με αυτές ξεπερνιούνται αναπηρίες και σώζουν ζωές. Όμως, έξω από το θέλημα του Θεού, εδημιούργησαν ένα αδυσώπητο εμπόριο οργάνων, που εξωθεί φτωχούς ανθρώπους, σε χώρες μάλιστα του λεγομένου τρίτου κόσμου, σε ακρωτηριασμούς γερόντων και παιδιών έναντι μικράς αμοιβής, παρά την αντίδραση της διεθνούς κοινότητας. Δεύτερο: Η άνοδος του βιοτικού επιπέδου έδωσε το φάσμα της πείνας και έβγαλε από τη μέγγενη, την πίσση της ανέχειας πολλά εκατομμύρια ανθρώπων. Όμως, επέφερε και τον ευτελισμό του ανθρώπου με την καταναλωτική βουλμία και τη δουλική απομίμηση προτύπων, που επιβάλλουν τα διαφημιστικά εργαστήρια. Τρίτο: Οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν την ανεμπόδιστη πρόσβαση στην πληροφορία και ανοίγουν δρόμο προς τη γνώση. Έγιναν όμως και υπερότιλο της εξαχρείωσης και της διαστροφής, διαφθοράς με τρομακτικές συνέπειες και μάλιστα στις νέες γενεές. Εξάλλου, οι νέες τεχνολογίες εξωθούν τη βαθμιαία υποταγή του τύπου στα χέρια μιας μικρής ομάδος συμφερόντων, που μετατρέπει το ένα μετά το άλλο τα μέσα ενημέρωσης σε μηχανισμούς ασύστολης παραχάραξης της ενημέρωσης και παραπλάνηση του λαού.

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και άλλα παραδείγματα από τη σύγχρονη πραγματικότητα, αλλά μας αρκεί το νύχι για να γνωρίσουμε το λιοντάρι. Οι νέες αυτές ανακαλύψεις που αναφέραμε και πολλές άλλες, μπορεί να τρέφουν

την ανθρωπινή αλαζονεία, όμως δεν καθιστούν τον Θεό περιττό. Αντιθέτως, Τον κάνουν αναγκαίο, ως κυματοθραύστη και ασπίδα απέναντι στην επιχειρούμενη απειλή κατά του ανθρώπου, που είναι η εικόνα Του.

Από τα όσα εκθέσαμε μέχρι τώρα συμπεραίνουμε και διαπιστώνουμε, ότι τα προβλήματα του ανθρώπου σήμερα είναι πιο μεγάλα από ποτέ και δύσκολα. Για πρώτη ίσως φορά στην ιστορία υπάρχουν δυνάμεις ικανές όχι μόνο το σώμα, αλλά και “την ψυχήν αποκτείνει”. Υπάρχουν δυνάμεις ικανές να ελέγξουν τη σκέψη και να κατευθύνουν τη βούληση ολόκληρων λαών, ικανές να αναγάγουν την περιφρόνηση του νόμου του Θεού, σε αρετή, να μετατρέψουν το επιστημονικό εργαστήριο σε τμήμα διεκπεραίωσης της κολάσεως. Υπάρχουν δυνάμεις που συνειδητά επιμένουν να μωπαίζουν μπροστά στην αλήθεια, που σκόπιμα υποστηρίζουν την παρανομία, την διαφθορά και επιδιώκουν τη φραγή και τη φίμωση του αφυπνιστικού και σωστικού λόγου της Εκκλησίας.

Μέσα σε αυτή τη δίνη του σκότους ανάβομε το κερι της αποστολής μας σαν χριστιανοί, κληρικοί και λαϊκοί. Μέσα σε αυτή τη βουή και την αντάρα καλούμαστε να μεταφέρουμε παντού, σε όλα τα έθνη, τη σωστική φωνή του Κυρίου. Η Εκκλησία βρίσκεται μέσα στον κόσμο, αλλά απορρίπτει τη λογική του κόσμου. Μιλάει στον άνθρωπο καθημερινά, ζητώντας του να υπερβή την καθημερινότητα. Η Εκκλησία, ο Χριστιανός μετέχει στη ζωή του κόσμου, χωρίς να εγκλωβίζεται στη λογική του. Η Εκκλησία είναι μια ισχυρή παρουσία μέσα στη σύγχρονη Πολιτεία, χωρίς να μεταβάλλεται σε εγκόσμια εξουσία. Σήμερα η Εκκλησία προσπαθεί να αγωνίζεται να φυλάξη τον άνθρωπο από την παγίδευσή του στις νέες μορφές του δαιμονικού. Δραματική είναι η επιβουλή της παγκοσμιοποίησης, που παρουσιάζεται με το προσωπείο της παγκόσμιας οικονομικής προκοπής και ευημερίας. Αυτό όμως που απεργάζονται οι εμπνευστές της, όπως οι ίδιοι αποκάλυπτα δηλώνουν, είναι η κατάργηση των εθνικών ταυτοτήτων, η επιβολή σε όλον τον κόσμο ενός οικονομικού

μοντέλου, μιας γλώσσας, μιας ενιαίας κουλτούρας για όλους τους λαούς. Τούτο σημαίνει ότι θα μετατρέψει την Ευρώπη σε νεκροταφείο πολιτισμών.

Εν τούτοις, η παγκοσμιοποίηση είναι ένα μέσο και όχι ο σκοπός, είναι το μέσο που οδηγεί στην επιβολή του θρησκευτικού συγκρητισμού, που προωθείται από τις ίδιες δυνάμεις που προωθούν την παγκοσμιοποίηση και μάλιστα με πολλή προσοχή, ώστε να μην αφυπνισθή η συνείδηση των πιστών και αντιδράσουν. Στο βάθος όλης αυτής της μεθόδευσης κρύβεται ο ανήμερος, ο ανεξέλεγκτος, ο απάνθρωπος ανταγωνισμός, η ασυδοσία της εξουσίας, η ευτέλεια του προσώπου, η επικυριαρχία της μάζας. Δεύτερο βήμα στην προώθηση του συγκρητισμού είναι η ψυχρά μεθοδευμένη προσπάθεια διαλύσεως του Χριστιανισμού, της Εκκλησίας. Ενορχηστρωμένη προσπάθεια του συγκρητισμού είναι να διαγραφεί η έννοια της αμαρτίας. Συμπεριφορές αποκλίνουσες από τον νόμο και το θέλημα του Θεού χαρακτηρίζονται όχι ως αμαρτήματα, αλλά ως ιδιαιτερότητες, τις οποίες πρέπει να σέβεται η Εκκλησία, εν ονόματι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που ανάγονται πλέον σε υπέρτατο ρυθμιστή της ανθρώπινης ζωής και όχι το θέλημα του Θεού.

Εδώ εφαρμόζεται η προστακτική του Μεγάλου Ιεροεξεταστή: “Θα τους επιτρέψουμε και την αμαρτία. Αυτοί είναι αδύναμοι και ανίσχυροι και θα μας αγαπούν σαν παιδιά, επειδή θα τους επιτρέψουμε να αμαρτάνουν”.

Μετά από αυτά που εξέθεσα, ποιος από μας δεν καταλαβαίνει, ότι όλα αυτά που συμβαίνουν στην εποχή μας δεν είναι μια συνεχώς ανανεούμενη και σταθερώς όζουσα μορφή της εικονομαχίας; Και παρουσίασα τη μορφή του πανάρχαιου όφους σήμερα, ανήμερα της Ορθοδοξίας, για να σας δείξω πώς η πανάρχαιη έχθρα κατά του Ιησού και της Εκκλησίας Του, όχι μόνον δεν έχει υποχωρήσει, αλλά κάθε μέρα υψώνει και πιο θρασεία κεφαλή. Η Εκκλησία, η Ορθοδοξία παρά τους διωγμούς και τις δοκιμασίες δεν ηττάται, αλλά αιωνίως θριαμβεύει, “καθώς γέγραπται ότι ένεκά σου θανατούμεθα

όλην την ημέραν, ελογίσθημεν ως πρόβατα σφαγής, αλλ’ εν τούτοις πάσιν υπερνικώμεν δια του αγαπήσαντος ημάς”.

Οι ημέρες αυτές, που περνούμε, αποτελούν την επιτομή της ιστορίας του κόσμου. Άρχισαν με την Καθαρή Δευτέρα, ημέρα νηστείας αλλά και χαράς, ημέρα χαρμολύπης, ακριβώς επειδή εισήλαμε σε πορεία του θριάμβου. Διανύουμε μια περίοδο νηστείας, μια περίοδο δοκιμασίας και πόνου για την έκπτωσης μας, μεγάλου πόνου, που μας οδηγεί όμως στη δόξα της νίκης. Μέσα σ’ αυτό το κλίμα μπορούμε να συναντήσωμε τον Θεό, να ζήσωμε μαζί Του συντετριμμένοι από το πάθος Του για τη σωτηρία μας και να τον αφήσωμε να μας οδηγήσει στο φως το ανέστερο της Αναστάσεως.

Αυτή είναι η πορεία του κόσμου από την αρχική καθαρότητα στη δοκιμασία και στον πόνο και από εκεί στην απόλυτη διαύγεια και χαρά της Αναστάσεως. Αυτό είναι το μήνυμα που φέρνει ο Κύριος δια της Εκκλησίας Του στον άνθρωπο, το μήνυμα της Αναστάσεως δια του Σταυρού, της οριστικής εξόδου από τον κόσμο τούτον του πόνου, των θλίψεων και του θανάτου.

Βεβαίως, το σκότος, “ο αντιδικος ημών διάβολος” δεν παύει να απεργάζεται για μας δεινά, να κατασκευάζει νέα δεσμά. Αλλά εμείς πιστεύουμε και γνωρίζουμε και ακούμε την ισχυρά φωνή της Αποκαλύψεως, που μας λέγει: “Έπεσεν, έπεσεν η Βαβυλών η μεγάλη... και κλαύσουσιν και κόψονται οι βασιλείς της γης οι μετ’ αυτής πορνεύσαντες ... και οι έμποροι της γης κλαίουσιν και πενθούσιν επ’ αυτήν”. Οι πιστοί χριστιανοί ακούουν και πιστεύουν “εις τον μαρτυρούντα ταύτα” και διαβεβαιούνται ημάς: “ναι, έρχομαι ταχύ”. Το γνωρίζουμε αυτό και φιλοσοφούμε με ταπείνωση και ησυχία, που, κατά τον άγιο συγγραφέα της Κλίμακος, είναι “η τελεία των τελείων ατέλεστος τελειότης”. Και προσευχόμεθα καθημερινά και ιδίως τις ημέρες αυτές της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής: “Αμήν, έρχου Κύριε Ιησού”. Η Χάρις του Κυρίου ημών είη μετά πάντων ημών. Αμήν.

Καρπενήσιον, 8 Μαρτίου 2009

Ημερομηνίες – σταθμοί

Γράφει ο Συνεργάτης χωρίς όνομα

Να 'μαστε πάλι, μετά από αρκετά χρόνια. Αιτία είναι οι αριθμοί, οι χρονολογίες που μας θυμίζουν διάφορα γεγονότα. Οι χρονολογίες αυτές, μερικές είναι επετειακές, άλλες αφορούν το χωριό μας, δηλ. το Μικρό Χωριό, άλλες τη χώρα μας κι άλλες τον κόσμο ολόκληρο. Που και που, καλό είναι να θυμόμαστε τα γεγονότα που συνδέονται μ' αυτές. Έτσι μαθαίνουν και οι νεώτεροι κάτι από την ιστορία του χωριού μας και όχι μόνο. Ως τώρα, τα τελευταία ψηφία που είδαμε να είναι "παραγωγικά" ήταν τα 0,1,2,3,4. Σειρά φέτος έχει το 9, που μπήκε στη ζωή μας φέρνοντας μαζί του μια παγκόσμια κρίση. Ας δούμε τι άλλα μας φέρνει στη μνήμη μας:

- Το **1829**, είναι η χρονιά που στο χωριό μας γίνονται οι πρώτες εκλογές. Από το Πρακτικό των πρώτων εκλογών, που έγιναν στον Ι.Ν. της παλιάς Μεταμόρφωσης, μαθαίνουμε ότι: 1) υπήρχαν τότε στο χωριό δύο εφημέριοι, ο Παπαναστάσης και ο Παπαδημήτρης, 2) ότι εκλήχτηκε στην ψηφοφορία εκείνη ο Νικολάκης Δανίλης ως δημογέροντας του Χωριού, 3) ότι δικαίωμα ψήφου είχαν ονομαστικά 15 από το Μικρό Χωριό και άλλοι 8 από τα χωριά Δερμάτι και Λάστοβο (Χελιδόνα), που ψήφιζαν στο χωριό μας (βλ. ημερομήμεριες στο περιοδικό μας, αρ. τ. 64 (1998).
- Το **1849** είναι το έτος γέννησης του Σπυρίδωνα Σιδερίδη, διακεκριμένου Μικροχωρίτη, που έζησε στην Κωνσταντινούπολη και υπήρξε εφοπλιστής και εθνικός ευεργέτης (βλ. ημερομήμεριες στο περιοδικό μας, αρ.τ. 82 (2007)
- Το **1899** γεννήθηκε στην Αθήνα ο Κων. Τσάτσος, γιος του βουλευτή Ευρυτανίας Δημητρίου Τσάτσου. Ως Υπουργός Πρόνοιας, ο Κων. Τσάτσος επισκέφτηκε το χωριό μας τη δεύτερη μέρα της κατολήσθησης και συνέβαλε στην ανακούφιση των πληγέντων κατοίκων του και την ανοικοδόμηση του χωριού. Οι Μικροχωρίτες, ευγνώμονες, όταν, το 1976 ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, επισκέφτηκε το χωριό, η τότε κοινότητα με πρόεδρο τον Επαμεινώνδα Παπαδή τον ανακήρυξε πρώτο *Επίτιμο Δημότη του Μικρού Χωριού*. Ας σημειωθεί ότι η προτομή του βρίσκεται από το 2003 στον περίβολο της Νομαρχίας Ευρυτανίας ενώ φέτος, για τα 100 χρόνια από τη γέννησή του, θα διεξαχθεί διεθνές επιστημονικό συνέδριο με θέμα: "Ο Κων. Τσάτσος: Ο φιλόσοφος, ο επιστήμονας, ο πολιτικός".
- Το **1909** συνδέεται με το "Κίνημα στο Γουδί", που πολλοί ονομάζουν Επανάσταση του 1909. Αυτό έφερε, ως γνωστό, στην εξουσία τον μεγάλο Έλληνα πολιτικό ηγέτη Ελευθέριο Βενιζέλο. Ως αρχηγός του Κόμματος των Φιλελευθέρων, με την πολιτική του και τις πολλές μεταρρυθμίσεις του, σημάδεψε την ιστορία της Ελλάδας. Συνεργάτης του και αργότερα πολιτικός του αντίπαλος ήταν ο Ευρυτάνας πολιτικός Γεώργιος Καφαντάρης.
- Το **1909** γεννήθηκε στο Μεγάλο Χωριό ο δικηγόρος και πολιτευτής της Ευρυτανίας Δημήτριος Τουλούπας, γιος του γνωστού χρυσοχόου Αθηνών, Ανδρέα Τουλούπα.
- Το **1919** Πολλοί στρατευμένοι Μικροχωρίτες υπηρετούν στον ελληνικό στρατό και αργότερα συμμετέχουν στην Εκστρατεία της Μικράς Ασίας, όπως ο στρατηγός Δημήτριος Ποθύζος, ο δάσκαλος Γεώργιος Παπαδής, ο Γιάννης Κεράνης και άλλοι.

- Το 1929 έγιναν τα εγκαίνια του νέου Ι. Ν. της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος από τον τότε Μητροπολίτη Αμβρόσιο και τον εφημέριο του χωριού μας Παπαθανάση (βλ. σχετικά στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας).
- Το 1929 ξέσπασε η μεγαλύτερη οικονομική κρίση στον κόσμο, με πρώτα οδυνηρά συμπτώματα το "κραχ" του χρηματιστηρίου της Ν. Υόρκης (ΗΠΑ). Από την κρίση αυτή αναδείχθηκε μεγάλος ηγέτης ο Αμερικανός πρόεδρος Φρ. Ρούσβελτ.
- Το 1939 εμφανίζονται τα πρώτα σύννεφα του πολέμου με τις προκλήσεις της χιλιερικής Γερμανίας, που οδήγησαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940-45).
- Το 1939 καίγεται το "χάνι" το πρώτο ξενοδοχείο του χωριού μας, προφανώς από τυχαίο συμβάν. Στη θέση του οικοδομήθηκε το 1953 το σημερινό ξενοδοχείο "Χελιδόνα".
- Το 1949 είναι το έτος λήξης του Εμφυλίου Πολέμου (1946-49). Στις αρχές του έτους αυτού οι αντάρτες (Δημοκρατικός στρατός), μετά από πολιορκία πολλών ημερών καταλαμβάνουν το Καρπενήσι. Στα τραγικά γεγονότα που ακολούθησαν είναι η σφαγή από αντάρτες του προέδρου του χωριού μας Κώστα Μπακογιάννη και ο θάνατος της Ευφροσύνης και Ελένης Τσαπέρα (μάνας και κόρης), που ξεπάγιασαν στις Ράχες Τυμφρηστού, στην προσπάθειά τους να ξεφύγουν από τη μανία των ανταρτών.
- Το 1959 απονέμεται στην Κοινότητα Μικρού Χωριού Τιμητικό Δίπλωμα με Βασιλικό Εύσημα Α΄ τάξεως για τα κοινωφελή έργα που έγιναν στο χωριό κατά τα έτη 1954-55.
- Το 1969 εκδίδεται το πρώτο βιβλίο για τα ιστορικά και ηθογραφικά του χωριού μας με τον τίτλο: "Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας".
- Το 1969 ο άνθρωπος πατάει το πόδι του στη Σελήνη με το διαστημόπλοιο "Απόλλων". Ας σημειωθεί ότι λίγα χρόνια νωρίτερα στους επίγειους σταθμούς της αμερικανικής ΝΑΣΑ εργαζόταν και ο αείμνηστος συγχωριανός μας, ηλεκτρονικός μηχανικός, Γιώργος Ε. Χονδρός.
- Το 1979 συστήνεται η Ιερά Μητρόπολις Καρπενησίου. Πρώτος Μητροπολίτης εκλέγεται ο κ.κ. Νικόλαος, που σηματοδοτεί έκτοτε την εκκλησιαστική και πνευματική πορεία της Ευρυτανίας.
- Το 1979 γίνονται τα εγκαίνια – θυρανοίξια του Ι.Ν. της Αγίας Κυριακής στο Νέο Μικρό Χωριό από τον Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Νικόλαο και τον τότε εφημέριο του χωριού, π. Δημήτριο Καραπάνο (7/7/1979).
- Το 1979 υπογράφεται στην Αθήνα (Ζάππειο μέγαρο) η Συμφωνία ένταξης της Ελλάδας ως πλήρους μέλους της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, δηλ. της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Το 1989 δολοφονείται από την οργάνωση "17 Νοέμβρη" ο Ευρυτάνας βουλευτής Παύλος Μπακογιάννης, από τη Βεθωτά. Χάρη στον Παύλο Μπακογιάννη ξεκίνησαν τα πρώτα αναπτυξιακά προγράμματα για την Ευρυτανία με γενναία χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Λίγα χρόνια νωρίτερα, χάρη σ' αυτόν ιδρύθηκε η Αναπτυξιακή Εταιρεία "Ευρυτανία Α.Ε.", που δυστυχώς στις μέρες μας έληξε άδοξα!

- Το 1989 γίνεται η "πτώση του τείχους του Βερολίνου", που σηματοδότησε τον δρόμο για τη δημοκρατία και ελευθερία των χωρών του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού.
- Το 1999, ο Ο.Τ.Ε. εγκαθιστά στον Άν-Σώστη κεραία ύψους πολλών μέτρων. Το γεγονός, παρά τη συναίνεση του τότε Δημοτικού Συμβουλίου, προκαλεί την έντονη διαμαρτυρία του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, του Κοινοτικού Συμβουλίου και της Αδεληφότητας Μικροχωριτών. Δυστυχώς, παρά τις υποσχέσεις για κατάργησή της, εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να προσβάθει την ιστορικότητα και ιερότητα του χώρου και του χωριού, για να μην πούμε τίποτα για το φυσικό περιβάλλον.
- Το 1999 πεθαίνει ο συγχωριανός μας Σταύρος Ζορμπαθάς, Υφηγητής Κοινωνιολογίας, διδάκτωρ του Ινστιτούτου Ιστορικών και Κοινωνικών Επιστημών της Μόσχας με μεγάλο συγγραφικό έργο. Μετά τον επαναπατρισμό του, διετέλεσε Γενικός Γραμματέας του Κέντρου Μαρξιστικών Ερευνών στην Αθήνα.
- Το 1999 διεξάγεται στο Καρπενήσιο το πρώτο επιστημονικό συνέδριο για τα 50 χρόνια από τη λήξη του Εμφυλίου Πολέμου (1946-49). Το συνέδριο οργανώθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο και ενισχύθηκε οικονομικά από το Δήμο Καρπενησίου.
- Το 2009 ολοκληρώνεται η ανακαίνιση του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού, χάρη στις προσπάθειες του Δ.Σ. της Αδεληφότητας Μικροχωριτών και τις γενναϊόδωρες προσφορές αρμόδιων οργάνων, Μικροχωριτών και φίλων του Μικρού Χωριού.

Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμήσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις – γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Οκτωβρίου για το τεύχος Δεκεμβρίου ή μέχρι τέλος Απριλίου για το τεύχος Ιουνίου).

Ένας αϊτός

Ένας αϊτός περήφανος, ένας αϊτός λεβέντης
από την περηφάνια του κι από τη λεβεντιά του
δεν πάει στα κατώμερα να καλοξεχειμωιάσει,
μην' μένει πάνω στα βουνά, ψηλά στα κορφοβούνια.

Κι έριξε χιόνια στα βουνά και κρούσταλλα στους κάμπους
επάχωναν τα νύχια του κι έπεσαν τα φτερά του.
Κι αγνάντιο βγήκε κι έκατσε σ' ένα ψηλό λιθάρι
και με τον ήλιο μάλωνε και με τον ήλιο λείει:

Ήλιε μου δε βαρείς κι εδώ σε τούτη την ραχούλα
να λειώσουνε τα κρύσταλλα, να λειώσουνε τα χιόνια
να γίνει η άνοιξη καλή, να γίνει καλοκαίρι,
να ζεσταθούν τα νύχια μου, να χειάνουν τα φτερά μου,
να 'ρθουνε τ' άλλα τα πουλιά και τ' άλλα μου τ' αδελφια.

Από τη σκοπιά της Αδελφότητας

Θανάσης Μιχαηλίδης

Πρωταγωνιστής στο Θεατρικό έργο “Η παγίδα”
Συνεργάτης στην αναβάθμιση του Μουσείου μας

Ο ταλαντούχος συγχωριανός μας Θανάσης Μιχαηλίδης (εγγονός του Σταύρου Παπαδή), ήταν ο πρωταγωνιστής του θεατρικού έργου “Η παγίδα”, που ανέβασε το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ρούμελης στο θέατρο Λαμίας τον χειμώνα που μας πέρασε. Το έργο αυτό είχε αστυνομική πλοκή, ωραιότατη απόδοση των ρόλων και κρατούσε αμείωτο το ενδιαφέρον των θεατών.

Τον κεντρικό ρόλο του δαιμόνιου Αστυνομικού Επιθεωρητή ερμήνευε με εκπληκτική επιτυχία ο Θανάσης Μιχαηλίδης. Ελπίζουμε οι Μικροχωρίτες της Λαμίας να μην έχασαν την εξαιρετική αυτή παράσταση.

Ο Θανάσης Μιχαηλίδης είναι από τους σεμνούς και βασικούς συνεργάτες της προσπάθειας αναβάθμισης και προβολής του χωριού μας. Επιστράτευσε το ταλέντο του και κατάφερε μια επιτυχημένη απόδοση κειμένου, που πλαισιώνεται από μουσική υπόκρουση ταιριαστή στα ιστορούμενα. Με το καλλιτεχνικό τέμπο και το χαρακτηριστικό ύφος της φωνής του, ο Θανάσης ξεναγεί τους επισκέπτες του Μουσείου μας στην ιστορική διαδρομή του χωριού. Η αφήγησή του θα συνοδεύεται από αντίστοιχη προβολή εικόνων.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών ευχαριστεί θερμά και από τη στήλη αυτή τον Θανάση Μιχαηλίδη για την πολύ σημαντική συμβολή του.

Βαγγέλης Χ. Πλάκας

Συγγραφέας του Πολιτικού Ημερολογίου Θεσσαλονίκης 2009

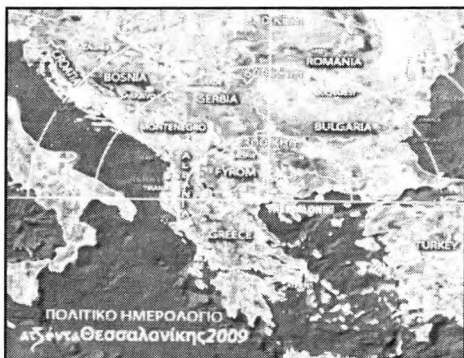
Ο συγχωριανός μας δημοσιογράφος, Βαγγέλης Χρ. Πλάκας, ήταν ο επιμελητής και της φετινής έκδοσης του Πολιτικού Ημερολογίου – Ατζέντα Θεσσαλονίκης 2009”. Η νέα έκδοση παρουσιάσθηκε τη Δευτέ-

ρα 12 Ιανουαρίου 2009 σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης, στο συνεδριακό κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς, στη Θεσσαλονίκη.

Για το βιβλίο και τις αναπτυξιακές προοπτικές της Θεσσαλονίκης μίλησαν ο ευρωβουλευτής της Ν.Δ., Μαργαρίτης Σχοινιάς, ο πρόεδρος του Εμπορικού Βιομηχανικού Επιμελητηρίου και της ΔΕΘ Α.Ε., Δημήτριος Μπακατσέλος και ο πρόεδρος του Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Τάσος Κονακλίδης.

Την εκδήλωση τίμησαν πολλοί βουλευτές, ο νομάρχης Θεσσαλονίκης, ο πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, γενικοί γραμματείς, δήμαρχοι, πρόεδροι φορέων και οργανισμών και πολλοί άλλοι.

Συγχαίρουμε τον Βαγγέλη Πλάκα για την συνεχή και ενδιαφέρουσα παρουσία του στο δημοσιογραφικό χώρο της συμπρωτεύουσας και όχι μόνο.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:

*Η ετήσια συνδρομή των μελών προς την Αδελφότητα
είναι το μόνο οικονομικό της στήριγμα
και η δική σας συμβολή
στην προσπάθεια ανάδειξης του χωριού μας*

*****

Αποφεύγετε να στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές. Για διευκόλυνση, η ταχυδρομική επιταγή πρέπει να γράφεται στο **όνομα** του μέλους του Δ.Σ., στο οποίο τη στέλνετε.

Ο Παπούς

Τον παπούλη μου ζηλεύω
που τόσα χρόνια πέρασε
κ' άσπρισε και γέρασε
πάνω στα ψηλώματα
βόσκοντας τα πρόβατα

Νέα από το Δήμο Ποταμιάς

Τεχνικό Πρόγραμμα Δήμου Ποταμιάς 2009

Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 15/2008 απόσπασμα πρακτικού συνεδριάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου Ποταμιάς, εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία το Τεχνικό Πρόγραμμα 2009 με την υπ' αριθ. 210/23-12-2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με αυτή, καταρτίστηκε τεχνικό πρόγραμμα με πίνακα έργων που αφορούν περισσότερα από ένα δημοτικά διαμερίσματα και τεχνικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει, με σειρά προτεραιότητας, τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα.

Έργα που αφορούν περισσότερα από ένα Δημοτικό Διαμέρισμα

A/A	Τίτλος Έργου	Ευρώ
1	Σύνταξη μελετών κτιρίων	3.000,00
2	Συντήρηση και επισκευή κτιρίων ακινήτων του Δήμου	3.000,00
3	Συντήρηση και επισκευή λοιπών μονίμων εγκαταστάσεων (πλην κτιρίων) έργων	2.000,00
4	Συντήρηση παιδικών χαρών	5.000,00
5	Μεταφορά – αποκομιδή και διάθεση απορριμμάτων Τ.Δ. Ανιάδας και Συγκρέλλου	7.500,00
6	Μεταφορά – αποκομιδή και διάθεση απορριμμάτων Τ.Δ. Καρίτσας, Χελιδόνας	7.500,00
7	Μεταφορά – αποκομιδή και διάθεση απορριμμάτων υπολοίπων Τ.Δ. Δήμου	20.000,00
8	Ταφή απορριμμάτων	6.900,00
9	Καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων	6.900,00
10	Καθαρισμός χωματερών	6.900,00
11	Μεταφορά στερεών αποβλήτων	6.900,00
12	Αποκατάσταση δικτύου ύδρευσης	6.000,00
13	Αποκατάσταση δικτύου αποχέτευσης	6.000,00
14	Συντήρηση και επισκευή κτιρίων ακινήτων Δήμου (οστεοφυλάκια)	2.500,00
15	Συντήρηση και επισκευή λοιπών μονίμων εγκαταστάσεων (πλην κτιρίων έργων), νεκροταφεία	3.500,00
16	Εγγειοβελτιωτικά – αντιπλημμυρικά έργα Δήμου Ποταμιάς	190.000,00
17	Προμήθεια δορυφορικού απορριμματοφόρου	73.995,00
18	Μελέτες τεχνικών υποδομών Δήμου Ποταμιάς	100.000,00
19	Μελέτη αποκατάστασης ΧΑΔΑ Δ.Δ. Κλαυσίου	5.000,00
20	Βελτίωση και επέκταση δικτύων ύδρευσης Δήμου Ποταμιάς	220.000,00
21	Μελέτη «Βελτίωση δρόμων Τ.Δ. Δήμου Ποταμιάς»	27.370,00
22	Μελέτη «Βελτίωση και επέκταση δικτύων ύδρευσης Δήμου Ποταμιάς»	19.280,00
23	Μελέτη «Εγγειοβελτιωτικά – Αντιπλημμυρικά έργα Δήμου Ποταμιάς»	19.280,00
24	Μελέτη «Ανάδειξη – ανάπλαση οικισμών Δήμου Ποταμιάς»	27.370,00
25	Εσωτερική οδοποιία Δήμου Ποταμιάς	346.340,00
26	Βελτίωση δρόμων Τ.Δ. Δήμου Ποταμιάς	533.514,00
27	Ανάδειξη – ανάπλαση οικισμών Δήμου Ποταμιάς	220.000,00
28	Προμήθεια εκχιονιστικού μηχανήματος με φρέζα	240.000,00
29	Επέκταση δημοτικού φωτισμού	11.000,00
30	Παραλλαγή δικτύου δημοτικού φωτισμού	5.000,00
31	Καθαριότητα δημοτικών αφοδευτηρίων	4.500,00
32	Διαμόρφωση κόμβων Δήμου Ποταμιάς	6.500,00
33	Συντήρηση Δημαρχείου	5.000,00
34	Ηλεκτροφωτισμός Πλατειών	6.000,00
35	Επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων	1.500,00
36	Καθαρισμός δεξαμενών	6.900,00
37	Έλεγχος νερών	6.900,00
38	Ενημερωτικές πινακίδες	6.900,00
	Σύνολο	2.177.949,00

Τεχνικό Πρόγραμμα Δ.Δ. Μικρού Χωριού

A/A	Τίτλος Έργου	Ευρώ
1	Επισκευή στεγάστρων και κιγκλιδωμάτων Ξενώνα «Χελιδόνα»	6.900,00
2	Διαμόρφωση βρύσης Μάρκου Μπότσαρη	4.800,00
3	Εξωραϊσμός εισόδου Νέου Μικρού Χωριού	5.000,00
4	Χαλικόστρωση δρόμων Τ.Δ. Μικρού Χωριού	6.900,00
5	Περίφραξη και επισκευή φρεατίων – δεξαμενών ύδρευσης	6.900,00
6	Αποπεράτωση δρόμου δίπλα στην κεντρική πλατεία Νέου Μ.Χ.	12.000,00
7	Εσωτερική οδοποιία Τ.Δ. Μικρού Χωριού	52.000,00
8	Καθαρισμός και επισκευή υδραυλάκων Τ.Δ. Μικρού Χωριού	6.900,00
9	Προστατευτικά κιγκλιδώματα – σχάρες Τ.Δ. Μικρού Χωριού	6.900,00
10	Επέκταση αποχετευτικού δικτύου Τ.Δ. Μικρού Χωριού	12.000,00
11	Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων, πλακοστρώσεις μονοπατιών Τ.Δ. Μικρού Χωριού	12.000,00
	Σύνολο	132.300,00

(Το ποσό των 30.200,00 ευρώ αποτελεί υπόλοιπο από το Τεχνικό Πρόγραμμα 2008)

Νέοι Αντιδήμαρχοι

Ο Δήμαρχος όρισε τους δυο αντιδημάρχους για το έτος 2009. Είναι οι:

Νικόλαος Γραβάνης και **Κωνσταντίνος Αναγνωστάκης**.

Επίσης, πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου εκλέχτηκε ο κ. Δημήτριος Τσελεπής με γραμματέα τον κ. **Παναγιώτη Ζαχαρόπουλο**.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο τους.

Ο Δήμος Ποταμιάς στο Εθνικό Δημοτολόγιο

Εθνικό Δημοτολόγιο είναι η ηλεκτρονική σύνδεση του Δήμου με τις υπηρεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και όχι μόνο, ώστε ο πολίτης, μέσω του Δήμου στον οποίο ανήκει, να μπορεί να παίρνει γρήγορα και εύκολα τις βεβαιώσεις που χρειάζεται χωρίς να εμπλέκεται στη γραφειοκρατία των διαφόρων κρατικών υπηρεσιών.

Από τους 1.034 Δήμους της χώρας, έχουν ενταχθεί ως τώρα στο Εθνικό Δημοτολόγιο μόνο 82 Δήμοι και από την Ευρυτανία είναι μόνο οι Δήμοι Ποταμιάς και Δομνίστας. Η ένταξή τους στο Εθνικό Δημοτολόγιο σημαίνει αμεσότερη και γρηγορότερη διεκπεραίωση υποθέσεων των κατοίκων του Δήμου.

Αξίζει θερμά συγχαρητήρια ο Δήμος μας, που άμεσα συνειδητοποίησε την ωφέλεια της ηλεκτρονικής αυτής σύνδεσης, προετοιμάσθηκε έγκαιρα και πέτυχε αυτή την πρόσβαση προς διευκόλυνση και ταχύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών του.

Το νερό...νεράκι

Στα ερωτήματα της Αδελφότητας Μικροχωριτών προς τον Δήμο Ποταμιάς για την παροχή 1 ίντσας νερού στο Μεγάλο Χωριό από τις πηγές του χωριού μας, που δημοσιεύθηκαν στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας, ο Αντιδήμαρχος κ. Γιώργος Ντζούφρας μας απάντησε με την παρακάτω επιστολή:

ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ
Μεγάλο Χωριό 27-11-2008
Αριθ. Πρωτ. 3239

Προς
Αδελφότητα Μικροχωριτών

Θέμα: Απάντηση στην από 14-11-2008 επιστολή σας

Σε απάντηση της παραπάνω επιστολής σας, έχω να σας γνωρίσω τα παρακάτω

Η διαχείριση των υδάτινων πόρων είναι ένα πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος σε παγκόσμιο επίπεδο καθώς θεωρείται το μεγαλύτερο πρόβλημα των επόμενων ετών. Σε τοπικό επίπεδο η αρμοδιότητα και η ευθύνη αυτή ανήκει στον Δήμο, που οφείλει να διαχειριστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πόρους που διαθέτει ώστε να εξασφαλίσει την επάρκεια του αγαθού αυτού σε όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως.

Όσον αφορά τη συγκεκριμένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου πρέπει πριν από οτιδήποτε άλλο, να σας ενημερώσω τι ακριβώς και με ποιο σκεπτικό αποφασίσθηκε, καθώς και με ποιον τρόπο θα υλοποιηθεί.

Η απόφαση αφορά την εκμετάλλευση της υπερχειλίσσης της δεξαμενής του οικισμού Νέου Δερματίου, δηλαδή της ποσότητας νερού που εκ των πραγμάτων περισσεύει, με τη διοχέτευση της ποσότητας αυτής στο δίκτυο ύδρευσης του Μεγάλου Χωριού, με σκοπό να αντιμετωπιστεί άμεσα το πρόβλημα ανεπάρκειας που παρουσιάστηκε στο συγκεκριμένο δίκτυο λόγω της παρατεταμένης λειψυδρίας.

Η ενέργεια αυτή από την πλευρά του Δήμου υπαγορεύεται από το σκεπτικό, ότι το νερό είναι κοινόχρηστο αγαθό και πρέπει να εξασφαλίζεται η επάρκεια αυτού σε οποιοδήποτε Τοπικό Διαμέρισμα, του οποίου το δίκτυο ύδρευσης ενδεχομένως παρουσιάζει πρόβλημα επάρκειας είτε σήμερα είτε στο μέλλον.

Το έργο αυτό δεν αφορά τη σύνδεση των δύο δικτύων, ούτε την επέκταση του σημερινού δικτύου Μικρού Χωριού, διότι δεν αποτελεί τη συνέχιση της ροής του δικτύου προς το Μεγάλο Χωριό. Για να διοχετευθεί ποσότητα νερού προς το δίκτυο του Μεγάλου Χωριού, βασική προϋπόθεση είναι η δεξαμενή του Νέου Δερματίου να έχει περίσσειμα νερού, ώστε να υπερχειλίσει. Συνεπώς διασφαλίζεται ότι με την επέμβαση δεν επηρεάζεται η επάρκεια των δικτύων τόσο του Μικρού Χωριού όσο και του Νέου Δερματίου και φυσικά ισχύει απόλυτα το "ουκ αν λάβεις παρά του μη έχοντος".

Επίσης θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι κατά την προηγούμενη θητεία μας ως Δημοτική Αρχή, έγινε εμπλουτισμός του δικτύου ύδρευσης Νέου Μικρού Χωριού με δεύτερη σωλήνα Φ90 από το φρεάτιο διανομής στη θέση "Πλατανάκια", διπλασιάζοντας στην ουσία την ποσότητα νερού που τροφοδοτεί τη δεξαμενή του Νέου Μικρού Χωριού. Είναι λοιπόν σαφές ότι η Δημοτική Αρχή κάνει τα απαραίτητα έργα και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση μελλοντικών αναγκών και εκτάκτων προβλημάτων, όπως αυτού που αντιμετωπίζεται σήμερα.

Ο σχεδιασμός και η ανεύρεση νέων πηγών, απασχολεί και προβληματίζει συνεχώς τη Δημοτική Αρχή. Η ένταξη του έργου "Βελτίωση και επέκταση δικτύων ύδρευσης Δήμου Ποταμιάς" ποσού 220.000,00 ευρώ στο πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ είναι μια από τις ενέργειες που εντάσσεται στον παραπάνω σχεδιασμό.

Με την παρούσα προσπάθησα να σας απαντήσω και να διευκρινίσω τις όποιες απορίες σας δημιουργήθηκαν. Εάν παρ' όλα αυτά υπάρχουν στοιχεία που θέλετε να σας διευκρινίσω περαιτέρω είμαι πάντα στη διάθεσή σας, πράγμα που αποδεικνύεται από την καλή συνεργασία που έχουμε έως σήμερα.

Ο Δήμαρχος κ. α.α.
Ο Αντιδήμαρχος
Γεώργιος Ντζούφρας

Ευρυτάνας ο νέος Υφυπουργός Οικονομικών

Ο Διδάκτωρ Φυσικών Επιστημών και καθ' όλα αξιόλογος συμπατριώτης μας, κ. **Θανάσης Μπούρας**, είναι ο νέος Υφυπουργός Οικονομικών με αρμοδιότητες στον αναπτυξιακό τομέα της χώρας. Γεννημένος στο Καρπενήσι, είναι ιδιαίτερα δεμένος με την Ευρυτανία, την οποία επισκέπτεται συνεχώς.

Ο κ. Μπούρας, παντρεμένος με δυο παιδιά, διαθέτει πλούσια πανεπιστημιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση, εκλέγεται Βουλευτής Υπολοίπου Αττικής από το 2000 και, μεταξύ άλλων, έχει διατελέσει Νομάρχης Ευβοίας, Νομάρχης Δυτικής Αττικής και μέχρι την τοποθέτησή του ως Υφυπουργού, διετέλεσε Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο του και προσβλέπουμε στη συμπαράστασή του για ζωτικά θέματα του τόπου μας.

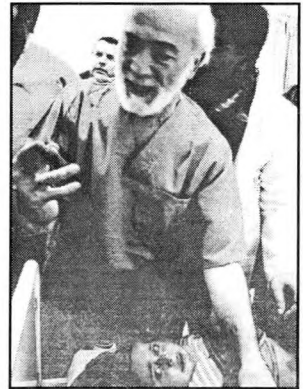
Ο Βουλευτής Ευρυτανίας στην πολύπαθη Γάζα

Άξια κάθε επαίνου η θαρραλέα και γεμάτη ανθρωπισμό μετάβαση του Βουλευτή Ευρυτανίας κ. **Ηλία Καρανίκα** στη Λωρίδα της Γάζας, για μια εβδομάδα, κατά τη διάρκεια των εκεί βομβαρδισμών, 8-15 Ιανουαρίου 2009.

Στο Νοσοκομείο της Ράφα, μαζί με άλλους συναδέλφους γιατρούς, μέλη της ελληνικής ιατρικής και ανθρωπιστικής αποστολής, ο κ. Καρανίκας, παιδο-ορθοπαιδικός γιατρός, χειρουργεί παιδάκια και δίνει τον καλλίτερο εαυτό του για να σώσει ζωές, κάτω από επικίνδυνες και αντίξοες συνθήκες.

Όπως δήλωσε ο ίδιος, τα περιστατικά που αντιμετώπισε ήταν πρωτόγνωρα, φρικιαστικά και χωρίς τελειωμό. Ήταν μια δραματική εμπειρία της ζωής του που θα μείνει βαθιά χαραγμένη στη μνήμη του όσο ζει.

Η μόνη ικανοποίηση ήταν η δακρυσομένη ελπίδα στα ματάκια των παιδιών ότι θα γίνουν καλά και η ανακούφιση στα ταλαιπωρημένα πρόσωπα των μεγάλων ότι, την ώρα της συμφοράς, δεν είναι μόνοι τους.

Ο Βουλευτής μας, κ. Ηλίας Καρανίκας, στη Γάζα
(Φώτο από εφ.
Τύπος Ευρυτανικός 21/1/2009)

Νέος Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος.

Από τις 2/2/2009 Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος είναι ο καθηγητής πανεπιστημίου **Παντελής Σκλιάς**. Ο κ. Σκλιάς, αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του περιόδευσε σε όλους τους δήμους του νομού μας (11-12 Φεβρουαρίου), κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες, με σκοπό να συζητήσει με τους δημάρχους τα θέματα που απασχολούν το δήμο τους ώστε να βρεθούν άμεσα λύσεις.

Μετά την επίσκεψή του στις έδρες των Δήμων ο κ. Σκλιάς τόνισε: “οι επισκέψεις μου στον Νομό Ευρυτανίας δεν έμειναν στον εθιμοτυπικό χαρακτήρα μιας πρώτης συνάντησης γνωριμίας. Αντίθετα, εξελίχθησαν σε ουσιαστικές συναντήσεις εργασίας, στη διάρκεια των οποίων δόθηκαν απαντήσεις σε αιτήματα των αυτοδιοικητικών και των φορέων του Νομού, αναδείχθηκαν άμεσες λύσεις σε προβλήματα, ενώ ταυτόχρονα καλύφθηκε ένα σημαντικό έλλειμμα επικοινωνίας και γνώσης των δράσεων και των δυνατοτήτων που η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι σε θέση να προσφέρει στους πολίτες της”.

Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος με τον Δήμαρχο Ποταμιάς
(Φώτο από εφ. Ευρυτανικός Παλμός 18/2/2009)

Ο κ. Σκλιάς είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, με επιστημονική γνώση και πλούσια εμπειρία σε θέματα οικονομίας, διεθνών σχέσεων και ευρωπαϊκής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας. Είναι παντρεμένος, έχει ένα γιο και κατάγεται από τη Ραφήνα Αττικής. Η προηγούμενη επιτυχής θητεία του στη θέση του Γενικού Γραμματέα Νέας Γενιάς απέδειξε ότι είναι άμεσος στις αποφάσεις του και λειτουργεί με αντικειμενικότητα, γνώση και ευθυκρισία.

Ο κ. Σκλιάς αγαπά το φυσικό περιβάλλον και τον κόσμο της Ευρυτανίας. Την έχει επισκεφθεί πολλές φορές. Τον Οκτώβριο του 2007 έμεινε για λίγες μέρες στο Μικρό Χωριό, απ’ όπου επισκέφτηκε τα γύρω χωριά.

Ευχόμαστε καλή ευδόωση στο έργο του προς όφελος της ιδιαίτερης πατρίδας μας, της Ευρυτανίας.

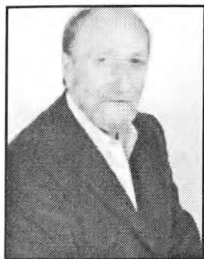
Νέοι Αντινομάρχες

Η κ. Όλγα Διώτη και ο κ. Χρήστος Αρβανίτης είναι οι νέοι Αντινομάρχες για το έτος 2009. Η κ. Διώτη είναι επίσης πρόεδρος της 1^{ης} Νομαρχιακής Επιτροπής, αρμόδιας για οικονομικά και διοικητικά θέματα, ενώ ο κ. Αρβανίτης έχει χρέη Αναπληρωτή Νομάρχη και είναι πρόεδρος της 2^{ης} Νομαρχιακής Επιτροπής, αρμόδιας για νομαρχιακά έργα.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο τους.

Νέος Διοικητής του Νοσοκομείου Καρπενησίου

Ο γνωστός σε όλους μας φαρμακοποιός, **Κώστας Λάππας**, είναι ο νέος Διοικητής του Νοσοκομείου Καρπενησίου. Είναι η δεύτερη φορά που ο κ. Λάππας αναλαμβάνει τη θέση αυτή. Διαθέτει γνώσεις και πείρα στα ιατρικά θέματα και τρέφει γνήσιο ενδιαφέρον για

την αναβάθμιση των ιατρικών υπηρεσιών του τόπου μας.

Οι Μικροχωρίτες νιώθουμε ιδιαίτερη χαρά, αφού ο κ. Κ. Λάππας κατάγεται και από το Μικρό Χωριό. Μητέρα του ήταν η Μικροχωρίτισσα Μαργαρώ Φλέγγα-Λάππα.

Ήδη στο Νοσοκομείο Καρπενησίου έχει δρομολογηθεί η ανοικοδόμηση **νέας πτέρυγας**, στο χώρο του σημερινού κυλικείου. Η πτέρυγα αυτή θα είναι διώροφη με υπόγειο και συνολικό εμβαδόν 500 τ.μ. Αναμένεται η δημοπράτηση του έργου, ενώ οι εργασίες υπολογίζονται να διαρκέσουν ένα χρόνο. Η πτέρυγα αυτή, ασφαλώς, θα βοηθήσει στην καλύτερη νοσοκομειακή περίθαλψη των ανθρώπων του νομού μας.

Ελληνικές Αρχαιότητες, πριν και μετά.

Με τίτλο *Ελληνικές Αρχαιότητες, πριν και μετά*, οργανώθηκε στο Συνεδριακό Κέντρο Καρπενησίου έκθεση με φωτογραφίες που απεικονίζουν αρχαία ελληνικά μνημεία σε δύο όψεις: όπως σώζονται σήμερα και όπως ήταν την εποχή της ακμής τους. Την έκθεση επιμελήθηκε ο συμπατριώτης μας, επίτιμος Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Πολιτισμού, κ. Νίκος Ζωρογιαννίδης και διήρκεσε από τις 9 ως τις 17 Μαΐου 2009. Στο πλαίσιο της έκθεσης, το Σάββατο, 16 Μαΐου 2009, πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα: **Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου ως άνθρωπος** από τον κ. Νίκο Ζωρογιαννίδη και **Ρεσιτάλ Τραγουδιών** από την σύζυγο του κ. Ζωρογιαννίδη, πρωταγωνίστρια της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, *σοπράνο κ. Ιουλία Τρούσσα*.

Το προφίλ του Έλληνα Δημάρχου

Σύμφωνα με την έρευνα του Παρατηρητήριου Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΚΕΔΚΕ, η πλειοψηφία των δημάρχων της Ελλάδος εμφανίζεται με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και οι περισσότεροι δήμαρχοι είναι άνδρες, παντρεμένοι και ευκατάστατοι. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι άντρες δήμαρχοι συγκεντρώνουν το 97%, ενώ οι γυναίκες δήμαρχοι μόλις το 3% (32 στους 1.034 δημάρχους).

- Ηλικιακά, οι δήμαρχοι μεταξύ 40 και 60 ετών διατηρούν την πλειοψηφία με ποσοστό 78%, ακολουθούν οι άνω των 60 ετών με ποσοστό 17%, ενώ μόλις το 5% είναι από 20 ως 40 χρόνων.

- Η συντριπτική πλειοψηφία των δημάρχων είναι παντρεμένοι (93%), μόλις το 5% ανύπαντροι και το 2% διαζευγμένοι. Όσον αφορά τον αριθμό των παιδιών, το 55% έχει δυο παιδιά, το 20% τρία και το 16% ένα παιδί. Πολύτεκνοι με τρία και πάνω παιδιά είναι μόνο το 4%, ενώ το 5% δεν έχει κανένα παιδί.

- Το μορφωτικό επίπεδο των δημάρχων είναι υψηλό, αφού το 54% έχει πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 4% διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και το 3% διδακτορικό. Τεχνική εκπαίδευση έχει το 13%, μέση εκπαίδευση το 22% και στοιχειώδη εκπαίδευση μόλις το 4%. Καλύτερη γνώση διαδικτύου φαίνεται να έχουν οι δήμαρχοι Αττικής, Αιγαίου και Κρήτης.

- Σχετικά με την απασχόληση των δημάρχων, οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα καλύπτουν ποσοστό 51% και στον δημόσιο ποσοστό 49%. Προβάδισμα έχουν οι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 17%, ακολουθούν οι επιχειρηματίες με 13%, οι μηχανικοί με 12%, οι γιατροί και οικονομολόγοι με 10% και 9% αντίστοιχα. Οι δικηγόροι κατέχουν το 6% και οι ελεύθεροι επαγγελματίες επίσης 6%. Το 5% δηλώνει ότι ανήκει στον αγροτικό τομέα και το 1% δηλώνει εργάτης.

- Οικονομικά, η πλειοψηφία των δημάρχων (48%) συγκεντρώνεται στην εισοδηματική τάξη των 15.000 – 30.000 ευρώ, το 23% δηλώνει έσοδα πάνω από 30.000 ευρώ, ενώ μόνο το 2% ανήκει στην εισοδηματική τάξη έως 7.000 ευρώ ετησίως.

Ἐκκλήση Καρπενησιωτῶν για βοήθεια Κατά τον Ἱερό Αγώνα του 1821

Πέρα από τις εκκλήσεις του Αναγνώστη Αθανασίου, εκπροσώπου της Επαρχίας Καρπενησίου στη Βουλή, οι Καρπενησιώτες πρόκριτοι έστειλαν στη Βουλή και την παρακάτω επιστολή, ζητώντας βοήθεια για να αντιμετωπίσουν την πολύ δυσχερή κατάσταση, στην οποία βρίσκονταν. Το γράμμα αυτό στάλθηκε στις 4/6/1823, πριν από την άνοδο του Μουσταφά Πασά της Σκόδρας και τη Μάχη του Κεφαλοβρύσου με τον Μάρκο Μπότσαρη. Ας σημειωθεί, ότι την επιστολή αυτή συνοπογράφει και ο Μικροχωρίτης **Γεώργιος Ζορμπαλάς**, ως εκπρόσωπος για τα πολιτοχώρια της περιοχής:

Εκθαμπρότατοι Βουλευταί,

Δεν αμφιβάλλομεν, ότι ο αυτού Παραστάτης μας κυρ Αναγνώστης Αθανασίου, θα έκαμεν αρκετήν πληροφορίαν της καταστάσεως της πατρίδος μας με όλην την φιλαλήθειαν εις την οποίαν νυν ευρισκόμεθα. Μ' όλην τούτο, αναγκαίον εκρίναμεν να παρουσιασθώμεν και ήδη ενώπιόν σας δια του ταπεινού ημών γράμματος, κάμνοντες μιαν ανάμνησιν, διότι και αι περιστάσεις μετά του δικαίου μας παρακινούσιν εις τούτο. Όθεν και παρακαλούμεν να προσέξετε, χαρίζοντάς μας συγγνώμην.

Δεν σας θανθάνει, ότι ο ζήλος πρώτον της ιεράς θρησκείας και επομένως πολλὰ ἄλλα δίκαια, μας έδωκαν τας αφορμάς να έμβωμεν εις τον προκειμένον αγώνα, εις τον οποίον χρεωστέι κάθε γνήσιος υιός της πατρίδος να θυσιάση όλα τα περί αυτόν και αυτήν σχεδόν την ιδίαν ζωήν δια να φθάσωμεν εις το σκοπούμενον τέλος και να φανώμεν κατά το πρέπον χριστιανίζοντες Ἑλληνας. Δεν ελείψαμεν δε και ημείς, εκ πρώτης ως πατριώται, από το περί την πατρίδα οφειλόμενον χρέος μας, προσέχοντες πάντοτε εις τα νεύματα της διοικήσεως, αποφεύγοντες και βδελυσσόμενοι τα προβλήματα των εχθρών και με γνώσιν καθαράν και καρδίαν ειλικρινή αγωνιζόμενοι και αντιπαρτασσόμενοι εις τας ορμάς των, και έσω και έξω των ορίων μας τρέχοντες προθύμως μετά του χιλιάρχου Γιαννάκη Γιοητάση και αυταδέλφων του (επειδή τα λοιπά δυο τμήματα έλειπον, δια το ακατάστατον των τότε Καπιτάνιων, ήδη δε έλαβον και αυτά την ευταξία και τρέχουσιν αόκνως οι νεωστί διορισθέντες Καπιτάνοι) ώστε οπού εις την περίοδον δυο ολοκληρών ετών, ως είναι μάρτυς ο θεός, εθυσιάσαμε όλα τα περί ημάς, εις τροφάς, εις μισθούς, εις αγοράν μουρνιτζιών και εις ἄλλα καθημερινά αναγκαία και αναπόφευκτα έξοδα, χωρίς της αλληλόθεν παραμικράς βοθείας. Ποίοι δε ημείς; Οι εν όρει και ακάρποις χωρίοις κατοικούντες, οι μόλις τριών μηνών τοπικήν τροφήν λαμβάνοντες, οι ελληπείς εχθρικών εισοδημάτων και εν ενί λόγω ημείς, οπού τα περισσότερα μεν των χωρίων μας συν τη κωμοπόλει κατεκάψαν υπό των εχθρών, τα δε λοιπά εδοκίμασαν παντελή διαρπαγήν άπαξ και δια όλων των υπαρχόντων των. Εκ τούτων και των ομοίων γνωρίζοντες εις ποταπήν αθλίαν κατάστασιν ευρισκόμεθα και μάστιγα εις την παρούσαν στιγμήν, οπού απαιτούμενα και τους τριμηνιαίους μισθούς των διορισθέντων στρατιωτών.

Δότε λοιπόν, ώ Σεβαστή Βουλή, προσοχήν εις τα δικάιά μας και προβλέψατε παρακαλούμεν να μας προφθάση η δυνατή σας βοήθεια, καθ' ά δυστυχούμεν και με όλην το προσήκον σέβας υποσημειούμεθα: **1823, Ιουνίου 4**, Βάγια Λιθάρι.

Οι Διευθυνταί του Καρπενησίου
Δημήτριος Κολοκυνθόπουλος κωμοπολίτης
Αναγνώστης του παπανικόθα από βλαχοχώρια
Γεώργιος Ζορμπαλάς από πολιτοχώρια
Παπαστέφανος από Σοβουλάκου

Από το Γ.Α.Κ. (Αρχείο Βλαχογιάννιν)

Εκλογικός Κατάλογος του Δήμου Καρπενησίου της Επαρχίας Ευρυτανίας του 1865

ΧΩΡΙΟΝ ΜΙΚΡΟΝ

A/A	Όνομα και Επώνυμον	Όνομα πατρός	Ηλικία	Επάγγελμα	Έτος Γέν.
587	Αθανάσιος Παναγιωτόπουλος	Ιωάννης	26	οπλοποιός	1841
588	» Κομπορόζος	Γεώργιος	35	κτηματίας	1830
589	» Μαντισαφάς	»	55	γεωργός	1810
590	» Γιοβάνης	»	48	»	1817
591	» Νικολόπουλος	Ιωάννης	38	φαρμακοποιό	1827
592	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	27	γεωργός	1838
593	Ανδρέας Ζαχαρόπουλος	Γεώργιος	28	»	1836
594	Βασίλειος Κατσαούνης	»	48	»	1817
595	» Λιάπτης	Δημήτριος	35	»	1830
596	» Μπούσγας	Νικόλαος	24	»	1841
597	» Πλάκας	Ιωάννης	45	χαλκεύς	1820
598	Γεώργιος Παναγιωτόπουλος	»	36	γεωργός	1829
599	» Αλεξανδρόπουλος	»	65	»	1800
600	» Ζαχαρόπουλος	»	55	»	1810
601	» Δερματάς	Νικόλαος	33	»	1832
602	» Μοχρίτσας	»	57	»	1808
603	» Κυρίτσης	»	25	»	1840
604	» Θάνος	»	65	»	1800
605	» Μαστροζαχαρόπουλος	Ζαχαρίας	35	χαλκεύς	1830
606	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	29	γεωργός	1836
607	» Γεωργούλας	Νικόλαος	25	»	1840
608	» Παπαδής	Ιωάννης	29	»	1836
609	» Σφύκας	Δημήτριος	40	έμπορος	1825
610	» Γρατσούνης	Κων/νος	37	γεωργός	1828
611	» Ματέζος	»	28	»	1837
612	Δημήτριος Παναγιωτόπουλος	Ιωάννης	41	»	1824
613	» Κομπορόζος	Γεώργιος	30	»	1835
614	» Γιοβάνης	»	39	»	1826
615	» Αλεξανδρόπουλος	»	34	»	1831
616	» Κωστόπουλος	»	52	»	1813
617	» Πιστιόλης	Ιωάννης	31	»	1834
618	» Πασπάλης	Κων/νος	28	»	1837
619	» Παπαδής	Ιωάννης	35	»	1830
620	» Κατσιός	»	73	»	1792
621	» Πολύζος	»	76	»	1789
622	» Ζορμπαλάς	»	63	»	1802
623	» Ζορμπαλάς	»	27	»	1838
624	» Νικολόπουλος	»	35	»	1830
625	» Ζωγράφος	»	68	»	1797
626	» Σιδέρης	Κων/νος	34	γεωργός	1831
627	» Μητσόπουλος	Ιωάννης	32	γραμματεύς	1833
628	» Σιδέρης	Γεώργιος	34	κτηματίας	1831
629	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	24	γεωργός	1841
630	» Δερματάς	Ζαχαρίας	23	»	1842
631	» Χανακούλας	»	45	»	1820
632	» Μπίκας	Ζαχαρίας	36	»	1829
633	» Μάστορας	»	65	χαλκεύς	1800
634	» Κаланτισής	»	57	γεωργός	1808
635	» Κοκκάλας	»	31	»	1834
636	Ελευθέριος Μητσόπουλος	Ιωάννης	36	κτηματίας	1829
637	Ζαχαρίας Δερματάς	Κων/νος	45	γεωργός	1820
638	» Μανίκας	Αναγνώστης	29	»	1836
639	Ιωάννης Παναγιωτόπουλος	»	64	»	1801
640	» Σιδέρης	Γεώργιος	62	»	1803
641	» Γιοβάνης	»	44	»	1821
642	» Πολύζος	Δημήτριος	37	»	1828
643	» Κυρίτσης	Νικόλαος	34	»	1831

Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος

Στο περιθώριο της ιστορίας

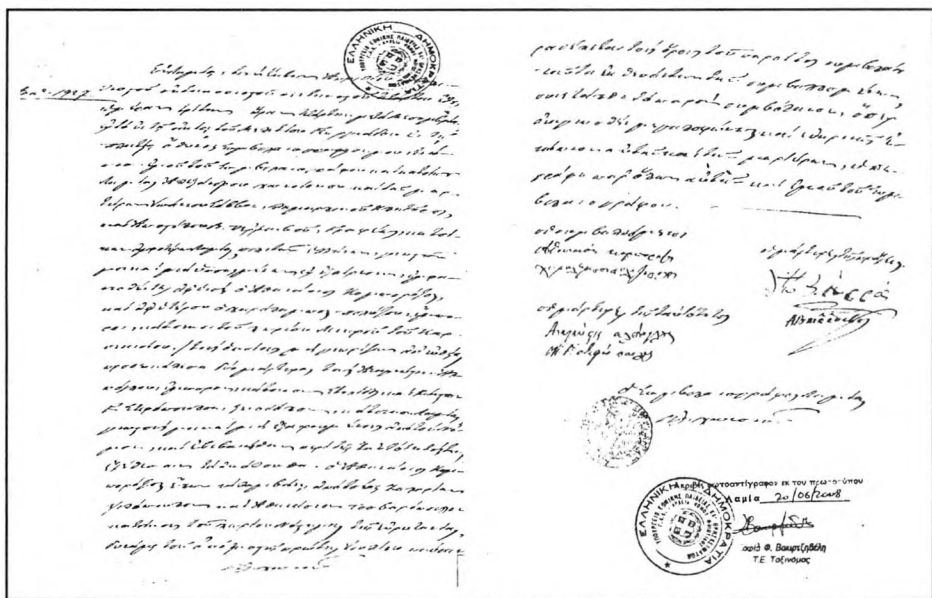
Χρεωστικό Συμβόλαιο του 1854

Του Ανάργυρου-Γιάννη Μαυρομύτη

Στα 1854, οι Ζαχαρίας Ιωάννου Φιλόπουλος και Αθανάσιος Ευσταθίου Τζοβάρας από το Νόστιμο, ο πρώτος 29 και ο δεύτερος 39 ετών, επαγγέλματος γεωργοί, χρωστούσαν στον *Μικροχωρίτη Αθανάσιο Κομπορόζο*, ετών 35, έμπορο, το ποσό των 2.000 τούρκικων γροσιών. Για το δανεισμό αυτό συνέταξαν και υπέγραψαν σχετικό συμφωνητικό.

Ο Κομπορόζος, έχοντας ανάγκη, φαίνεται, χρημάτων, συμφωνεί με τον συγχωριανό του, *Χαράλαμπο Δημητρίου Πολύζο*, να πάρει απ' αυτόν τα χρεωστούμενα και ο Πολύζος να τα εισπράξει από τους Νοστιμιώτες την ημερομηνία που συμφωνήθηκε στο χρεώγραφο ομόλογο, εξυπηρετώντας έτσι τον συγχωριανό του.

Βρέθηκαν στη Λαμία και παρουσιάζονται στον συμβολαιογράφο Αλέξανδρο Χατζίσκο ενώπιον του οποίου καταθέτουν τα συμφωνηθέντα. Με την συμβολαιογραφική

αυτή πράξη, ο Κομπορόζος απεκδύεται παντός δικαιώματος λήψεως των οφειλομένων και παραχωρεί αυτό το δικαίωμα στον Πολύζο.

Το ότι κυκλοφορούσαν ακόμη τουρκικά νομίσματα σημαίνει τις σχέσεις δανειστού και δανειοληπτών με την Κωνσταντινούπολη. Άλλωστε, με το διάταγμα της 30-Ι/11-2-1835, ΦΕΚ 7/7-3-31 καθορίστηκε η ισοτιμία του τουρκικού γροσιού προς τη δραχμή: 1 γρόσι = 40 λεπτά. Η ισοτιμία αυτή ίσχυε και κατά τον χρόνο σύνταξης του χρεωστικού συμβολαίου, 6-4-1854, αφού αναφέρεται σαφώς ότι τα 2000 γρόσια ισούνται με 500 δραχμές.

Τα στοιχεία της ηλικίας, του πατρωνύμου και του επαγγέλματος των αναγραφόμενων Μικροχωριτών και Νοστιμιωτών στο συμβόλαιο, πάρθηκαν από τον εκλογικό

κατάλογο του τέως Δήμου Καρπενησιών της 10-3-1865 (Δημαρχών Καρπενησιών ο Ιωάννης Καρφής, τυπώθηκε στο τυπογραφείο Ε.Π. Χριστοδούλου στην Πάτρα).

Το πρωτότυπο του συμβολαίου βρίσκεται στο Ιστορικό Αρχείο του Γ.Α.Κ. Φθιώτιδος, αντίγραφο του οποίου μου παραχώρησε η Προϊσταμένη της Υπηρεσίας αυτής, κ. Σοφία Βακιρτζηδέλη, την οποία ευχαριστώ και από εδώ.

Αριθ. 1927

Εν Λαμία την έκτην Απριλίου του χιλιοστού οκτακοσιοστού πεντηκοστού τετάρτου έτους, ημέραν Τρίτην ώραν τετάρτην μετά μαεσημβρίαν, εις το εν τη οικία του Μελετίου Γεωργιάδου εν τη Πλατεία Όθωνος Συμβολαιογραφείον μου, ενώπιον εμού του Συμβολαιογράφου και κατοίκου Λαμίας Αλεξάνδρου Χατοίσκου και των μαρτύρων Ιωάννου Σάββα, Δημαρχικού Κλητήρος και Αποστόλου Β. Περραιβού, Γραφέως, κατοίκων αμφοτέρων Λαμίας, πολιτών Ελλήνων, γνωστών μου και μη υποκειμένων εις εξαίρεσιν, εμφανισθέντες αφ' ενός ο Αθανάσιος Κομπορόζος και αφ' ετέρου ο Χαράλαμπος Πολύζος, έμποροι, κάτοικοι του χωρίου Μικρού του Καρπενησιού (τους οποίους μη γνωρίζω απ' ευθείας προσεκάλεσα δύο μάρτυρας τους Αναγνώστην Αλπόγλου, έμπορον, κάτοικον Στυλίδος και Κώσταν Γ. Στεφόπουλον, ξενοδόχον, κάτοικον Λαμίας, γνωστούς μου και μη εξαιρουμένους από τον Νόμον, και εβεβαιώθην περί της ταυτότητός των), εξέθεσαν τα ακόλουθα. Ο Αθανάσιος Κομπορόζος έχων να λαμβάνει από τους Ζαχαριάν Ψιλόπουλον και Αθανάσιον Τσοβαρόπουλον, κατοίκους του χωρίου Νοοτίμου της Ευρυτανίας, δυνάμει του από εικοστής πρώτης Ιουλίου παύσαντος του έτους ιδιωτικού χρεωστικού εγγράφου των, γρόσια τουρκικά δύο χιλιάδας, αριθ. 2000, φέροντα δραχμάς ελληνικάς πεντακοσίας, έλαβε σήμεραν άπαντα τα γρόσια ταύτα από τον Χαράλαμπον Πολύζον και παραχωρεί προς αυτόν την απαίτησίν του ταύτην, εις τρόπον ώστε ο Χαράλαμπος Πολύζος αντικαθιστάμενος εντελώς εις την θέσιν και τα δικαιώματα του παραχωρητού Αθανασίου Κομπορόζου, δύναται να απαιτήση και λάβη από τους ανωτέρω οφειλέτας τα ειρημένα δύο χιλιάδας γρόσια και εξοφλήση το χρεωστικόν έγγραφόν των, να κινή κατ' αυτών εν περιπτώσει μη πληρωμής αγωγάς ενώπιον παντός αρμοδίου Δικαστηρίου, να ενεργή κατασχέσεις και πλειστηριασμούς και πράττη εν γένει παν ό,τι επιτρέπουν οι Νόμοι εις τους δανειστάς κατά των οφειλετών και ταύτα πάντα θέλει ενεργή ο Χαράλαμπος Πολύζος εν ονόματί του και δια λογαριασμόν του ως τέλειος κύριος. Ο Χαράλαμπος Πολύζος μετρήσας προς τον Αθανάσιον Κομπορόζον τα ανωτέρω γρόσια δύο χιλιάδας, παραδέχεται τους όρους του παρόντος συμβολαίου. Ταύτα εκθεσάντων των συμβαλλομένων, συνετάχθη το παρόν συμβόλαιον, όπερ αναγνώσθην μεγαλοφώνως και ευκρινώς ενώπιον αυτών και των μαρτύρων, υπεγράφη παρ' όλων αυτών και εμού του Συμβολαιογράφου.

Οι συμβαλλόμενοι Οι μάρτυρες της πράξεως
(υπογραφή) Αθανάσιος Κομπορόζος (υπογραφή) Ιωάννης Σάββας
" Χαράλαμπος Πολυζόπουλος " Α Β Περραιβός

Οι μάρτυρες της ταυτότητος
(υπογραφή) Αναγνώστης Αλεπόγλους
" Κ:Γ: Στεφώπουλος

Ο Συμβολαιογράφος Λαμίας

(Σ. Υ.) Αλ. Χατοίσκος

Από Μικροχωρίτες της διασποράς

Με χαρά δημοσιεύουμε κείμενα σταλμένα από Μικροχωρίτες που ζουν στην Αμερική. Αυτό δείχνει το ενδιαφέρον τους να μαθαίνουν νέα από το χωριό και την επιθυμία τους να συμμετέχουν στον εμπλουτισμό της ύλης του περιοδικού μας. Τα παρακάτω κείμενα τα έστειλε η **Ελένη Λαΐνη- Κόνιτς** από το Γκρήνβιλ της Νότιας Καρολίνας Αμερικής. Για τους αναγνώστες του περιοδικού, με χαρά μεταφράζουμε τα κείμενα αυτά στα ελληνικά.

Συγγνώμη, μήπως είστε ο Ιησούς;

Μια ομάδα υπαλλήλων γύριζε από ένα συνέδριο στο Σικάγο. Έφτασαν στο αεροδρόμιο καθυστερημένα και έτρεχαν να προλάβουν την πτήση τους. Πάνω στη βιασύνη τους, ένας απ' αυτούς σκόνηταψε σε έναν πάγκο που είχε πάνω μήλα. Ο πάγκος αναποδογύρισε και τα μήλα σκορπίστηκαν. Όμως που καιρός για χάσιμο! Χωρίς να σταματήσουν ή να κοιτάξουν πίσω όλοι προχώρησαν για να προλάβουν το αεροπλάνο τους. ΟΛΟΙ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΝΑΝ!!! Εκείνος σταμάτησε. Η συνείδησή του δεν τον άφηγε να προχωρήσει και να αφήσει το κοριτσάκι με τα μήλα αβοήθητο. Έκανε νόημα στους συναδέλφους του να προχωρήσουν και γύρισε πίσω.

Ευτυχώς που γύρισε γιατί τα μήλα είχαν κυλήσει σε όλο το πάτωμα και το 10χρονο κοριτσάκι, που τα πουλούσε, ήταν εντελώς τυφλό! Δάκρυα έτρεχαν στα μαγουλάκια της, ενώ, αβοήθητη, μπουσουλούσε στο πάτωμα ψηλαφώντας να βρει τα μήλα της. Πλήθος κόσμου στροβιλιζόταν γύρω της, όμως κανείς δεν σταματούσε ούτε ενδιαφερόταν για το δικό της χάλι.

Ο υπάλληλος σήκωσε τον πάγκο, έσκυψε στο πάτωμα, μάζεψε τα μήλα, και τα έβαλε με τάξη στον πάγκο. Καθώς τα τοποθετούσε, πρόσεξε ότι πολλά απ' αυτά είχαν χτυπηθεί και ζουλιστεί. Αυτά τα έβαλε στην άκρη. Όταν τελείωσε έβγαλε από την τσέπη του μερικά χρήματα, τα έδωσε στο κοριτσάκι και της είπε: "Αυτά είναι για τη ζημιά που σου προκαλέσαμε. Συγγνώμη για την αναστάτωση. Εύχομαι να 'χεις καλή μέρα".

Το κοριτσάκι, ψηλάφισε τα χρήματα και καθώς ο υπάλληλος απομακρυνόταν του φωνάζει: "Κύριε..." Εκείνος σταμάτησε, γύρισε και την κοίταξε, ενώ το κοριτσάκι συνέχιζε: "Συγγνώμη, μήπως είστε ο Ιησούς;"

Ο υπάλληλος έμεινε αποσβολωμένος. Δεν μπόρεσε να πει λέξη. Προχώρησε για την πτήση του με αυτή την ερώτηση να του καίει την καρδιά και να βασανίζει τη σκέψη του: "Μήπως είστε ο Ιησούς;" Μα, είναι δυνατόν οι άνθρωποι να σε μπερδεύουν με το Χριστό; Αλλά μήπως έτσι δεν θα 'πρεπε να είναι; Μήπως αυτός δεν είναι ο προορισμός μας; Να γίνουμε ίδιοι με το Θεό "κατ' εικόνα και ομοίωση", όσο ζούμε σε έναν κόσμο που είναι τυφλός στην αγάπη Του; Αν ισχυρισθούμε ότι γνωρίζουμε το Θεό, θα πρέπει να ζούμε, να περπατάμε ή να πράττουμε όπως θα έκανε και Εκείνος. Γνωρίζω το Θεό δεν σημαίνει μόνο ότι αποστηθίζω περικοπές του Ευαγγελίου ή πηγαίνω τακτικά στην εκκλησία. Στην ουσία σημαίνει να μεταφέρουμε το πραγματικό νόημα της λέξης στην καθημερινή μας ζωή. Είμαστε η κόρη του ματιού Του, παρ' όλο που έχουμε μερικά σημάδια από κάποιο πέσιμο. Εκείνος σταμάτησε τη δουλειά Του, ήλθε, μας πήρε και μας ανέβασε σε ένα λόφο που λέγεται Γολγοθάς και εκεί πλήρωσε για όλα τα δικά μας λάθη.

“Συγγώμη, μήπως είστε ο Ιησούς;”

Μια ερώτηση που θα έπρεπε να μπορούμε να την κάνουμε πολύ συχνά!

Το καλυβάκι καίγεται

Ένα πλοίο βουλιάζει στον ωκεανό. Η θάλασσα βγάζει το μοναδικό ναυαγό που σώθηκε σε ένα ακατοίκητο νησάκι. Ο ναυαγός, μόνος και έρημος, παρακαλούσε με όλες του τις δυνάμεις το Θεό να βρεθεί κάποιος τρόπος να σωθεί. Κάθε μέρα κοιτάζε απεγνωσμένα τον ορίζοντα να δει κάτι να πλέει αλλά δεν έβλεπε τίποτα.

Εξαντλημένος, σιγά – σιγά κατάφερε να φτιάσει ένα μικρό καλυβάκι από ξύλα και φύλλα για να προστατευτεί από τη βροχή και το κρύο. Μια μέρα, ύστερα από την καθημερινή του περιπλάνηση για να βρει κάτι να φάει, γύρισε στο καλυβάκι του και το βρήκε να καίγεται. Πυκνοί καπνοί από τα ξύλα και τα χλωρά κλαριά ανέβαιναν ως τον ουρανό. Ξεχείλισε από απιστία, αγανάκτηση και θυμό. “Ω Θεέ! Πώς μπόρεσες να το κάνεις αυτό σε μένα;” Φώναζε τριγυρνώντας στην έρημη παραλία, ώσπου κάποια στιγμή, εξαντλημένος αποκοιμήθηκε.

Νωρίς την άλλη μέρα, ξύπνησε από τα σφυρίγματα ενός πλοίου που πλησίαζε στο νησί. Είχε έλθει για να τον σώσει. “Πώς ξέρατε ότι ήμουνα εδώ;” ρώτησε τους σωτήρες του. “Είδαμε το σινιάλο σου με τον καπνό!” απάντησαν εκείνοι.

Όποτε νιώσουμε ότι το καλυβάκι μας καίγεται, ας θυμηθούμε, ότι μπορεί να είναι το σινιάλο καπνού της Θείας Χάριτος του Θεού.

Ελένη Λαϊνή- Κόνιτς, ΗΠΑ

“Ο Θεός αγάπη εστί”

Εάν ταις γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ και των αγγέλων, αγάπην δε μη έχω, γέγονα καλκός πκών ή κύμβαλον αλαλάζον. Και εάν έχω προφητείαν και ειδώ τα μυστήρια πάντα και πάσαν την γνώσιν και εάν έχω πάσαν την πίστιν, ώστε όρη μεδιστάνειν, αγάπην δε μη έχω, ουδέν είμι. Και εάν ψωμίσω πάντα τα υπάρχοντά μου και εάν παραδώ το σώμα μου ίνα καυθήσωμαι, αγάπην δε μη έχω, ουδέν ωφελούμαι. Η αγάπη μακροθυμει, κρηστεύεται, η αγάπη ου ζοιδεί, η αγάπη ου περπερεύεται, ου ψυσιούται, ουκ ασκηνομει, ου ζηπει τα εαυτής, ου παροξύνεται, ου λογιζεται το κακόν, ου καίρει επί τη αδικία, συγκαίρει δε τη αληθεία. Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει...Ηνυι δε μένει πίστις, ελπίς, αγάπη, τα τρία ταύτα. Μείζων δε τούτων η Αγάπη. (Προς Κορινθίους, κεφ. 1Γ΄)

Είναι νωπό ακόμη το μήνυμα της αγάπης που έστειλε ο Χριστός με τη Σταύρωση και την Ανάστασή Του. Αυτήν πρέπει να εγκολπωθεί και να εφαρμόσει στην πράξη ο άνθρωπος σήμερα, αν θέλει να δει μια κοινωνία πιο αρμονική, με λιγότερη δυστυχία και πόνο γύρω του. Πόσο περιττά είναι όλα τα άλλα χωρίς αγάπη μάς το δείχνει το παραπάνω απόσπασμα από επιστολή του Αποστόλου Παύλου. Ένα φανταστικό περιστατικό, που μας έστειλε η συνεργάτης του περιοδικού μας **Φωτεινή Σκανδαλή**, εκπαιδευτικός, δείχνει πόσο ουσιαστική είναι η αγάπη στη ζωή μας:

Μιά γυναίκα φρόντιζε τον κήπο του σπιτιού της, όταν ξαφνικά βλέπει τρεις γέρο-

ντες, φορτωμένους με εμπειρίες της ζωής, να την πλησιάζουν. Παρ' όλο που δεν τους γνώριζε, έτσι ταλαιπωρημένους που τους είδε, τους είπε:

- Δεν σας γνωρίζω, όμως φαίνεστε κουρασμένοι. Περάστε, αν θέλετε, να καθίσετε λίγο και να φάτε κάτι.

Αυτοί τη ρωτάνε: Είναι ο άντρας σας στο σπίτι;

- Όχι, δεν είναι εδώ τώρα, απάντησε εκείνη.

- Τότε, δεν μπορούμε να έρθουμε, θα περιμένουμε να έλθει κι εκείνος, της λένε οι γέροντες.

Όταν επιστρέφει ο σύζυγος, η γυναίκα τού περιγράφει το περιστατικό και μετά βγαίνει έξω να προσκαλέσει τους γέροντες στο τραπέζι.

- Δεν μπορούμε να έρθουμε όλοι μαζί, της λένε οι τρεις γέροντες.

- Γιατί; Τους ρωτάει η γυναίκα έκπληκτη.

Ο πρώτος, λοιπόν από τους τρεις παίρνει το λόγο και της λέει:

- Εγώ είμαι ο Πλούτος, αυτός είναι η Ευτυχία και εκείνος η Αγάπη. Γι' αυτό εσείς πρέπει να διαλέξετε ποιος από τους τρεις μας θέλετε να έρθει να φάει μαζί σας.

Η γυναίκα επιστρέφει στο σπίτι, διηγείται αυτά που της είπαν οι γέροντες και ο άντρας της ενθουσιασμένος της λέει:

- Τι τυχεροί που είμαστε! Πες τους να έρθει ο Πλούτος! Έτσι θα μπορούμε να αποκτήσουμε ό,τι θέλουμε στο σπίτι μας!

Η γυναίκα του όμως δεν συμφωνούσε:

- Και γιατί να μην καλέσουμε την Ευτυχία; Έτσι θα έχουμε πάντα χαρά στο σπίτι μας.

Η κόρη τους, όμως, είχε τη δική της γνώμη:

- Εγώ λέω να καλέσουμε την Αγάπη; Έτσι, το σπίτι μας θα είναι πάντα γεμάτο αγάπη.

- Ας κάνουμε αυτό που λέει η κόρη μας, λέει ο σύζυγος. Πήγαινε και πες τους να έλθει η Αγάπη. Η γυναίκα βγαίνει έξω και λέει:

- Ποιος από εσάς είναι η Αγάπη; Ας έρθει να φάει μαζί μας.

Η Αγάπη σηκώνεται και προχωράει προς το σπίτι, όμως ... μαζί της προχωρούν και οι άλλοι δυο γέροντες, ο Πλούτος και η Ευτυχία. Έκπληκτη η γυναίκα ρωτάει:

- Εσείς είπατε να καλέσω μόνον ένα και εγώ κάλεσα την Αγάπη. Τότε, εσείς γιατί έρχεστε;!

- Αν είχες καλέσει τον Πλούτο ή την Ευτυχία, οι άλλοι δυο θα μέναμε έξω. Τώρα όμως που κάλεσες την Αγάπη ... όπου πάει η Αγάπη, πάμε κι εμείς μαζί της. Όπου βρίσκεται η Αγάπη, βρίσκεται μαζί της ο Πλούτος και η Ευτυχία!

Το Μικρό Χωριό Ευροτανίας
Περιήγηση στο χώρο και στο χρόνο*
Ένα βιβλίο για τον κάθε επισκέπτη ή φίλο
του Μικρού Χωριού

Κεντρική διάθεση:

- Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού
- Αδελφότητα Μικροχωριτών

* Τα έσοδα από την πώληση του βιβλίου διατίθενται για τη συντήρηση της Πνευματικής Γωνιάς του χωριού μας.

Ταξιδεύοντας για την Πόλι στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

Του Δημητρίου Κ. Κοκκάλα

Όπως διηγούνται οι παλαιότεροι, μέχρι σχεδόν του 1900, η μετάβασις στην Πόλι εγίνετο οδικώς, ήτοι μέσω Θεσσαλίας, Μακεδονίας, δυτικής και ανατολικής Θράκης και αντιστρόφως η επιστροφή. Ήτο, δηλαδή, μια πολυήμερος ταλαιπωρία, σωστή Οδύσσεια!

Το Φθινόπωρο του 1912, με την κήρυξιν του Βαλκανοτουρκικού πολέμου, επειδή ο πατέρας μου είχε χρηματίσει προξενικός υπάλληλος, μετείχε δε ενεργώς εις πατριωτικούς συλλόγους, οι Τούρκοι μας εχαρακτήρισαν ως ανεπιθύμητα πρόσωπα και διέταξαν να εγκαταλείψομε το τουρκικό έδαφος εντός τακτής προθεσμίας. Όταν οι γονείς μου και εγώ (οκταετής τότε) αφίχθημεν ατμοπλοϊκώς εις Πειραιά, εχρειάσθη να παραμείνομε επί 15 ημέρας, μέχρις ότου (και τούτο επειδή, ως εκδιωχθέντες ομογενείς, τυγχάναμε απολύτου προτεραιότητος) μας δοθούν εισιτήρια των, υπό στρατιωτικήν επίταξιν τελούντων, σιδηροδρόμων δια Λαμία.

Εκ Λαμίας δεν υπήρχε άλλο συγκοινωνιακό μέσον δια Καρπενήσι, παρά μόνο αγωγιάται με μουλάρια ή κάρα και η “ταχυδρομική άμαξα”, η περίφημος εκείνη καρότσα του Τρίψα. Ελέγετο δε ταχυδρομική μάλλον κατ’ ευφημισμόν, αφού έκανε δυο ημέρες για να φθάσει στο Καρπενήσι. Εις την πραγματικότητα, η καρότσα ήταν ένας μαθουσάλας των τροχοφόρων, ένα υπέργηρον όχημα, εις το οποίο ήσαν ακόμη οραταί ενδείξεις παλαιού μεγαλείου. Επεβιβάσθημεν λοιπόν αυτής, μίαν πρωία, ήτις συνεχώς κλυδωνιζόμενη και με διαρκώς τρίζοντας τους αρμούς της, μας έφερε προς το εσπέρας εις το χάνι του Πανέτσου, παρά τον νέο οικισμό μεσαίας Κάψης, όπου και διανυκτερεύσαμε υπό συνθήκας πρωτογόνους. Την επομένη εκκινήσαμεν, αφού εξεύχθη εις το όχημα και τρίτος ίππος ελάσεως. Αυτός δεν ήτο μονόφθαλμος, όπως οι δυο πρώτοι, αλλά χωλός στο ένα πόδι. Παρά την ενίσχυσιν όμως αυτή, μετά μικράν διαδρομήν, όταν άρχισε η ανάβασις προς την ράχη, υπεχρώθησαν οι εκ των επιβατών ενήλικοι άρρηνες να οδεύσουν πεζή, όχι μόνο δια να ελαφρύνει το βάρος του οχήματος, αλλά και δια να ωθούν τούτο, οσάκις κολλούσε στις λάσπες των απειροπληθών λάκκων. Ανάλογος υπήρξε και η κατάβασις από την ράχη μέχρι του χωριού Λάσπη, στο χάνι του οποίου εγκατελείφθη ο επικουρικός ίππος, δια να παραληφθεί και πάλιν κατά την επιστροφή.

Εκ Καρπενησίου αγωγιάτες μάς μετέφεραν, την επομένη, μετά των ολίγων αποσκευών μας στο Χωριό. Ούτω, μετά έξη ημέρες από την αναχώρησίν μας εκ Πειραιώς, εκ των οποίων οι τέσσερις, λίαν επιπόνου ταξιδίου, εφθάσαμεν εις τον προορισμόν μας. Άλλη περιπέτεια υπήρξε η μεταφορά εκ Καρπενησίου των αφιχθέντων εκεί, αργότερον, επίπλων και σκευών μας. Εκ τούτων τα περισσότερα παρέστη ανάγκη να μεταφερθούν από βαστάζους, προσδεδεμένα έκαστον εις στροπίνες.

Κατ’ Ιούλιον μήνα του 1918, ο πατήρ μου, εγώ και ο θεός μας Νικόλαος Κουμπούρας, παραλαβόντες ως αγωγιάτην τον Κωστοχαράλαμπον με το υποζύγιόν του και τα δυο δικά μας, φύγαμε χαράματα από το χωριό και παρακάμφαντες την Μακρακώμην, εφθάσαμε το απόγευμα εις τον σιδηροδρομικό σταθμό Κούρνοβου. Εκεί ο αγωγιάτης και τα ζώα πήραν τον δρόμο της επιστροφής, εμείς δε μετά μίαν ώρα περίπου, επεβιβάσθημεν στην ελθούσα εξ Αθηνών αμαξοστοιχία και προς το

εσπέρας εφθάσαμεν εις τον σταθμό Λαρίσης. Επειδή δε ο συρμός διενυκτέρευε εκεί, ανεζητήσαμε τόπο καταλύματος, αλλά δεν υπήρχε. Δεν υπήρχε ούτε συγκοινωνιακό μέσον δια την πόλη της Λαρίσης. Υπεχρεώθημεν ως εκ τούτου να διανυκτερεύσουμε εις το βαγόνι, του οποίου οι από ξυλόδεσες καναπέδες δεν παρείχαν, βεβαίως, άνεσιν τινά, ούτε καν να καθίσει κανείς επ' αρκετήν ώραν, πράγμα που δεν επέτρεπε, άλλωστε, το πλήθος των κουνουπιών και η αφόρητος ζέση. Τέλος, η αμαξοστοιχία εκκινήσασα το πρωί έφθασε το βράδυ εις Θεσσαλονίκη, όπου μετά τριήμερον αναμονή επεβιβάσθημεν κάποιου υπό ξενικήν σημαία εμπορικού σκάφους και μετά διήμερον εφθάσαμε αισίως εις Κωνσταντινούπολην.

Η περιγραφή των απιθάνων, δια την σημερινήν εποχή, περιπετειών των δυο τούτων ταξειδιών, εγένετο δια να σχηματισθεί μία αμυδρά έστω ιδέα περί του πόσας και ποίας δυσχερείας και κόπους αντιμετωπίζοντες οι πρόγονοί μας, δια την μεταφορά των και μόνον, κατόρθωσαν να πλουτίσουν τα σπίτια τους με τόσα πολύτιμα και σπάνια δια την εποχή εκείνη αντικείμενα και το χωριό τους με τόσας αξιολόγους και ωραιότητας κατασκευάς.

Υπελογίζετο ότι η ιταλική στρατιωτική μονάς, που επέδραμε στο Μικρό Χωριό (1942) και ελεηλάτησε τα σπίτια του, απεκόμισε, μεταξύ άλλων και εκτός των παντοειδών τροφίμων, πλέον των 70 ραπτομηχανών Σίγκερ, περί τα 30 "τσάρκια" (μηχανές για κοφτές βεντούζες), πλέον των 300 οκάδων χάλκινα και ορειχάλκινα σκεύη, παλαιές πολύτιμες νυφικές και ανδρικές ενδυμασίες, αντίκες, κοσμήματα αξίας, παλαιά χρυσά νομίσματα, ακόμη και γουναρικά. Όλα δε αυτά ήσαν "Πολίτικα".

λίγο γέλιο

Κόλαση και Παράδεισος

Ένας πολιτικός πεθαίνοντας συνάντησε τον Άγιο Πέτρο, ο οποίος τον ρώτησε:

- Που θέλεις να πάς, στην κόλαση ή στον παράδεισο;

Ο πρώην πολιτικός προβληματίστηκε:

- Δεν ξέρω του απαντά.

Τότε, ο Άγιος Πέτρος του λέει: "Σαν γνωστός πολιτικός που είσαι θα σου κάνω τη χάρη να πας για 24 ώρες στην κόλαση και μετά για 24 ώρες στον παράδεισο. Αμέσως μετά θα μου πεις τι διαλέγεις".

Πράγματι, ο πολιτικός βρέθηκε αμέσως στην κόλαση. Εκεί βρήκε το διάβολο και ολόγυρά του παλιούς γνώριμους, που έπαιζαν τάβλι, χαρτιά, χαριεντίζονταν, και όλοι μαζί καλοπερνούσαν. Μόλις πέρασαν οι 24 ώρες, ο πολιτικός βρέθηκε αμέσως στον παράδεισο. Εκεί ήταν όμορφα καταπράσινα λιβάδια, ακουγόταν ωραία μουσική, άγγελιοι τραγουδούσαν, όλοι συνομιλούσαν με τον γεμάτο καλοσύνη Θεό και γενικά όλα ήταν πολύ όμορφα.

Πέρασαν όμως και οι δεύτερες 24 ώρες και ο Άγιος Πέτρος ζήτησε να του πει τι είχε αποφασίσει.

- Δεν ξέρω πραγματικά τι θέλω, γιατί, τόσο στην κόλαση όσο και στον παράδεισο, όλα ήταν πολύ όμορφα. Λέω όμως να προτιμήσω την κόλαση για να 'χω και τους φίλους μου συντροφιά. Και, φυσικά, αμέσως βρέθηκε στην κόλαση.

Εκεί, όμως, βρήκε τα πράγματα εντελώς αλλαγμένα. Καζάνια έβραζαν, κάτεργα, μαυρίλα και στη μέση ο διάβολος ωρυόμενος με ένα βούρδουλα στο χέρι.

- Τι συμβαίνει εδώ; Ρωτάει. Προχτές που ήλθα τα πράγματα ήταν τελείως διαφορετικά! Και ο διάβολος απαντά:

- Προχτές είχαμε προεκλογική περίοδο. Σήμερα μάς ψήφισες!

Από το Μητρώο Αρρένων Κοινότητας Μικρού Χωριού (1818-1881)

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Όνοματεπώνυμο	Έτος Γεννήσεως
Ντελής Στυλιανός του Νικολάου	1874
Πλάκας Ανδρέας του Βασιλείου	1874
Ζαχαρόπουλος Δημήτριος του Γεωργίου	1875
Κομματάς Γεώργιος του Βασιλείου	1875
Ζωγράφος Δημήτριος του Νικολάου	1875
Σιδέρης Γεώργιος του Νικολάου	1875
Πανταζής Σεραφείμ του Χρίστου	1875
Πιστιόλης Γεώργιος του Δημητρίου	1875
Μουχρίτσας Κωνσταντίνος του Σταύρου	1875
Αντωνόπουλος Κωνσταντίνος του Λουκά	1876
Κομπορόζος Σπυριδών του Νικολάου	1876
Ζορμπαλάς Δημήτριος του Κωνσταντίνου	1876
Γιαννακόπουλος Γεώργιος του Χρήστου	1876
Σιδέρης Νικόλαος του Κωνσταντίνου	1876
Ζαχαρόπουλος Ζαχαρίας του Νικολάου	1876
Μίχος Δημήτριος του Ναούμ	1876
Λιάπης Νικόλαος του Αθανασίου	1876
Λιάπης Σπυριδών του Ιωάννου	1876
Πλάκας Νικόλαος του Ιωάννου	1876
Παπαναστασίου Αθανάσιος του Ιωάννου	1876
Φλέγκας Νικόλαος του Ιωάννου	1877
Μουχρίτσας Σπυριδών του Δημητρίου	1877
Δερματάς Σταύρος του Δημητρίου	1877
Φούκας Δημήτριος του Νικολάου	1877
Πλάκας Δημήτριος του Ιωάννου	1877
Κοκκάλας Κωνσταντίνος του Ιωάννου	1877
Χονδρός Βασίλειος του Δημητρίου	1878
Παπαδόπουλος Ιωάννης του Χρήστου	1878
Πιστιόλης Ανδρέας του Δημητρίου	1878
Ζορμπαλάς Μιλτιάδης του Δημητρίου	1878
Φλώρος Νικόλαος του Γεωργίου	1878
Παπαδής Γεώργιος του Κωνσταντίνου	1878
Μίχος Νικόλαος του Ναούμ	1878
Μαλτέζος Ιωάννης του Γεωργίου	1878
Πασπάλης Νικόλαος	1878
Τριχιάς Ευάγγελος του Κωνσταντίνου	1879
Ντζαβέλης Δημήτριος του Ιωάννου	1879
Κωστόπουλος Ιωάννης του Δημητρίου	1879
Γεωργούλης Κωνσταντίνος του Γεωργίου	1879
Κομματάς Ιωάννης του Βασιλείου	1879
Τριανταφύλλης Χαράλαμπος του Κωνσταντίνου	1879

“Δασκαλάκης – Κρίκελο”

Μνήμη Δημήτρη Σαξώνη

Του Κώστα Γ. Κωστόπουλου
Συνταξιούχου Πολιτικού Μηχανικού

“Δασκαλάκης” ήτανε το ψευδώνυμο του Δημήτρη Σαξώνη, του νεαρού δασκάλου, απ’ τη Χωμήριανη, που υπηρετούσε στον ΕΛΑΣ με το βαθμό του καπετάνιου της 3^{ης} ομάδας του Αρχηγείου του ΕΛΑΣ Παρνασσίδος. Ο Δασκαλάκης έπεσε ηρωικά μαχόμενος στη μάχη που έδωσε ο ένδοξος, ολιγάριθμος τότε, ΕΛΑΣ, με αρχηγό τον θρυλικό Άρη Βελουκιώτη, ενάντια σ’ ένα Ιταλικό τμήμα το πρωί της 29^{ης} του Οκτώβρη και ημέρα Πέμπτη, λίγο πιο έξω από το Κρίκελο της Ευρυτανίας. Στο Δασκαλάκη ανήκει η μεγάλη τιμή στο ότι ήτανε ο πρώτος νεκρός ΕΛΑΣίτης σε μάχη που έδωσε ο ΕΛΑΣ ενάντια στα Ιταλικά στρατεύματα κατοχής.

Ανοίγοντας μια παρένθεση, αναφέρω ότι η μάχη στο Κρίκελο ήτανε η δεύτερη μάχη ενάντια στους Ιταλούς. Η πρώτη μάχη δόθηκε τα ξημερώματα της 9^{ης} του Σεπτεμβρη 1942, ημέρα Τετάρτη, στο ξεροπόταμο Ρεκά, στη Γκιώνα. Στη μάχη αυτή εξουδετερώθηκε ένα Ιταλικό τμήμα από 48 άντρες. Απ’ όλους τους Ιταλούς γλίτωσε μόνο ένας, που κατάφερε να διαφύγει κι οι υπόλοιποι ήτανε ή νεκροί ή τραυματίες ή αιχμάλωτοι. Ο ΕΛΑΣ δεν είχε κανέναν νεκρό, παρά μόνο δύο ελαφρά τραυματισμένους. Η μάχη της Ρεκάς έγινε για το λόγο ότι οι Ιταλοί κάνανε επιδρομή για να μαζέψουνε και να πάρουνε τα εφόδια που έριξε για τους αντάρτες ένα αεροπλάνο του Στρατηγείου της Μέσης Ανατολής. Πρόλαβε, όμως, ο Άρης με το τμήμα του, τους εγκλώβισε στη Ρεκά και τους εξουδετέρωσε.

Επανερχομαι στη μάχη του Κρίκελου. Στη μάχη αυτή εξουδετερώθηκε πάλι ένα ολόκληρο Ιταλικό τμήμα από 32 άντρες. Δεν διέφυγε κανένας, 8 νεκροί, 6 τραυματίες και 18 αιχμάλωτοι. Το τμήμα αυτό ήτανε η οπισθοφυλακή ενός Ιταλικού τάγματος, το οποίο είχε βγει από το Καρπενήσι το πρωί της 28^{ης} του Οκτώβρη 1942, προκειμένου να χτενίσει την περιοχή για να συλλάβει Άγγλους αλεξιπτωτιστές.

Το βράδυ της 27^{ης} - 28^{ης} του Οκτώβρη 1942 έπεσαν, μετά από ανεξήγητο λάθος, έξω απ’ τα ακριανά σπίτια του Καρπενησίου και μπροστά στα Ιταλικά φυλάκια 4 Άγγλοι αλεξιπτωτιστές. Τους σώσανε, μέσα από τα χέρια των Ιταλών, άνθρωποι της τοπικής ΕΑΜικής Οργάνωσης και τους οδηγήσανε στα τμήματα του ΕΛΑΣ, που βρισκόντουσαν, εκείνες τις μέρες, γύρω στο δρόμο Άγιο Αντρέα – Μυρίσι. Ο Άρης, με τη στρατιωτική διορατικότητα που διέθετε, προβλέποντας ότι οι Ιταλοί θα κινητοποιούσανε δυνάμεις προκειμένου να συλλάβουνε τους Άγγλους, άρχισε τους ελιγμούς του τμήματός του και την κατάλληλη στιγμή εγκλώβισε κι εξουδετέρωσε την οπισθοφυλακή του Ιταλικού Τάγματος, λίγο πιο έξω από το Κρίκελο.

Έτσι ο ΕΛΑΣ έσωσε τους Άγγλους από την αιχμαλωσία, αλλά μείνανε στον τόπο της πτώσης τους όλα τα εφόδιά τους (ασύρματοι, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες και διάφορα άλλα υλικά). Το πιο σημαντικό, όμως, ήτανε κάποιο σακίδιο που μέσα σ’ αυτό υπήρχανε τα κατασκευαστικά σχέδια των τριών σιδηροδρομικών γεφυρών, Παπαδιάς, Ασωπού και Γοργοποτάμου. Όλα αυτά πέσανε στα χέρια των Ιταλών. Αυτοί οι τέσσερις Άγγλοι αποτελούσανε το 3^ο κλιμάκιο της σαμποταριστικής δύναμης του Στρατηγείου της Μέσης Ανατολής. Το 1^ο και το 2^ο κλιμάκιο είχανε ήδη πέσει στην περιοχή της Γκιώνας, από τη νύχτα της 30^{ης} του

Σεπτέμβρη 1942.

Και τα τρία κλιμάκια (σύνολο 12 άντρες) ανήκανε στην ειδική υπηρεσία S.O.E. Καΐρου και ήρθαν στην Ελλάδα για να ανατινάξουν μια απ' τις τρεις σιδηροδρομικές γέφυρες μεταξύ Αθηνών – Λαμίας, δηλαδή ή της Παπαδιάς ή του Ασωπού ή του Γοργοπόταμου. Η αποστολή αυτή είχε την κωδική ονομασία HARLING.

Τον ήρωα Σαξώνη – Δασκαλάκη (ο μόνος που έπεσε στη μάχη του Κρίκελου) τον θάψαν οι συναγωνιστές του στο Κρίκελο, χωρίς φέρετρο, αλλά τυλιγμένο με τη Γαλανόλευκη Σημαία της ομάδας του. Τη θρησκευτική νεκρώσιμη ακολουθία την έκανε ο παπάς του Κρίκελου. Ο Άρης έριξε με το αυτόματο τρεις τιμητικές ριπές κι όλοι οι παριστάμενοι, ακόμη και οι διασωθέντες Εγγλέζοι, γονατίσανε κι οι Ελασίτες έψαλλαν το πένθιμο εμβατήριο “έπεσαν θύματα αδέλφια εσείς...”

Οι λέξεις “Δασκαλάκης – Κρίκελο” είχαν γίνει συχνά το σύνθημα και το παρασύνθημα

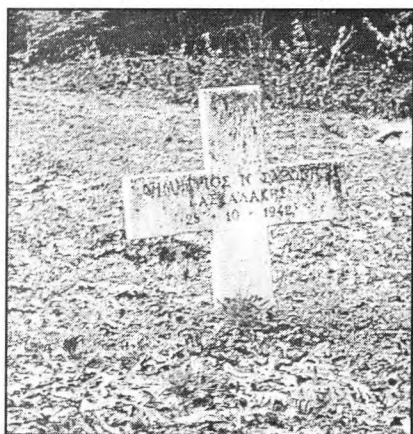
των ΕΛΑΣίτικων μονάδων. Υπήρξε ακόμα και διαταγή του Άρη “Όποια μονάδα του ΕΛΑΣ περνούσε από το Κρίκελο να κάνει μνημόσυνο στον τάφο του Ήρωα Δασκαλάκη”.

Στον ήρωα Δασκαλάκη ανήκει και μια άλλη μεγάλη τιμή. Είναι ο μοναδικός νεκρός και από τις δυνάμεις (12 Εγγλέζοι σαμποτέρ, 155 μαχητές του ΕΛΑΣ και 60 μαχητές του ΕΔΕΣ), που, λίγο αργότερα, λάβανε μέρος στην νικηφόρα επιχείρηση της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοπόταμου, τη νύχτα της 25^{ης} – 26^{ης} του Νοέμβρη 1942.

Ο Σαξώνης-Δασκαλάκης πέρασε στο Πάνθεο των Ηρώων της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, γιατί με το αίμα του πλήρωσε ο ΕΛΑΣ το αντίτιμο του εισιτηρίου για την συμμετοχή του στο Συμμαχικό Αγώνα για τη μεγάλη νίκη κατά του φασισμού – ναζισμού που είχε σκλαβώσει όλη την Ευρώπη. Ο Δασκαλάκης έπεσε ηρωικά στο Κρίκελο κι έδωσε τη ζωή του για να γλιτώσουν οι Άγγλοι του 3^{ου} κλιμακίου την αιχμαλωσία, να ενωθούν με τ' άλλα δυο κλιμάκια στη Γκιώνα, κάτω από ασφάλεια που τους πρόσφερε ο ΕΛΑΣ και να πετύχουν τελικά τον σκοπό τους, να ανατινάξουν τη γέφυρα του Γοργοπόταμου.

Η λάμψη της έκρηξης φώτισε το σκοτεινιασμένο ουρανό της κατεχόμενης Ευρώπης και γέμισε μ' ελπίδα τις καρδιές των σκλαβωμένων. Κι ο κρότος της έκρηξης ήτανε, για όλη την Ευρώπη, το σάλπισμα του εμβατηρίου “Έμπρός σηκωθείτε...”

Με πολύ μεγάλη πικρία και λύπη μου αναφέρω ότι σε καμιά επετειακή εκδήλωση για την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου κι από κανένα, απ' όπου κι αν προέρχεται αυτός, μέσα στους πανηγυρικούς και γεμάτους εγκώμια λόγους τους δεν αναφέρουν ποτέ το όνομα Σαξώνης-Δασκαλάκης. Βέβαια, δεν περιμένω ποτέ απ' τους Εγγλέζους να αναφέρουν το όνομα Σαξώνης – Δασκαλάκης. Αυτοί σ' επίδειξη της αχαριστίας τους, λίγες ώρες μετά από την επιτυχή επιχείρηση, σε ραδιοφωνική εκπομπή του Β.Β.С., όχι μόνο δεν αναφερθήκανε στη συμμετοχή και την καθοριστική συμβολή του ΕΛΑΣ και του Άρη, αλλά αγνοήσανε ακόμη και την ύπαρξή τους!

Ο τάφος του Δ. Σαξώνη
στο νεκροταφείο του Κρίκελλου

ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΕΣ ΑΜΑΞΕΣ

Τι συνδέει το διαστημικό λεωφορείο με τις ρωμαϊκές άμαξες και τα καπούλια των αλόγων; 143,51 εκατοστά. Η ιστορία που μας οδηγεί από το διάστημα στη ρωμαϊκή εποχή είναι ενδεικτική και την αλιεύσαμε από το διαδίκτυο. Ίσως, βέβαια, να πρόκειται για έναν ακόμη αστικό μύθο, αλλά όμως το σκεπτικό είναι ενδιαφέρον και θα μπορούσε να ισχύει.

Προσοχή λοιπόν: Η απόσταση ανάμεσα στις δύο ράγες των σιδηροδρομικών γραμμών στις Η.Π.Α. είναι 4 πόδια και 8,5 ίντσες (143,51 μ.). Το συγκεκριμένο διάκενο έχει επιλεγεί επειδή ο σιδηρόδρομος των ΗΠΑ έχει κατασκευαστεί σύμφωνα με τον τρόπο κατασκευής του σιδηρόδρομου στην Αγγλία. Οι Άγγλοι μηχανικοί που τον κατασκεύασαν, αντί να σχεδιάσουν κάτι νέο, προτίμησαν να υιοθετήσουν αυτά που ίσχυαν στην πατρίδα τους. Βέβαια τους πέρασε και από το μυαλό ότι καλό θα ήταν να χρησιμοποιηθούν οι ήδη υπάρχουσες ατμομηχανές από την Αγγλία, αντί κάποιου νέου μοντέλου.

Γιατί όμως οι Άγγλοι κατασκεύαζαν έτσι τις ατμομηχανές τους;

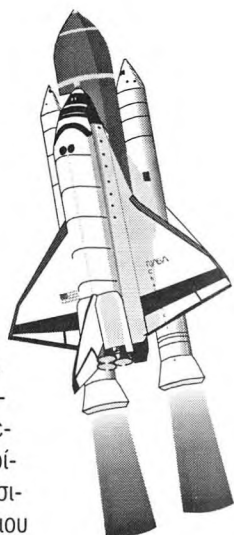
Οι πρώτες σιδηροδρομικές γραμμές κατασκευάστηκαν από τους ίδιους μηχανικούς που κατασκεύαζαν το τραμ, στο οποίο χρησιμοποιούσαν ήδη το συγκεκριμένο διάκενο. Με τη σειρά τους τώρα, οι κατασκευαστές των τραμ βασίστηκαν στις κατασκευές των αμαξών χρησιμοποιώντας τις ίδιες μεθόδους και τα ίδια μέτρα.

Οι άμαξες όμως είχαν το συγκεκριμένο διάκενο μεταξύ των τροχών στην Αγγλία αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη καθώς στους δρόμους υπήρχαν ειδικά λούκια για τους τροχούς, διαφορετικές αποστάσεις θα προκαλούσαν βλάβες και ατυχήματα. Τα λούκια έχουν την ίδια απόσταση μεταξύ τους, καθώς οι πρώτες μεγάλες οδοί είχαν κατασκευαστεί από τους Ρωμαίους με σκοπό να μετακινούνται ταχύτερα οι λεγεώνες τους. Οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν ιππήλατες άμαξες που τις τραβούσαν δύο άλογα τα οποία κάλυπταν δίπλα – δίπλα, έπρεπε να απέχουν μεταξύ τους ώστε το ένα άλογο να μην ενοχλεί το άλλο κατά τον καλπασμό. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η σταθερότητα της άμαξας, οι τροχοί δεν έπρεπε να είναι ευθυγραμμισμένοι με τα ίχνη των αλόγων, ενώ δεν έπρεπε να είναι και πολύ απομακρυσμένοι, έτσι ώστε να αποτρέπονται τα ατυχήματα κατά την διασταύρωση δύο αμαξών στην ίδια την οδό.

Το διάκενο στις ράγες των Αμερικανικών σιδηροδρόμων εξηγείται, αφού 2.000 χρόνια νωρίτερα, σε μian άλλη ήπειρο, οι ρωμαϊκές άμαξες κατασκευάζονταν ανάλογα με το φάρδος που έχουν τα καπούλια δύο αλόγων.

Πως όμως η ιστορία αυτή φτάνει έως το διαστημικό λεωφορείο;

Θα έχουμε παρατηρήσει ότι στην εξέδρα εκτόξευσής του υπάρχουν δύο πλευρικές δεξαμενές καυσίμων, που είναι στηριγμένες εκατέρωθεν της κεντρικής δεξαμενής. Η εταιρεία Thiokol κατασκευάζει αυτές τις δεξαμενές στο εργοστάσιό της στην Γιούτα. Θα ήθελαν πολύ να τις κατασκευάσουν μεγαλύτερες, αλλά οι δεξαμενές αποστέλλονται σιδηροδρομικώς στο σημείο εκτόξευσης. Η σιδηροδρομική γραμμή μεταξύ του εργοστασίου και του Ακρωτηρίου Κανάβεραλ περνά από μια σήραγγα, κάτω από τα Βραχώδη Όρη. Αυτή η σήραγγα περιορίζει το μέγεθος των δεξαμενών στο πλάτος που έχουν τα καπούλια δύο αλόγων. Έτσι καταλήγουμε, το πλέον εξελιγμένο μεταφορικό μέσον του κόσμου, το διαστημικό λεωφορείο, να εξαρτάται από το φάρδος που έχουν τα καπούλια ενός αλόγου.

Το ποίημα *Εγερτήριο* του Επίτιμου Αρεοπαγίτη Κώστα Μουλαγιάννη κέρδισε το Α΄ βραβείο ποίησης της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών στον πανελλήνιο διαγωνισμό του έτους 2007.

“Και ο νους του ανθρώπου έπλασε το Θεό”

(Κρητική ρήση)

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟ

*Άνθρωποι, γρηγορείτε και μη καθεύδετε,
τυλιγμένοι ναυελικώς στο έρεβος της συγκύσεως,
που ξοδεύει τις ελπίδες σας στη ματαιότητα της ύλης
και κατατρώγει ανηλεώς το ζωηφόρο πνεύμα.
Αποβάλλετε τη θανατηρή πλάνη της ασωτίας
και αποκτήστε τη σωτήρια γνώση της αληθείας,
που θα σας ελευθερώσει από το φόβο της φθοράς,
για να γευθείτε την πανδαισία της αθανασίας!*

*Ανοίχτε, οι αόρατες πύλες του ουρανού,
κι ας απλωθούν ολόλαμπρες οι κλίμακες της αρετής,
ν' αναρριχηθούν σ' αυτές τα ρωμαλέα πνεύματα
και αδράξουν το φως της γνώσεως του καλού και του κακού,
που ο πυρφόρος άγγελος επιτηδείως προσφέρει,
προτού ο αφέντης ήλιος καθεί στα κάτεργα του απείρου!*

*Κι οι τροπαιούχοι νικητές λαμπαδηφόροι
ας ανεγείρουν περικαλείς ναούς αγνής λατρείας
και ακαδημίες αγλαείς σοφίας θεϊκής,
να διδαχθούν τα πέρατα και αγαλλιάσουν
από το φωτοβόλο σκίρτημα λυτρώσεως αιωνίου.
Και θα 'ναι ιερός ο κότινος της αειθαλούς ελιάς,
που θα στεφανώνει ευκλεώς την ψυχική γαλήνη!*

*Τότες και όλοι οι μελωδοί του σύμπαντος, αδελφωμένοι
και με αέρινα φτερά του νου και της ψυχής,
ας αναπέμπουν θείες υμνωδίες στο φωτοδότη λογισμό
με σάλπιγγες αγγελικές και θριαμβικούς παιάνες,
διαλαλώντας την ευφροσύνη της τέλειαις αρμονίας!*

*Κι εσείς θεοί των θρησκειών του γένους των ανθρώπων,
που επιμελώς καλύπτεσθε στη βέβηλη φαντασία του,
αποδυθείτε την εγκόσμια στολή της δικής του επινοήσεως
και περιβληθείτε την ευλαβή εσθήτα της αγαθοσύνης,
ελεήμονες και ειρηνευτές, άξιοι μυσταγωγικής λατρείας,
τέλειοι και όμοιοι, όλοι Ένας και Κύριος της Δημιουργίας!*

Κώστας Μουλαγιάννης

Πολύτιμοι σπόροι!

Ένα κέντρο συγκέντρωσης και διανομής σπόρων ντόπων ποικιλιών καθώς και καταγραφής αυτόχθονων αγροτικών ζώων λειτουργεί από το 1995 στο Παρανέστι Δράμας. Πρόκειται για την Μη Κυβερνητική Οργάνωση "Πελίτι" (το όνομα της βελανιδιάς στα ποντιακά) που ιδρύθηκε το 1995 με πρωτοβουλία του κ. Παναγιώτη Σαϊνατούδη ο οποίος με εξερευνητικές αποστολές σε όλη την Ελλάδα αναζητά και συγκεντρώνει σπόρους από ντόπες ποικιλίες πριν καθούν μέσα στην πληθώρα των νέων "βελτιωμένων" ποικιλιών που διακινούνται από τις μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες.

Το "Πελίτι", συγκεντρώνει ένα πανελλήνιο δίκτυο εθελοντών καλλιεργητών, τους διατηρητές παραδοσιακών ποικιλιών, ενώ σ' αυτό απευθύνονται και χιλιάδες καλλιεργητές που αναζητούν και βρίσκουν σπόρους από αγρότες που έχουν διατηρήσει παλιές ποικιλίες. Ο κ. Σαϊνατούδης και η σύζυγός του κ. Γιδά αναλαμβάνουν το ρόλο συντονιστή και διακινητή των σπόρων μεταξύ όσων διαθέτουν σπόρους και όσων ψάχνουν να βρουν ντόπες ποικιλίες. Στο "Πελίτι" υπάρχουν σπόροι λαχανικών, σιτηρών, δημητριακών, οσπρίων και βοτάνων. Όπως αναγράφεται στην ιστοσελίδα της Οργάνωσης, έως σήμερα έχουν διακινηθεί 1500 ποικιλίες σπόρων σε περισσότερους από 50.000 καλλιεργητές ερασιτέχνες και επαγγελματίες.

Οι συνεργάτες του "Πελίτι", αυτοί που εργάζονται για την επιτυχία του σκοπού της Οργάνωσης, είναι οι διατηρητές. Πρόκειται για εθελοντές, μεμονωμένους καλλιεργητές ή ομάδες καλλιεργητών που αναλαμβάνουν να διατηρούν μια ποικιλία για λογαριασμό του Πελίτι και να επιστρέφουν ένα μέρος του σπόρου στην Οργάνωση. Υποχρέωση των διατηρητών είναι να αναλάβουν την καλλιέργεια μιάς, τουλάχιστον παραδοσιακής ποικιλίας, να διασφαλίζουν την καθαρότητα της ποικιλίας που καλλιεργούν, να φροντίζουν να κρατούν στοιχεία για την ποικιλία (π.χ πρωιμότητα, χρώμα καρπών, γεύση).

Οι υποχρεώσεις του "Πελίτι" προς τους διατηρητές είναι να παρέχει σπόρους από παραδοσιακές ποικιλίες στους καλλιεργητές, αν δεν έχουν. Να παρέχει πληροφορίες πάνω στο θέμα τη διατήρησης των ποικιλιών και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων, να φέρνει σε επαφή τους καλλιεργητές μέσα από συναντήσεις και εκδηλώσεις. Να μη δημοσιεύει τα στοιχεία τους χωρίς άδεια την άδειά τους.

Η προσπάθεια του "Πελίτι" δεν είναι να αντιταχθεί σε πολυεθνικές, ούτε να αντιδράσει δυναμικά στις αλλαγές που επηρεάζουν το περιβάλλον στο οποίο ζούμε, αλλά να προωθήσει μια στάση ζωής σύμφωνα με την οποία ο κάθε άνθρωπος είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του και τις επιπτώσεις που έχουν αυτές στον κόσμο γύρω του. Με το πνεύμα αυτό συστήνονται στην ιστοσελίδα, <http://www.peliti.gr>.

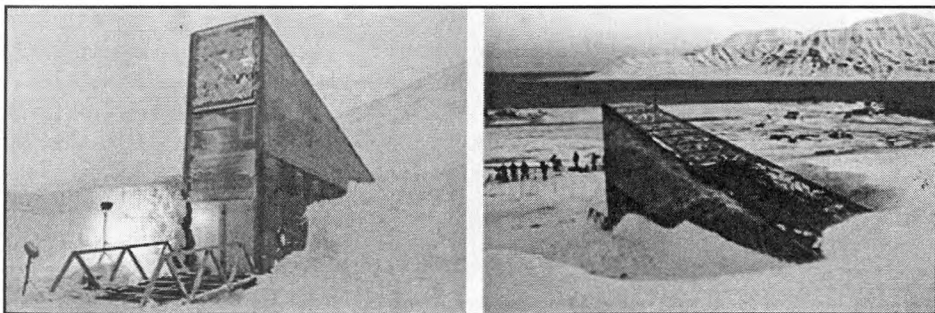
"Το σημαντικό δεν είναι να βλέπουμε τι κάνουν οι άλλοι αλλά τι κάνουμε εμείς. Το πρόβλημα δεν είναι αν θα βγει στην αγορά ένα καινούργιο προϊόν. Το ζήτημα

είναι αν θα το στηρίξουμε ή όχι. Οι πολυεθνικές κάνουν τη δουλειά τους κι εμείς τη δική μας. Δεν καταναλώνουμε και δεν στηρίζουμε τα προϊόντα που καταστρέφουν το περιβάλλον. Δεν πολεμάμε με κανέναν έξω από μας, αυξάνουμε τη συνειδητότητά μας και αυτό είναι αρκετό για να φέρει τεράστιες αλλαγές”

Στην ιστοσελίδα, εκτός από τις γενικές πληροφορίες για την Οργάνωση, μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για τις εκδηλώσεις, μεταξύ των οποίων και η Γιορτή Ανταλλαγής Νιόπων Ποικιλιών, που γίνεται κάθε χρόνο, αλλά και τα ονόματα καλλιεργητών που ενδιαφέρονται να βρουν ή να διαθέσουν σπόρους από ντόπιες ποικιλίες.

Σπόροι στην κατάφυξη!

Από τη Δράμα, ας μεταφερθούμε στην Ανταρκτική. Και εκεί γίνεται συγκέντρωση σπόρων. Η ιστορία έχει κάτι από μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας και αν χρειαστεί κάποτε να χρησιμοποιηθούν οι σπόροι αυτοί σημαίνει ότι η κατάσταση στη Γη θα είναι δραματική!

Σύμφωνα λοιπόν με σχετικά δημοσιεύματα, στα νησιά Svalbard, της Αρκτικής, 1500χλμ από το Βόρειο Πόλο λειτουργεί από το 2008 μια κρύπτη όπου θα αποθηκευτούν σπόροι από τις περισσότερες ποικιλίες φυτών του κόσμου.

Πρόκειται, για μια νέα “Κιβωτό του Νωε” όπως την ονομάζουν, που θα χρησιμοποιηθεί από τις επερχόμενες γενιές ως παρακαταθήκη για την περίπτωση παγκόσμιας καταστροφής.

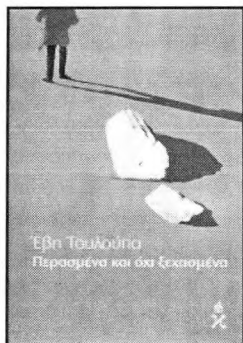
Δείγματα από 4,5 εκατομμύρια ποικιλίες φυτών θα αποθηκευθούν σε τσιμεντένιους θαλάμους σε θερμοκρασία -18 C ώστε οι σπόροι να διατηρηθούν για πάνω από 1000 χρόνια.

Η εγκατάσταση είναι τόσο ασφαλής ώστε θα αντέχει και σε πλήγμα από πυρηνικά όπλα, σεισμούς και άλλες φυσικές καταστροφές, ενώ είναι κατασκευασμένη στην πλαγιά ενός βουνού σε υψόμετρο 130 μέτρων από τη θάλασσα ώστε ακόμη και αν λιώσουν οι πάγοι να παραμείνει πάνω από την επιφάνεια του νερού, μόνο η είσοδος της που είναι φτιαγμένη από μέταλλο και τσιμέντο είναι ορατή. Τα νησιά Svalbard ανήκουν στη Νορβηγία η οποία και χρηματοδότησε εξ’ ολοκλήρου την κατασκευή που κόστισε 6εκ.δολάρια, ενώ τη συλλογή των δειγμάτων έχει αναλάβει το Global Corp, Diversity Trust και το σχετικό πρόγραμμα του ΟΗΕ.

Σ.Κ.

Πήρα το στρατί, πήρα το μονοπάτι...

Ξεφυλλίζοντας το πρόσφατο βιβλίο της γνωστής αρχαιολόγου Έβης Τουλούπα, *Περασμένα και όχι ξεχασμένα* (Ωκεανίδα, 2008), ανάμεσα στα πενήντα πέντε κείμενα που περιέχει, το μάτι μας έπεσε σε ένα, που αναφέρεται στην Ευρυτανία. Έχει τον τίτλο “Τριπόταμος Τατάρνας”. Σύντομο κείμενο, όπως όλα άλλωστε, αλλά γεμάτο νοσταλγία για την παράδοση, την ιστορία της περιοχής, το φυσικό τοπίο που έμεινε ακόμη αλώβητο και αμόλυπτο. Το παραθέτουμε αυτούσιο:

Τριπόταμος Τατάρνας

Της Έβης Τουλούπα

Οι ποταμοί Άσπρος, Μέγδοβας και Αγραφιώτης συναντιόνταν στην περιοχή Τατάρνας της Ευρυτανίας και κυλούσαν πια με το όνομα Αχελώος στην Αιτωλοακαρνανία. Εκεί κοντά κατασκευάστηκε το φράγμα των Κρεμαστών, το 1963, και δημιουργήθηκε έτσι μια μεγάλη λίμνη. Το χωριό Τριπόταμος, που ήταν ορεινό, βρίσκεται τώρα σε μια γλώσσα ξηράς που εισχωρεί μέσα στη λίμνη. Απέχει 70 χλμ. από το Καρπενήσι και 100 χλμ. από το Αργίριο. Είναι από τους λίγους τόπους της χώρας μας που όχι μόνο δεν χάλασε, αλλά έγινε ομορφότερος. Τουρισμός εδώ δεν έχει αναπτυχθεί και δεν ξέρω τι να ευχηθώ: Να γίνει ευρύτερα γνωστός και να τον θαυμάζουν περισσότεροι άνθρωποι ή να μείνει αλώβητος και να τον χαίρονται οι λίγοι που ξέρουν να απολαμβάνουν...

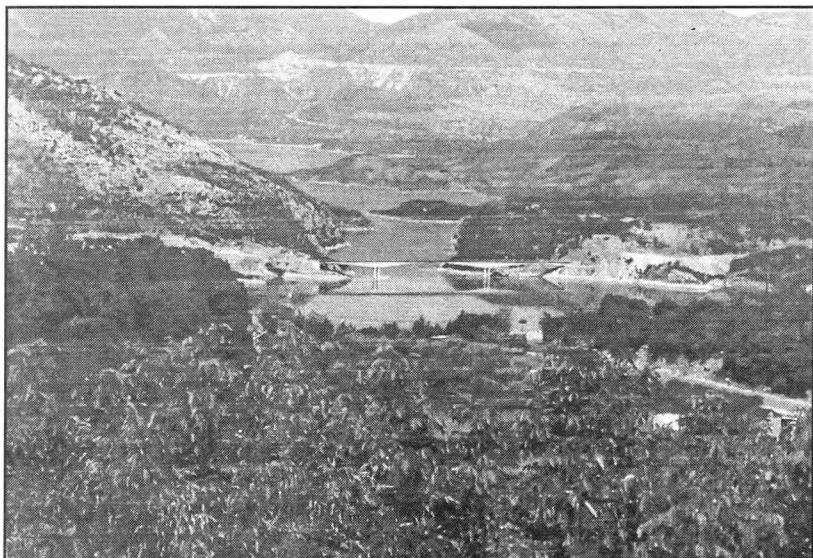
Τα κτήματα των κατοίκων έμειναν στα βάθη της λίμνης, όπως και ο βυζαντινός ναός της Επισκοπής (Η αρχαιολογική υπηρεσία αφαίρεσε εγκαίρως τρία στρώματα τοιχογραφιών που ελπίζουμε να δούμε κάποτε εκτεθειμένα στο νέο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας). Βυθίστηκε και το γεφύρι του Μανόλη, του 17^{ου} αιώνα, αλλά, όταν κατεβαίνει η στάθμη της λίμνης, προβάλλει η καμαρωτή του καμπύλη, όπως προβάλλουν σαν νησάκια και οι κορυφές των λόφων. Στο χώρο της παλιάς γέφυρας της Τατάρνας, που ένωνε την Ευρυτανία με την Ακαρνανία, κτίστηκε πιο ψηλά η νέα γέφυρα που είναι από τα ωραιότερα σύγχρονα έργα. (Μελέτη Αρ. Οικονόμου, τρία διεθνή βραβεία).

Ο χώρος όμως είναι γνωστός για το μοναστήρι του. Στο βιβλίο για την ιστορία της Μονής, που έγραψε ο φωτισμένος ηγούμενος αρχιμανδρίτης Δοσίθεος, μαθαίνουμε πολλά: Τατάρνα ή Τετάρνα, εάν είναι από βλάχικη ρίζα, σημαίνει τόπο με πλούσια βλάστηση. Το “βασιλομονάστηρο” ιδρύθηκε το 1111 και αναδείχτηκε τον 13^ο αιώνα με τη βοήθεια της Αγίας Θεοδώρας της Άρτας. Στα χρόνια αυτά χρονολογείται και η ψηφιδωτή εικόνα της Άκρας Ταπεινώσης, που βρίσκεται με πολλά άλλα κειμήλια στο σκευοφυλάκιο της Μονής.

Ύστερα από κάποια ίσως καταστροφή, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Διονύσιος ανακηρύσσει, το 1556, με σιγίλιο, τη μονή Σταυροπηγιακή. Σπουδαίο κειμήλιο, αυτής της δεύτερης εποχής, είναι ο αργυροχρυσοκέντητος Επιτάφιος. Το μοναστήρι τα

χρόνια της Τουρκοκρατίας ήταν σχολείο κοινών γραμμάτων και κατά την Επανάσταση φιλοξένησε όσους αρματωλούς κατέφευγαν εκεί.

Το 1821, ο ηγούμενος Κυπριανός πολέμησε μαζί με τους μοναχούς στη μάχη της Τατάρνας στο πλευρό του Ανδρούτσου και στη μάχη της Κορομηλιάς στο πλευρό του Καραϊσκάκη. Το μοναστήρι κήκε από τον Χουρσίτ πασά το 1823. Ξανακτίστηκε για Τρίτη φορά από Τζουμερκιώτες μαστόρους, το 1841, αλλά σε μια μεγάλη

Η Γέφυρα Τατάρνας. Φώτο: Κων. Παπαϊωάννου στη Βικιπαίδεια

κατολίσθηση, το 1963, κατέρρευσε. Με αποζημιώσεις από τα απαλλοτριωμένα κτήματα και με δωρεές πιστών ανοικοδομήθηκε, το 1969, το νέο μοναστήρι, που ανθίζει σήμερα. Οι κάτοικοι παρέδωσαν όσα κειμήλια είχαν διασώσει, μεταξύ των οποίων και την εικόνα της Παναγίας Ταταρνιώτισσας.

Οι αυστηροί κανόνες του μοναχικού βίου επιβάλλουν αποχή από κρεοφαγία και οινοποσία. Ο ηγούμενος έχει συγγράψει και οδηγό μαγειρικής με τίτλο *Οψοποιών μαγγανεία*, που θα πει μάγια των μαγείρων! Περιέχει συνταγές για φαγητά νηστίσιμα, ό,τι πρέπει για τις ημέρες της Σαρακοστής.

Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Στο Μουσείο ανιχνεύουμε την ιστορική μας πορεία.

Ανακαλύπτουμε την αφετηρία μας.

Διαβάζουμε την ιστορική μνήμη.

Επισχόστε την αναβάδυσή του

Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών

Βιβλιοπαρουσίαση

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών πραγματοποίησε στην Αίθουσα της Παλαιάς Βουλής (Πέμπτη 29 Ιανουαρίου 2009, ώρα 7:00 μ.μ.) την βιβλιοπαρουσίαση δύο εκδόσεών του:

1. Τον τόμο πρακτικών του Συνεδρίου: *“Η Ευρυτανία στις περιγραφές Ελλήνων και Ξένων Περιηγητών από την Αρχαιότητα ως την Εποχή μας”* και
2. Το βιβλίο του Γιώργου Καραγεώργου με τίτλο: *“Οι Ευρυτάνες, οι Αγραίοι και οι Απεράντιοι. Τρία αρχαία ελληνικά φύλα της Κεντρικής Ελλάδος. Ο κατακλισημός του Δευκαλίωνα”*.

Επρόκειτο για μια σεμνή, πνευματική εκδήλωση στο χώρο όπου πολλοί Ευρυτάνες Βουλευτές και Υπουργοί αξιώθηκαν να αγορεύσουν από το 1875 ως το 1935. Κατάμεστα τα έδρανα της Παλαιάς Βουλής από επισήμους, Ευρυτάνες και φίλους της Ευρυτανίας. Η επιβλητικότητα και ιστορικότητα του χώρου προδιέθετε ευνοϊκά ομιλητές και ακροατές.

Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο επιμελητής των δυο εκδόσεων και πρόεδρος του ΕΥΚΕΣΕ, καθηγητής *Κλεομένης Κουτσούκης*, ο οποίος τόνισε το στόχο του τόμου και του ομώνυμου συνεδρίου, που ήταν η ανάδειξη της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας της Ευρυτανίας, ενώ ομιλητές ήταν:

- Ο καθηγητής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. *Μηνάς Αλεξιάδης*.
- Η διευθύντρια του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, κυρία *Αικατερίνη Καμπλάκη-Πολυμέρου*
- Ο Συγγραφέας και Λογοτέχνης, κ. *Γιάννης Καρύτσας*
- Ο Ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. *Βασίλης Κύρκος*
- Ο καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κ. *Θανάσης Παλιούρας*
- Ο φιλόλογος καθηγητής και συγγραφέας, κ. *Παναγιώτης Σαλαγιάννης*
- Ο Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, φιλόλογος καθηγητής, κ. *Γιώργος Καραγεώργος*

Τον τόμο παρουσίασαν επίσης η διευθύντρια του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών κ. *Καμπλάκη-Πολυμέρου* και ο συνεργάτης του Κέντρου κ. *Καραμανές*

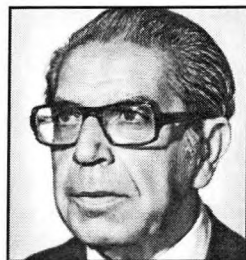

στην εκπομπή τους “Λαογραφικές Σελίδες” του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Εκκλησίας της Ελλάδος. Από τον ίδιο σταθμό η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και π. υπουργός κ. *Κέλλυ Μπουρδάρα*, στην ωριαία εκπομπή της “Βυζαντινοί Διάλογοι”, παρουσίασε αναλυτικά τα περιεχόμενα του παραπάνω τόμου.

Πανευρυτανική Ένωση

Πολιτικό μνημόσυνο για τον Τάκη Τουλούπα

Σε μια ευχάριστα συγκινητική ατμόσφαιρα, διανοημένη με προσωπικά βιώματα φίλων και συναδέλφων, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα "Αντώνης Τρίτσης" του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων, στις 9 Φεβρουαρίου 2009, η εκδήλωση μνήμης για τον αείμνηστο Ευρυτάνα δικηγόρο, πολιτευτή και όχι μόνο Τάκη Τουλούπα. Η εκδήλωση οργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών και την Πανευρυτανική Ένωση.

Συntonιστής της εκδήλωσης ήταν ο κ. Αθανάσιος Σταμά-

της. Ο Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Κώστας Παπαδόπουλος καλωσορίζοντας τους παρευρισκόμενους τόνισε τη σημασία της εκδήλωσης μνήμης στον Τάκη Τουλούπα, τον ξεχωριστό άνθρωπο και πολιτικό.

Κύριος ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο ομ. Καθηγητής Πα-

νεπιστημίου Κλ. Κουτσούκης, ο οποίος ανέπτυξε την πολύπλευρη και πολύπαθη διαδρομή του Τάκη Τουλούπα, από τη γέννησή του στο Μεγάλο Χωριό ως τον αναπάντεχο θάνατό του στην Αθήνα.

Προσωπικές ενθυμήσεις από τη ζωή του Τάκη Τουλούπα μοιράσθηκαν με το ακροατήριο βουλευτές και π. υπουργοί, όπως: Απ. Κακλαμάνης, Ελ. Βερυβάκης, Αντ. Λιβάνης, Παν. Κρητικός, Γ. Ρωμαίος, Αν. Πεπονής, Κ. Τσιγαρίδας, ο στρατηγός Τάκης Παπαγιαννόπουλος καθώς και ο βουλευτής Ευρυτανίας Ηλίας Καρανίκας, ο δήμαρχος Καρπενεσίου Β. Καραμπάς, ο Αναπληρωτής Νομάρχης Χρ. Αρβανίτης, ο Κων. Φούκας, ο Πάνος Αρβανίτης και εκ μέρους του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών μίλησε ο Γιώργος Σταυράκης.

Την σεμνή και πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση έκλεισε η σύζυγος του Τάκη Τουλούπα, αρχαιολόγος, τ. διευθύντρια του Μουσείου της Ακρόπολεως, κ. Έβη Τουλούπα.

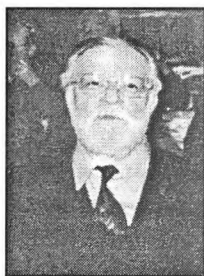
Επίσης, η Πανευρυτανική Ένωση και η Διεύθυνση Καρπενεσίου των Γενικών Αρχείων του Κράτους, διοργάνωσαν ημερίδα προς τιμή του Ευρυτάνα ιστορικού **Μάρκου Γκιόλια** στις 22 Φεβρουαρίου 2009 με αξιόλογους ομιλητές και πλήθος παρισταμένων.

Φωτογραφίες κειμένου από "Ευρυτανικό Παλμό" 11/2/09

Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων

Τιμή σε ξεχωριστούς γιατρούς του τόπου μας

• Στο ξενοδοχείο “Τιτάνα”, στο κέντρο της Αθήνας, στις 18 Ιανουαρίου 2009, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων στη μνήμη του γιατρού **Αναστασίου Κοντομέρκου** από το Μεγάλο Χωριό. Για το έργο και την προσωπικότητα του Τάσου Κοντομέρκου μίλησαν ο πρόεδρος της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων, Εκπαιδευτικός, Οικονομολόγος και Νομικός Ιωάννης Ζούμπος, ο ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Νίκος Πουρνάρας και ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννης Υφαντόπουλος. Μετάλλιο με σχετικό δίπλωμα απονεμήθηκε στην εγγύτερη συγγενή του Τάσου Κοντομέρκου, πρόεδρο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών κ. Μαίρη Καλλιάνη.

Η ωραιότερη εκδήλωση έκλεισε με την καθιερωμένη κοπή της βασιλόπιτας, που συνοδεύτηκε από αναψυκτικά και γευστικές λιχουδιές.

• Στην Αρχαιολογική Εταιρεία, στις 28 Απριλίου 2009, έγινε η παρουσίαση του βιβλίου: **“Ιωάννης Ν. Κρικέλης (1915-1996): Ο Σταυροφόρος της Υγείας”**, που έγραψε ο καθηγητής του Πολυτεχνείου, Νικόλαος Ι. Κρικέλης εκπληρώνοντας ένα χρέος αγάπης, τιμής και ευγνωμοσύνης προς τον αείμνηστο πατέρα του Ιωάννη Κρικέλη, γνωστό Ευρυτάνα ιατρό και καθηγήτη της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τον μεστό περιεχομένου τόμο παρουσίασαν στο πολυπληθές ακροατήριο οι κ.κ. Χαράλαμπος Μητσόπουλος, καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κλεομένης Κουτσούκης, ομότιμος καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου και Γιώργος Ζαχαρόπουλος, επίτιμος Γεν. Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας.

Οι τρεις ομιλητές παρουσίασαν την προσωπικότητα, την επιστημονική, κοινωνική και πολιτική δράση και προσφορά του Ιωάννη Κρικέλη, ο οποίος, εκτός των άλλων, υπήρξε ο εμπνευστής και αρχιτέκτονας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ). Και μόνο αυτή του η προσφορά, άγνωστη σε πολλούς, θα ήταν αρκετή για να τον καταξιώσει στη συνείδηση όλων των Ελλήνων. Οι Ευρυτάνες πρέπει να νιώθουμε υπερήφανοι για τον αείμνηστο συμπατριώτη Ιωάννη Κρικέλη, που καταγόταν από το Καροπλέσι της Ευρυτανίας.

Αρχείο Παραδοσιακής Ευρυτανικής Μουσικής

Ανακοίνωση – Πρόσκληση για συνεργασία

Στα Γενικά Αρχεία Κράτους-Αρχεία Νομού Ευρυτανίας (Γ.Α.Κ.) εκτός από τις καθαρά αρχειονομικές εργασίες (Καταλογογραφίες Αρχείων Εμπορίου, Β΄μας εκπαίδευσης, αποδελτιώσεις τοπικού τύπου κ.α.) από το 2008 γίνεται μια προσπάθεια να δημιουργηθεί ένα **Αρχείο Παραδοσιακής Ευρυτανικής Μουσικής**, κάτι που δεν έχει υλοποιηθεί από κανέναν φορέα μέχρι σήμερα. Το Αρχείο αυτό θα έχει συντονιστικό χαρακτήρα και θα είναι σημαντική πηγή μάθησης απευθυνόμενο σε μαθητές, καθηγητές, χοροδιδασκάλους, επαγγελματίες και ερα-

απέχνες μουσικούς, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο με σκοπό την μελλοντική δημοσιοποίηση του υλικού μέσω του διαδικτύου ή μέσω εντύπων εκδόσεων.

Για να καταστεί αυτό δυνατόν έχει δημιουργηθεί **Βάση Δεδομένων** με ηχογραφήσεις, απομαγνητοφωνήσεις και καταγραφές (σε ευρωπαϊκή και βυζαντινή σημειογραφία) ευρωπαϊκών τραγουδιών και συνεντεύξεων καθώς και **φωτογραφικό αρχείο**.

Βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ενημερώσουμε επίσης, ότι κατόπιν αρκετών συναντήσεων με την διευθύντρια του Κέντρου Ερευνής της Ελληνικής Λαογραφίας (Κ.Ε.Ε.Λ.) της Ακαδημίας Αθηνών κ. **Αικατερίνη Πολυμέρου-Καρπλάκη** και σε συντονισμένες προσπάθειες με τον κ. **Κώστα Παπαδόπουλο**, πρόεδρο της Πανευρωπαϊκής Ένωσης, αποφασίστηκε η επεξεργασία και συν-έκδοση πολύτιμου αρχειακού υλικού (ηχογραφήσεις του Σπύρου Περιστέρη, 800 περίπου τραγούδια από όλη την Ευραπαια, την περίοδο 1959-1963).

Η κληποποίηση όλων μας και η συνειδητοποίηση του πλούτου που κρατάμε στα χέρια μας, μπορεί να σώσει ένα ανεξερεύνητο κομμάτι του παρελθόντος και να "μπολιάσει" δημιουργικά τη νέα γενιά, που τόσο έχει ανάγκη από στήριξη, όχι μόνο οικονομικά, αλλά και πολιτισμικά.

Γ.Α.Κ. Ψαρών 1 (πλατεία, πάνω από ουζερί "το Λιοβόρι"), 36100, Καρπενήσι

Υπεύθυνος: Ηλιόπουλος Αναστάσιος

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 2237024111 (Γ.Α.Κ. μέχρι τις 3:00 μ.μ.), κιν. 6976677831

Ηλεκτρονική διεύθυνση: mail@gak.eyr.gr

Νερό: το πολύτιμο αγαθό της φύσης

- Το 97% του νερού που υπάρχει στον πλανήτη μας είναι αθμυρό, ενώ μόνο το 3% είναι πόσιμο (σε αυτό συμπεριλαμβάνονται τα χιόνια και οι πάγοι).
- Το ανθρώπινο σώμα αποτελείται από περίπου 70% νερό, ενώ στο αίμα το ποσοστό φτάνει το 90%.
- Ο μέσος Ευρωπαίος καταναλώνει περίπου 200 λίτρα νερού ημερησίως, ο Αμερικανός 600 λίτρα και ο Αφρικανός λιγότερο από 10 λίτρα.
- Στις μέρες μας, το μεγαλύτερο μερίδιο νερού ξοδεύεται στην γεωργία με κατανάλωση 69%, ακολουθεί η βιομηχανία με 23%, ενώ για οικιακή χρήση μόλις το 8%.
- Περίπου 2.000 λίτρα νερού σπαταλάει μια βρύση που στάζει 10 σταγόνες το λεπτό στη διάρκεια ενός χρόνου.
- Περισσότεροι από ένα δις άνθρωποι δεν διαθέτουν σίγουρη πρόσβαση σε πόσιμο νερό.
- Το 30% - 40% του συνολικού πληθυσμού της γης δεν έχουν πρόσβαση σε κάποια τουαλέτα.
- Στις αναπτυσσόμενες χώρες το 21% των παιδιών στερούνται πρόσβασης σε νερό. Παράλληλα, ζούνε σε απόσταση μεγαλύτερη των 15 λεπτών με τα πόδια από κάποια πηγή πόσιμου νερού.
- Η Ήιψυδρία πλήττει σχεδόν 232 εκατομμύρια ανθρώπους σε 26 χώρες του κόσμου.
- Το 20% του πληθυσμού της γης πίνει νερό από μολυσμένες πηγές.
- Στην Ελλάδα, η ετήσια κατανάλωση νερού ξεπερνά τα 800 κυβικά ανά κάτοικο, ενώ στην Ευρώπη ο μέσος όρος δεν ξεπερνά τα 600 κυβικά ανά κάτοικο.
- Λιγότερο από το 10% του πληθυσμού της γης χρησιμοποιεί πάνω από το 70% του γλυκού νερού που υπάρχει στον πλανήτη μας.

Η έρευνα δημοσιεύτηκε στα **Συγκρηλιώτικα Νέα**, αρ. φύλλου 36.

Δημήτριος Δ. Πολύζος

Μια σύντομη περιγραφή της στρατιωτικής και πολιτικής καριέρας του πατέρα μας Δημητρίου Δ. Πολύζου

Ο Δημήτριος Δ. Πολύζος γεννήθηκε στο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας, 5 Μαΐου 1893. Ο προ-πάππος του, Δημήτριος Πολύζος, ήταν οπλαρχηγός στην επανάσταση κατά των Τούρκων, 1821-1828. Ο παππούς του, Ιωάννης Πολύζος, ήταν καπετάνιος στο στρατό της απελευθερωμένης Ελλάδας. Ο πατέρας του, Διονύσιος Πολύζος, είχε μαγαζιά στην Κωνσταντινούπολη, όπου ο πατέρας μας φοίτησε 2-3 τάξεις σε ελληνικό λύκειο. Εκεί έμαθε γερμανικά και γαλλικά. Το 1910 ή 1911 πέρασε τις εισαγωγικές εξετάσεις της Σχολής Ευελπίδων στην Αθήνα και εισήχθηκε στη σχολή. Το 1912, Έλληνες, Σέρβοι και Βούλγαροι άρχισαν μαζί πόλεμο εναντίον των Οθωμανών Τούρκων για να τους διώξουν από τα Βαλκάνια. Αυτοί οι πόλεμοι προηγήθηκαν του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και ονομάστηκαν βαλκανικοί πόλεμοι.

Λόγω του ότι ο ελληνικός στρατός είχε έλλειψη αξιωματικών, στρατολόγησαν ευέλπιδες πριν τελειώσουν τη σχολή. Ο πατέρας μας πολέμησε στην Ήπειρο (Μπιγιάνι) για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, με αρχιστράτηγο τον Βασιλέα Κωνσταντίνο.

Μετά την ήττα των Τούρκων και την άλωση των Ιωαννίνων, ο Βασιλιάς Κωνσταντίνος έσπευσε στην Θεσσαλονίκη, γιατί οι Βούλγαροι ήθελαν την πόλη της Θεσσαλονίκης ως έξοδο στο Αιγαίο, παρά την εντολή του Βενιζέλου το στράτευμα να σπεύσει προς τα Σκόπια. Τελικά, το 1914 υπο-

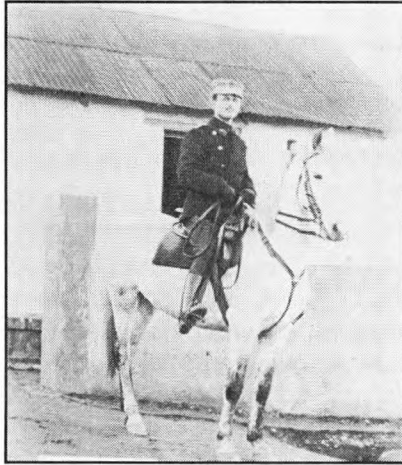
γράφηκε ειρήνη και χαράχτηκαν τα σημερινά σύνορα.

Ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος άρχισε το 1914 και ο πατέρας, αφού τελείωσε τη σχολή, υπηρέτησε σαν αξιωματικός στη Βόρεια Ελλάδα. Η Τουρκία, σαν σύμμαχος της Γερμανίας, δέχτηκε την επίθεση των αγγλικών δυνάμεων στη χερσόνησο της Καλλίπολης (χρησιμοποιώντας Αυστραλούς, Ιρλανδούς και Σκοτσέζους στρατιώτες), με τα γνωστά καταστρεπτικά αποτελέσματα για τα αγγλικά στρατεύματα.

Μετά το τέλος του Α΄ Π. Π., ο πατέρας διορίστηκε εκπαιδευτής νέων ευελπίδων στη σχολή στην Αθήνα. Εκείνη την εποχή υπήρχαν δυο αντιμαχόμενα

πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα: 1) το φιλοβασιλικό κόμμα που υποστήριζε τον βασιλιά Κωνσταντίνο, που ήταν αρχιστράτηγος του στρατού και οδήγησε τις δυνάμεις στους βαλκανικούς πολέμους και 2) το φιλελεύθερο κόμμα του Ελ. Βενιζέλου. Η αγγλική, ιμπεριαλιστική πολιτική της εποχής υποστήριζε το κόμμα του Βενιζέλου. Σαν συνέπεια, για να τιμωρήσει τους Τούρκους για την καταστροφή της Καλλίπολης, η Αγγλία παράτρυνε την κυβέρνηση του Βενιζέλου να επιτεθεί εναντίον της Τουρκίας ανατολικά του Αιγαίου.

Οι συμμαχικές δυνάμεις Αγγλίας και Γαλλίας υπόσχονταν να υποστηρίξουν το δικαίωμα της Ελλάδας για την Κωνσταντινούπολη και τις ακτές της Τουρκίας στο Αιγαίο (η

λεγόμενη Μεγάλη ιδέα). Το αντι-βενιζελικό κόμμα, καθώς και η πλειοψηφία της στρατιωτικής ηγεσίας, ήταν εναντίον αυτής της επίθεσης για δυο κύριους λόγους: 1) εξέθετε τους ελληνικούς πληθυσμούς της Μικράς Ασίας σε διώξεις και 2) ήταν στρατιωτικά καταδικασμένη διότι ο τουρκικός στρατός, με την ηγεσία του Ατατούρκ, είχε αρχίσει να αναδιοργανώνεται, οι Τούρκοι ήταν ανέκαθεν πολεμικός λαός και είχαν 5 φορές τον πληθυσμό της Ελλάδας. Οι εκλογές του 1919 (;) έφεραν το κόμμα του Βενιζέλου στην κυβέρνηση, το οποίο διέταξε την απόβαση του ελληνικού στρατού στις ακτές της Τουρκίας.

Ο πατέρας τοποθετήθηκε στην μετωπική γραμμή της επίθεσης. Τριάντα χρόνια μετά, θυμάμαι που έλεγε ο πατέρας, ότι ήταν τραγική ειρωνεία ότι οι αξιωματικοί, που εναντιώνονταν σ' αυτό τον πόλεμο, πολεμούσαν στην πρώτη γραμμή, ενώ οι πολιτικοί που τον αποφάσισαν ήταν σώοι στην Αθήνα.

Ήταν μια φοβερή τραυματική εμπειρία για τον πατέρα, που ήταν στη μετωπική γραμμή στα πρόθυρα της Άγκυρας. Σ' όλη τη διάρκεια της εκστρατείας έγινε μάρτυρας των σφαγών από ολόκληρες ελληνικές πόλεις και χωριά. Θεωρούσε την απόφαση να επιτεθούμε στην Τουρκία σαν την μεγαλύτε-

ρη καταστροφική πράξη κατά του ελληνικού πληθυσμού και πολιτισμού της σύγχρονης ιστορίας.

Περίπου τέσσερα εκατομμύρια άνθρωποι ελληνικής καταγωγής ζούσαν στη Μικρά Ασία από τους προϊστορικούς χρόνους, σε καταυλισμούς αρχαιότερους από αυτούς της κύριας Ελλάδας. Λιγότερο από δυο εκατομμύρια σώθηκαν καταφεύγοντας στην Ελλάδα μετά την υποχώρηση του ελληνικού στρατού το 1921.

Μετά το τέλος του Α' Π. Π. μια ομάδα Τούρκων αξιωματικών, υπό την ηγεσία του Κεμάλ Ατατούρκ, ανέτρεψαν τον σουλτάνο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και οδήγησαν υπολείμματα του τουρκικού στρατού στα βάθη της ανατολικής Μ. Ασίας για αναδιοργάνωση. Άφησαν μερικά τμήματα αντίστασης εναντίον του ελληνικού στρατού και οργανωμένες ομάδες ανταρτών (ονομαζόμενοι Τσέτες) να επιτίθενται στον ελληνικό στρατό σε ενέδρες και να τρομοκρατούν τον ελληνικό πληθυσμό.

Μετά από λιγότερο από ένα χρόνο από την εισβολή στην Τουρκία το κόμμα του Βενιζέλου έχασε τις εκλογές και το κόμμα που ήταν αντίθετο της εισβολής πήρε την κυβέρνηση.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

λέγο γελίο

Τι πιστεύεις;

Την εποχή που όλοι οι Έλληνες πίστευαν στους Ολύμπιους Θεούς, ο Σωκράτης, ως γνωστόν, υποστήριζε ότι, ίσως, ο δημιουργός του σύμπαντος να είναι κάποιος θεός που δεν τον ξέρουμε. Κάποιος "Άγνωστος Θεός". Σε μια γιορτή, λοιπόν, προς τιμήν της θεάς Αθηνάς, ρωτάει κάποιος το Σωκράτη:

- Εσύ, τέλος πάντων, που πιστεύεις; Στους δικούς μας θεούς ή στον δικό σου;
- Στους δικούς μας, ασφαλώς όχι, απαντά ο Σωκράτης, γιατί αυτούς τους φτιάξαμε εμείς και άρα δεν είναι αληθινοί. Τώρα, τον δικό μου θεό δεν τον ξέρω και άρα δεν μπορώ να πιστεύω σε κάτι που δεν ξέρω. Όμως, επειδή για ότι δεν ξέρουμε κρατάμε μια πισινή, λέω να παραμείνω με το μέρος του δικού μου, του "Άγνωστου Θεού".

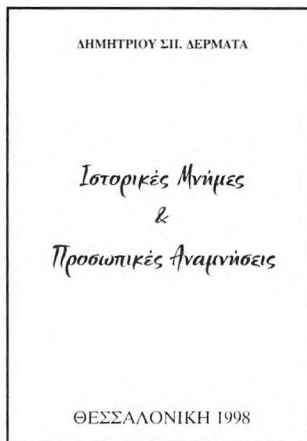
Ιστορικές Μηνίμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

Συνέχεια από προηγούμενο

Εμείς δυσκολευτήκαμε πεζοί να περάσουμε. Φαντάζεται κανείς τι τράβηξαν οι του ορεινού πυροβολικού, που έπρεπε να περάσουν ένα κανόνι, φορτωμένο στα μουλάρια σε κομμάτια; Αυτοί μόλις βάδιζαν μερικά μέτρα κολούσαν στη λάσπη. Οι στρατιώτες ξεφόρτωναν τα μουλάρια και τα κουβαλούσαν ανά δύο και κομμάτι, με στροπίνες, με ξύλα στον ώμο. Με τον ίδιο τρόπο μεταφέρανε και τα βλήματα και τα πολυβόλα.

Μετά από αυτή την κυκλοφορία, η λάσπη έγινε απύθμενος βούρκος. Χώρια που μερικά ζώα ψόφησαν και αφού δεν μπόρεσαν να τα απαγκιστρώσουν ζωντανά δεν θα τα μετακινούσαν βέβαια ψόφια. Έμειναν και αυτά εκεί και το μονοπάτι έκλεισε. Αυτό ήταν μεγάλο πλήγμα για μας που το περάσαμε και κλεισθήκαμε στο χωριό. Απομονωθήκαμε από όλους και από το τάγμα και ερχόμασταν σ' επαφή μόνο με τον ασύρματο. Το χωριό δεν συγκοινωνούσε βέβαια με αυτό το μονοπάτι μόνο. Είχε και άλλη διέξοδο και άλλο δρόμο. Αλλά αυτός ο δρόμος ελεγχόταν από τους Ιταλούς. Η θέση η δική μας ήταν προχωρημένη, ήταν σφήνα ανάμεσα στα τμήματά τους. Γι' αυτό η θέση μας ήταν δεινή. Όχι μόνο γιατί μας σφυροκοπούσε όλη μέρα το πυροβολικό τους αλλά το περισσότερο γιατί αποκοπήκαμε από τη βάση μας, χωρίς εφοδιασμό. Αρχισε η πείνα να μας θερίζει. Στο χωριό δεν ήταν κανένας άνθρωπος. Το εγκαταλείφανε αφού αδειάσανε τα σπίτια από τρόφιμα. Αν υπήρχε κάτι, το είχαν καλά κρυμμένο σε καταφύγιο και δεν το βρίσκαμε.

Υποφέραμε μέχρι τώρα τη βροχή το

δρολάπι. Κοιμηθήκαμε μουσκεμένοι μέσα στη λάσπη. Αντέξαμε στη χιονοθύελλα, στην ξεθεωτική πορεία. Μας τάλαιπωρούσε η απληστία, η ψείρα. Αλλά το μαρτύριο της απόλυτης νηστείας της πείνας είναι αβάστακτο. Υποφέρεται μια, δυο μέρες. Αλλά εμείς μείναμε αποκλεισμένοι τρεις βδομάδες και πλέον (είκοσι τρεις μέρες). Είχαμε αποσκελετωθεί όλοι. Πέ-

σαμε σε πλήρη αδράνεια. Αν κάνανε επίθεση οι Ιταλοί δεν είχαμε ανάκαρα ν' αντιδράσουμε καθόλου. Παρ' όλο ότι καμιά φορά για να δείξουμε ότι κατέχουμε τη θέση βάζαμε με το πυροβόλο και το πολυβόλο στις θέσεις που είχαν επισημανθεί και βρισκόταν ο εχθρός. Σ' αυτό το διάστημα της μεγάλης μας νηστείας ήταν οι γιορτές των Χριστουγέννων. Θυμάμαι, ότι κάποια από αυτές τις μέρες της πρωτοχρονιάς, ο Πάνος ο Γιουρνάς που όταν ζούσε ο λοχαγός που υπηρετούσε ο Σπυρόπουλος και κονόμαγε τίποτα, προμήθευε και μένα. Έτσι και τώρα, δεν με ξέχασε και ψάχνοντας στα εγκαταλελειμμένα σπίτια βρήκε ένα ξεπαγιασμένο και μισοσάπιο κολοκύθι. Αυτό ήταν θείο δώρο να βάλουμε κάτι στο στόμα μας. Μου έδωσε και μένα το μισό. Το έβρασα λοιπόν στην караβάνα. Αφού έφαγα κάμποσο από το ανάλατο και ανούσιο αυτό πράγμα, σκέφτηκα και τον πατριώτη μου ανθυπολοχαγό Γιάννη Καρακωστή, που ήταν διμοιρίτης σε άλλες διμοιρίες και πήγα στη σκηνή του με το υπόλοιπο. Αφού το έδωσα το κολοκύθι και το γεύτηκε άρχισα να του λέω για τους σουφλιμάδες του χοιρινού που ψήνουμε σαν σήμερα στο χωριό. Για τις

γαλατόπιτες, τις κοτόσουπες, τα λουκάρικα και όλα τα καλά και ωραία που τρώγαμε αυτές τις μέρες.

Με όλες αυτές τις διηγήσεις τι κατάφερα; Κατάφερα να κάνω το Γιάννη να μπαϊλντίσει, να μισολιποθυμίσει από τη λιγούρα που του έφερναν αυτές οι αναμνήσεις. Κόπηκε η φωνή του και το μόνο που ψέλισε ήταν: “Φύγε γρήγορα και μη μου λες άλλα, δεν μπορώ να σε ακούω”.

Σε 23 μέρες τελείωσε αυτό το μαρτύριο της πείνας που μας έρεψε όλους και γίναμε σαν φαντάσματα. Γιατί δεν ήταν μόνο η πείνα αλλά και η ψείρα που θέριεψε. Έφτιαξαν άλλο δρόμο, ξεχέρωσαν αυτό το δάσος ψηλότερα και στις 23 μέρες συνδέθηκε το τάγμα μαζί μας. Ήρθε η αντικατάστασή μας και έπρεπε να πάμε στα μετόπισθεν. Αλλά πώς περπατάν με την ανάκαρα; Το δρόμο που ήταν 1½ ώρα τον κάναμε επτά και κοιμηθήκαμε το βράδυ στο Κούτσι, στριμωγμένοι στα λιγοστά σπίτια που δεν ήταν καταλειμμένα. Τροφοδοτηθήκαμε καλά αλλά και με προσοχή για να μην φάμε πολύ και απότομα και αρρωστήσουμε.

Την άλλη μέρα, μετά το ρόφημα και το κονιάκ που ήπιαμε, ξεκινήσαμε για το μέρος που θα μέναμε ν’ αναπαυθούμε και να συνέλθουμε από την ταλαιπωρία της πείνας. Βαδίσαμε 3-4 χιλιόμετρα από το χωριό και σταθήκαμε σ’ ένα όχι και πολύ πλαγερό λόφο. Δασωμένο με ψηλά πουρνάρια και φιλικές. Κάτω από αυτά τα δέντρα και με πολύ κόπο στήσαμε τις σκηνές. Εκεί ήμασταν σχεδόν σαν να είμαστε διακοπές. Με όποιον ήθελε ο καθένας έστηνε τη σκηνή του. Εγώ την έφτιαξα με τον χωριανό μου Πάνο Γιουρνά και κοντά μας ήταν οι άντρες της ομάδας μου. Έπρεπε να έχουμε επαφή γιατί και εδώ βγάζαμε σκοπιές όταν ερχόταν η σειρά μας. Κοντά σε μας, ακριβώς απέναντι, έγινε η σκηνή του Κώστα του τσολιά που με βοήθησε στο βουνό και δεν έμεινα να ξεπαγιάσω. Αυτός και ο σύντροφός του και ο Πάνος, φρόντισαν και βρήκανε ξύλα. Τα βάλανε

ανάμεσα στις δυο σκηνές που οι είσοδοί τους ήταν αντικριστά. Ανάψανε φωτιά, βρήκανε αρκετές ξερές φτέρες και τις στρώσανε μέσα στις σκηνές και έγινε ένα πολύ παχύ στρώμα. Η φωτιά πύρωνε και δημιουργούσε μια ευχάριστη ζέστη στις σκηνές. Τότε βγάζαμε τα ρούχα μας και κάναμε αποψείρωση, τινάζοντάς τα πάνω από τη φωτιά. Νιώθαμε μεγάλη ευχαρίστηση ακούγοντας τις ψείρες να καίγονται και να σκάνε. Παίρναμε εκδίκηση για την ταλαιπωρία που μας κάνανε αυτές.

Αρχίσαμε να τρώμε λίγο, λίγο. Για μας τα τρόφιμα που φέρνανε ήταν διπλά απ’ ότι δικαιούμασταν για συσσίτιο. Συγκεκριμένα, παίρναμε μια κουραμάνα την ημέρα αντί για μια στις δυο μέρες. Η κουραμάνα ήταν μια οκά και 100 δράμια, δηλαδή κάπου 2 κιλά. Δυο караβάνες τσάι το πρωί αντί για μία. Δύο караβάνες φαγητό το μεσημέρι. Πότε κρέας, όσπρια, μακαρόνια, βακαλάο κ.λπ. Αν και απίστευτο, ήταν τόση η πείνα μας που όλα αυτά τα καταναλώναμε. Την κουραμάνα την τρώγαμε σχεδόν με το τσάι. Ως το μεσημέρι ελάχιστη περίσσεια. Τρώγαμε όλα τ’ άλλα το βράδυ, το φαγητό δυο караβάνες σκέτο, χωρίς ψωμί. Και το πρωί κοιτάζαμε πότε θα έλθουν τα μεταγωγικά με τα τρόφιμα. Η μοναδική έγνοια μας ήταν το φαΐ. Φόβο από τον εχθρό δεν είχαμε εκεί. Ήμασταν μακριά από το μέτωπο και οι Ιταλοί δεν ήταν διατεθειμένοι ν’ αποφασίσουν επίθεση, μέσα στις βροχές και τα χιόνια του βαρύ χειμώνα. Ήρθαν τα αεροπλάνα τους 2-3 φορές και βομβαρδίσανε το χωριό, αλλά οι επιτυχίες του ήταν ελάχιστες.

Εμείς σιγά, σιγά αρχίσαμε να παίρνουμε βάρος, να ξαναζούμε, να έχουμε διάθεση για κουβέντα, για τραγούδι, για ζωή. Τότε μάθαμε και το θάνατο του Μεταξά, ο οποίος στους πολλούς δεν έκανε ούτε κρύο ούτε ζέστη. Προσωπικά αισθάνθηκα κάποια ευχαρίστηση για τον παλιάνθρωπο αυτόν και την κλίκα του, που έφερε το φασισμό στην πατρίδα μας και για μένα έγινε αιτία να χάσω τη δουλειά μου.

Πέρασε σχεδόν ένας μήνας από την ξέγνοιαστη και καλοτροφοδοτούμενη διαμονή μας σε αυτή τη θέση. Είχαμε συνέλθει απόλυτα, δυναμώσαμε όσο ποτέ, παχύνουμε από το πολύ φαγητό που μας τάζιζαν. Εγώ, νομίζω, δεν ήμουν ποτέ βαρύτερος. Ο βαρύς χειμώνας επιδεινώθηκε ακόμα περισσότερο. Ο μήνας ήταν Φεβρουάριος.

Τότε διατάχθηκε και διακοπή των διακοπών μας και της καλοπέρασης. Μαζέψαμε τα πράγματά μας, ανταμώσαμε με το τάγμα στο Κούτσι, και αφού αντικατασταθήκαμε από άλλα τμήματα, διατάχθηκε να βαδίσουμε προς το Τεπελένι και ν' ανταμώσουμε με τ' άλλα δυο τάγματα που υπηρετούσαν εκεί. Ξεκινήσαμε απόγευμα όλη η φάλαγγα και τούτο για να μας πάρει το νύχτωμα. Μια και ο καιρός ήταν σχεδόν καλός, να μην μας χτυπήσουν τα αεροπλάνα τα οποία μας επισκέπτονταν όταν καταλάβαιναν κινήσεις μας. Βαδίσσαμε πολλές ώρες από μέρη δύσβατα. Εκείνο που βλέπαμε στο φως του φεγγαριού και των άστρων όπου βγαίνανε απ' τα σύννεφα, ήταν ότι γύρω μας υπήρχε γυμνός τόπος όλο πέτρα, βελαύρα κάτασπρη. Εγώ έμεινα λίγο πίσω από τον λόχο μου βραδυπορών, γιατί από το πολύ βάδισμα που κάναμε άρχισε να μ' ενοχλεί το τραύμα μου. Όταν σφυρίχθηκε η δεκάλεπτη στάση που γινόταν κάθε ώρα πορείας, προχώρησα, πλησίασα τους προπορευόμενους και ξάπλωσα στο πάνω μέρος του μονοπατιού, ακουμπώντας την πλάτη στο γυλιό και έριξα τα χέρια μου στα πλάγια. Τότε, στο αριστερό μου χέρι ένιωσα κάτι μαλακό που δεν δικαιολογούνταν μέσα στον πετριά που βαδίζαμε. Γύρισα το κεφάλι μου και είδα με φρίκη και αηδία ότι το χέρι μου ακούμπησε σ' ένα ολόγυμνο σώμα πεθαμένου που είχε τουμπανιάσει και ήταν εγκαταλειμμένο εκεί. Τώρα τι ήταν αυτός; Δικός μας ή Ιταλός; Άγνωστο. Εκείνο που είναι πιθανό είναι ότι τον γδύσανε να μην δίνει στόχο και να φαίνεται σαν πέτρα άσπρο, όπως το περιβάλλον που ήταν όλο άσπρη πέτρα και δεν υπήρχε χωματάκι πουθενά για να τον θάψουνε. Να φαίνεται λοιπόν σαν πέτρα άσπρο να μην επισημαίνεται το μονοπάτι από τα εχθρικά πυρά.

Φθάσαμε στον προορισμό μας στο Τεπελένι, στην περιοχή Προγουάτ, αν θυμάμαι καλά το χωριό. Εκεί μας δώσανε ορισμένες περιοχές να καλύψουμε, κατά μήκος αυτής της χαράδρας, του φυσικού αυτού οχυρού, που χωρίζει αυτή την περιοχή στα δυο και λέγεται Τεπελένι. Στο βάθος της χαράδρας υπήρχε ρέμα, το χειμώνας γινόταν ποτάμι. Από τη μια μεριά ήταν οι Ιταλοί και από την άλλη τα δικά μας τμήματα. Σ' ένα σημείο αυτής της περιοχής τοποθετήθηκε η ομάδα μου. Δεν ξέρω πώς και με τι μάχες φθάσανε τα τμήματά μας εκεί, ούτε τα δικά μας. Το 2^ο και 3^ο τάγμα, όπως και οι άλλες δυνάμεις που ήταν εκεί. Εκείνο που ξέρω είναι ότι η βάση του λόχου μας έδρευε στο χωριό, που νομίζω ότι λεγόταν Προγουάτ, εκείνη τη μέρα που ήταν πυκνή ομίχλη και καλυπτόταν η κίνησή μας. Την ομάδα μας την τοποθέτησαν σ' ένα λόφο από πέτρα και το λέγανε αυτό σημείο 1200. Η υπηρεσία που θα προσέφεραμε εκεί ήταν να επιτηρούμε ένα μονοπάτι, που κατέβαινε στη χαράδρα και περνώνατο το ρέμα σκαρφάλωνε στο απέναντι χωριό που ήταν Ιταλοί.

Πως εγκατασταθήκαμε και τι ζωή κάναμε εκεί; Μου φαίνεται παράξενο πως βγήκαμε από κει ζωντανοί. Κα να γιατί: Το χωριό που ήταν οι Ιταλοί και το βουνό που ήταν απάνω από αυτό ήταν ψηλότερο από το δικό μας το λόφο, που ήταν ένας λόφος κάτασπρος από πέτρες και τίποτε άλλο. Ούτε μια χούφτα χώμα πουθενά. Αυτού λοιπόν μας είπαν ότι θα μείνουμε. Αλλά και χωρίς να στήσουμε τ' αντίσκηνά μας έστω και στις πέτρες. Και τούτο γιατί τα στημένα αντίσκηνα φαίνονταν από τις ιταλικές θέσεις. Έπρεπε λοιπόν να παραμερίσουμε τις πέτρες να φτιάξουμε χαρακώματα και στον πυθμένα των χαρακωμάτων και απάνω στις κρύες πέτρες να παραμένουμε όλη τη μέρα ασάλευτοι, σκεπασμένοι μόνο με τ' αντίσκηνα και εκτεθειμένοι στη βροχή, στο χιόνι, στον πάγο. Πουθενά δεν υπήρχε ούτε ένα κλωνί χορταράκι να βάλουμε για στρώμα. Θα ξετρυπώναμε μόνο από τους λάκκους μας το βράδυ που έρχονταν τα μεταγωγικά και μας έφεραν νερό και τρόφιμα.

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Έρωτος και Ρέντη γωνία

του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από προηγούμενο

Μείναμε αγκαλιασμένοι κάτω από τα σεντόνια μέχρι τ' απόγευμα. Κάπου, κάπου ανταλλάσαμε καμιά κουβέντα. Ο καθένας για τους δικούς του λόγους ήτα βυθισμένος σε ατέλειωτες σκέψεις. Έριχνα συχνά ερευνητικές ματιές στο πρόσωπό της για να μαντέψω αν είναι θυμωμένη μαζί μου. Ποτέ μου δεν είχα δει τα μάτια της από τόσο κοντά. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι μου συμβαίνει.

‘Μα είναι δυνατόν, εγώ;’ Δεν ήμουνα δα και πρωτάρης! Όμως τέτοια αισθήματα διαπερνούσαν το σώμα μου πρώτη φορά. Την είχα δει για πολύ λίγο ολόγυμνη. Η σπάνια συμμετρικότητα του σώματός της, η πρωτόγνωρη θηλυκότητα και η χάρη των κινήσεών της, ήταν οι πρώτες εντυπώσεις απ’ την αποκάλυψη εκείνου του θείου ζωντανού γυναικείου αγάλματος.

Μετά διπλώθηκε στο σεντόνι και πεισματικά αρνιότανε τη δεύτερη αποκάλυψη. Με παρακάλεσε να περάσω στο μπάνιο για να ντυθεί. Έτσι έκανα.

Όταν επέστρεψα, τη βρήκα καθισμένη στην πολυθρόνα. Ρουφούσε με πάθος τον καπνό ενός τσιγάρου που είχε πάρει από το δικό μου πακέτο. Πρόσεξα ότι απέφευγε επιμελώς να με κοιτάει κατάματα.

‘Θες να φύγουμε;’ Τη ρώτησα

‘Ναι.’

‘Θες να ξανάρθουμε εδώ;’

Δεν απάντησε.

Στη διαδρομή, απ’ το ξενοδοχείο μέχρι το σπίτι, σχεδόν δεν ανταλλάξαμε ούτε φράση. Δεν θυμάμαι να με χαιρέτισε, όταν χωρίσαμε λίγο πιο κάτω απ’ το σπίτι.

‘Άργησες σήμερα, Δημήτρη, κι ανησυχήσαμε’, μου ‘πε η γυναίκα μου, με το που

άνοιξα την πόρτα του σπιτιού.

‘Ναι, βέβαια’, της απάντησα και φρόντισα να απομονωθώ στο μπάνιο, γιατί μου φαινότανε πως στο πρόσωπό μου ήταν ζωγραφισμένη η ενοχή μου και μπορούσε να τη διαβάσει.

Κάθισα μερικά λεπτά της ώρας εκεί, οπλίστηκα με θάρρος και ξαναβγήκα. Δε μου μίλησε. Πρώτη φορά μ’ έβλεπε έτσι.

‘Περιμένω με τις ώρες να φάμε’, μου είπε κάποια στιγμή.

‘Τα παιδιά που είναι;’ Τη ρωτάω

Μου είπε κάτι και επανήλθε: ‘Θα φάμε;’

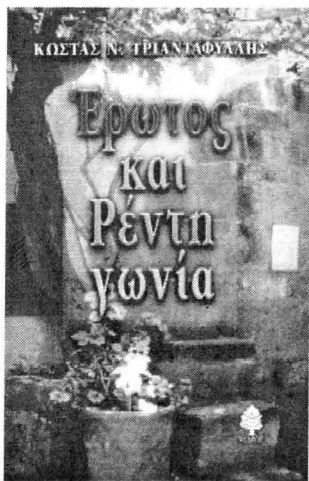
‘Ναι, πολύ λίγο’, της απαντάω.

Άνοιξε η πόρτα, μπήκε μέσα ο μεγάλος μου γιος. Ντράπηκα, όταν τον αντίκρισα. Μου φαινότανε σαν να γνωρίζει τα πάντα. Ποτέ δεν λέγαμε οι δυο μας πολλά, συνεννοούμαστε

πολύ καλά με πολύ λίγα λόγια. Τι μ’ έπιασε όμως την περασμένη Κυριακή και του ‘πα τόσα πολλά;’ Ήτανε, φαίνεται, γραφτό για να μην έχω μούτρα να τον κοιτάξω κατάματα.

Και τι δεν του ‘πα! Του μίλησα για την καταγωγή μας, την εργατικότητά μας, για την καλή οικονομική μας κατάσταση και προπάντων για την τιμιότητα και την ηθική.

Έφαγα ελάχιστα. Προφασίσθηκα τον κουρασμένο και κλείστηκε στην κρεβατοκάμαρα: ‘Θεέ μου, πώς τα ‘μπλεξα έτσι, ο ηλίθιος! Δηλαδή, τώρα εγώ είμαι εραστής; Μπράβο, Δημήτρη, τα ‘κανες σκατά. Άντε να πεις καλημέρα στον Άρη. Άντε να κοιμηθείς με τη γυναίκα σου. Άντε να πας τα παιδιά του στην εκκλησία, άντε να τους

μιλήσεις για ηθική. Η Βάνα, πώς να σκέφτεται η Βάνα; Θα 'χει κι αυτή σίγουρα τα ίδια και μεγαλύτερα προβλήματα. Τι έκανα; Τι έκανα; Παρέσυρα τη γυναίκα, κέρատωσε τον άντρα της, το φίλο μου, το γείτονά μου. Πως κατάντησα έτσι;'

Τη νύχτα σηκώθηκα στην ώρα μου και κατέβηκα στην αγορά. Μου φάνηκε πως στάθηκα στα πόδια μου. Η δουλειά με διευκόλυνε να μην σκέφτομαι τα ίδια και τα ίδια.

Σαν γύρισα το μεσημέρι στο σπίτι, ένιωσα πάλι τις φοβερές τύψεις να μου κατατρώνε την ψυχή.

'Αύριο το βράδυ θα φάμε εδώ με τους απέναντι και την Κυριακή το μεσημέρι σ' εκείνους', μου λέει κάποια στιγμή η γυναίκα μου. 'Έτσι ακριβώς γινόταν όλες τις φορές στο παρελθόν, τώρα όμως ξαφνιάστηκα. Δεν ήθελα, τώρα όμως τουλάχιστον, αυτή τη συντροφιά:

'Όχι, όχι,' της απαντάω. 'Έχω μιλήσει με το Λάζαρο, θα φάμε κάπου έξω.'

'Μα εγώ μίλησα με τη γυναίκα του Λάζαρου και μου 'πε πως ο Λάζαρος θα πάει κυνήγι.'

Τα 'κανα πάλι μούσκεμα.

'Μπορεί, δεν ξέρω, εμένα δεν μου 'πε κάτι τέτοιο.'

Πιο δραματικό σαββατοκύριακο δεν πέρασα στη ζωή μου. Ένωθα σαν να με 'καψε κεραυνός. Εγώ, ο Δημήτρης, ο βράχος της ηθικής, το υπόδειγμα της σοβαρότητας, έγινα τόσο ψεύτικος, τόσο διπρόσωπος και τόσο σαθρός, που αηδίασα με τον εαυτό μου.

Συμπωματικά, στο τραπέζι απέναντί μου καθόταν ο Άρης, τον είχαν στη μέση οι δύο γυναίκες. Δίπλα σ' εμένα καθόταν ο μεγάλος γιος μου, τ' άλλα είχαν μαζευτεί όλα μαζί απέναντι, κάτω από την πιλοτή του Άρη, να μη μας ενοχλούν με τις φωνές τους.

Το βλέμμα μου ταξίδευε σαν ακυβέρνητο, δεν τολμούσα να το σταθεροποιήσω στο πρόσωπο κανενός. Το ίδιο μου φαινότανε πως έπαθε κι η Βάνα. Ποτέ στη ζωή μου δεν είχα κυριευτεί από τόσο πολλά αντίθετα συναισθήματα.

'Βάλε μου κρασί, βρε γυναίκα', λέει σε μια στιγμή ο Άρης στη Βάνα.

Εκείνη γέμισε τα ποτήρια, ύψωσε το δικό της προτεινοντάς μας να τσουγκρίσουμε. Ενώ τόση ώρα αποφύγαμε επιμελώς να κοιτάξουμε ο ένας τον άλλον, την ώρα που τσουγκρίσαμε τα ποτήρια, το βλέμμα του ενός έπεσε πάνω στο βλέμμα του άλλου. Ο χρόνος ήταν τόσο λίγος, κάτι λιγότερο από μισό δευτερόλεπτο. Ήταν όμως αρκετός για να συνεννοηθούν δυο άνθρωποι που δεν είχαν τον τρόπο να μιλήσουν με το στόμα. Τι είπαμε; Εγώ ζήτησα συγγνώμη για ό,τι έγινε, κι ότι αυτό δεν έπρεπε να ξανασυμβεί για να μην τρελαθούμε, οι ίδιοι, και προπάντων να μη διαλύσουμε τις οικογένειές μας. Εκείνη μου αποκρίθηκε: "Δημήτρη σ' έχω ανάγκη..."

'Τα μάθατε, ε;' ρώτησε ο Άρης.

'Τι;'

'Ο μπακάλης το πάει για χωρισμό. Τι πάει, δηλαδή, χωρίσανε, μου φαίνεται. Τι να σου κάνει ο άνθρωπος, αφού τα κέρατα που του 'βαλε είχαν γίνει πιο ψηλά από τη λεύκα.'

Οχ, τι τα θέλανε τώρα αυτά; Μου κοπήκανε τα πόδια, μελαγχόλησα.

'Είναι ώρα αυτή να μιλάμε για κέρατα, βρε Άρη;' Του απαντάει η γυναίκα μου, 'τώρα τρώμε'.

Εγώ και η Βάνα τσιμουδιά.

'Άμα την είχα εγώ γυναίκα, θα τη σκότωναν,' επέμνε ο Άρης, 'για μια υποθήκη ζούμε'.

'Ναι, ναι,' του απαντάει η γυναίκα μου.

'Στην υγεία σας' λέει η Βάνα και ξαναπροτείνει το ποτήρι για τσουγκρίσμα, προφανώς για ν' αλλάξουμε κουβέντα.

Μπράβο θάρρος, μπράβο ηθοποιία, είπα μέσα μου, καθόλου δεν την ενόχλησε η αναφορά του άνδρα της στον μπακάλη και οι απειλές του ότι θα τη σκότωνε, εάν τον απατούσε. Μήπως έτσι έπρεπε να κάνω κι εγώ; Δοκίμασα. Ήταν αδύνατο, άλλη η δική μου πάστα, δεν μπορούσα να κοιτάω κατάματα ούτε τη γυναίκα μου ούτε τον Άρη.

Οι ώρες που βρισκόμασταν όλοι μαζί ήταν δύσκολες. Όταν βρισκόμουνα μόνος

μου, μαρτυρικές. 'Τι θα γίνει; Θα ξαναβγώ με την Βάνα;' Αναρωτιόμουν. 'Πρέπει; Όχι, όχι, τι λες, ρε βλάκα' απαντούσα στον εαυτό μου. Ας τα να πάνε στο διάολο. Να το πάρει ειδηση κι ο Άρης; Τα παιδιά, μωρέ, τι θα γίνει με τόσα παιδιά;

Μπήκε η βδομάδα και ξεχνιόμουν λίγο με τη δουλειά. Τα απογεύματα έφευγα και επέστρεφα την ώρα του φαγητού και του ύπνου. Επεδίωκα με κάθε τρόπο να μη συναντήσω τη Βάνα. Δεν σου κρύβω πως, κατά βάθος, επιθυμούσα το αντίθετο. Όμως έπρεπε να κυριαρχήσει η λογική. 'Ό,τι έγινε, έγινε, δεν είμαστε και παιδάκια. Κύλησε μια ολόκληρη βδομάδα χωρίς κανένα είδος επικοινωνίας. Το σαββατοκύριακο δε βρεθήκαμε ούτε οικογενειακώς, διότι φάγαμε στου Λάζαρου το σπίτι. Τη Δευτέρα το πρωί, πάνω στη φούρια της δουλειάς, σ' ένα από τα πολλά τηλεφωνήματα που δέχτηκα, ακούστηκε η φωνή της Βάνας:

'Συγγνώμη που σ' ενοχλώ, θέλω να σου πω τούτο μόνο, εγώ κάποτε σου ζήτησα βοήθεια κι εσύ μου έκοψες την καλημέρα, δεν μου αξίζει μια εξήγηση;'

Δεν μίλησα. Δεν μπορούσα να μιλήσω.

'Κατάλαβα,' μου απάντησε και μου κλείσε το τηλέφωνο.

Κατά τις εννέα, που βρέθηκα στο γραφείο του επάνω μαγαζιού, θεώρησα σωστό και λογικό να την καλέσω στο τηλέφωνο και να της πω πέντε πράγματα, που εκείνη, σαν γυναίκα, μπορεί να μην τα καταλάβαινε. Με το που άρχισα κάτι να της λέω, με διακόπτει και μου λέει:

'Μπορώ τώρα να κατέβω για να σε συναντήσω; Νομίζω ότι αξίζω να μου διαθέσεις μια ώρα'.

Δεν βρήκα παράλογη την απαίτησή της, αλλά της λέω:

'Εκεί που ξέρεις, στου Zonar's'.

'Αυτό, φίλε μου, ήταν ένα ακόμα μεγάλο λάθος της ζωής μου'. Στη διαδρομή που έκανα από το μαγαζί μου μέχρι του Zonar's σκέφτηκα: 'Μωρέ, δεν ξαναπάμε εκεί στο ξενοδοχείο, στη Μεγάλη Βρετανία, για να πούμε ό,τι έχουμε να πούμε. Τι μια φορά, τι δυο;'

'Έτσι έγινε, και οι δυο έγιναν πολλές ώ-

ρες, και να 'τανε μόνο αυτό, δεν πείραζε και τόσο, το κακό είναι, φίλε μου, τούτα που θα σου μολογήσω από δω και κάτω:

Μέσα στο δωμάτιο του ξενοδοχείου, από την πρώτη κιόλας φορά, ανακάλυψα πως η Βάνα δεν είναι ένας άνθρωπος σαν όλους τους άλλους, δεν είναι μια γυναίκα που μπορείς να τη μεταχειρίζεσαι, να της συμπεριφέρεσαι σαν όλες τις άλλες. Άλλο πράγμα ήταν εκείνο το θηλυκό. Ο πόθος της να βρίσκεται μαζί μου έγινε μεγάλος. Η διάθεσή της για έρωτα μόνιμη. Ήτανε μια ειλικρινής, άσβεστη, ερωτική φλόγα που μ' άφησε αγιάτρευτα ψυχικά εγκαύματα. Κάτι ανάλογο μου 'λεγε πως έβρισκε κι εκείνη σ' εμένα και μάλλον κάπως έτσι θα 'ταν, γιατί δεν εξηγείται αλλιώς το φαινόμενο μια ερωτική πανδαισία, που διαρκούσε πάνω από δώδεκα ώρες, να μη μας είναι ποτέ αρκετή για να χορταίνει ο ένας τον άλλον. Στη Βάνα δε βρήκα μόνο το φλογερό κορμί, τη σωματική ομορφιά, αλλά προπάντων τη σπάνια ειλικρίνεια και την ηθική της ψυχή. Με μάγεψε, της παρέδωσα την ψυχή μου και το σώμα μου. 'Αρρωστημένα πράγματα, θα μου πεις. Ναι, το ξέρω. Αφού έτσι είναι, να μη σου τα πω;'

Αυτή η κατάσταση τράβηξε πάνω από ενάμιση χρόνο. Ανταμώνουμε όσο γινότανε πιο συχνά. Ήτανε το πιο όμορφο κομμάτι της ζωής μου. Στην οικογένειά μου δεν είχα στερήσει τίποτα και κανένας δεν μπορούσε να διανοηθεί την ύπαρξη μιας τέτοιας σχέσης. Τώρα, δεν σου κρύβω, ότι κι εγώ και η Βάνα κυριευμάστε συχνά από τύψεις για την απιστία μας προς τους συζύγους μας. Όμως! Όμως κάτι άρχισε να δείχνει ότι υπήρχε και τρίτο άτομο στη ζωή της Βάνας.

Είναι σίγουρα έτσι ή είναι υποψία; Να το ψάξω; Να της ζητήσω εξηγήσεις; Κι αν παρεξηγηθεί; Μα είναι δυνατόν ένας τόσο ειλικρινής άνθρωπος να μου κάνει τέτοιο παιχνίδι; Είναι καλύτερα να μην της πω τίποτα, γιατί αλίμονο αν είναι υποψία!

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Εφημερίδες

- *Αίγιωργίτικα Νέα*. Εφημερίδα του Αγ. Γεωργίου Τυμφρησοτύ
- *Τα Μεγάλα Βραγγιανά*. Εφημερίδα του Συλλόγου Βραγγιανωτών Αγράφων
- *Δελτίο Επικοινωνίας*. Έκδοση Ιστορικού Λαογραφικού Μουσειακού Κέντρου Ευρυτανίας "ο Εύρυτος".
- *Δυτική Φραγκίστα Ευρυτανίας*. Εφημερίδα του Συλλόγου Δυτικοφραγκιστάνων
- *Δομιανίτικα Νέα*. Έκδοση του Συλλόγου Δομιανιτών Ευρυτανίας
- *Εν Γρανίτση*. Έκδοση της Αδελφότητας Γρανιτσιωτών Ευρυτανίας
- *Ευρυτανικά Νέα*. Εβδομαδιαία εφημερίδα
- *Ευρυτανικοί Αντίλαθοι*. Έκδοση του Συλλόγου Ευρυτάνων Φθιώτιδας
- *Ευρυτανικός Παλλός*. Εβδομαδιαία εφημερίδα Επισκοπής Φραγκίστας
- *Ο Εύρυτος*. Ενημερωτικό δελτίο του Φιλοπρόδοου Συλλόγου Δομνίστας
- *Το Ζαγόρι μας*. Μηνιαία έκδοση Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου
- *Ο Ιναχος*. Έκδοση της Αδελφότητας Μαρμαριωτών Φθιώτιδας
- *Καραούλι*. Τριμηνιαία έκδοση της Ευρυτανικής Αγωνιστικής Συσπείρωσης
- *Ο Καστανιώτης*. Έκδοση του Συλλόγου Καστανιωτών "Ο Άγιος Δημήτριος"
- *Κορυσάδες*. Δελτίο επικοινωνίας του Συλλόγου των Απανταχού Κορυσσαδιωτών
- *Λεπιανίτικα Νέα*. Εφημερίδα του Συλλόγου Λεπιανιτών Ευρυτανίας
- *Η Μυρίκη*. Ενημερωτικό Δελτίο Συλλόγου Μυρικής "Ο Άγιος Γεώργιος"
- *Τα Νέα της Ρούμελης*. Μηνιαία έκδοση
- *Ο Νόστος*. Έκδοση του Πανευρυτανικού Συλλόγου Αιτωλοακαρνανίας
- *Ο Νοσταλγός*. Έκδοση του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Τροβάτου
- *Παπαρουσιώτικοι Αντίλαθοι*. Έκδοση του Συλλόγου Παπαρουσιωτών Ευρυτανίας
- *Ρουμελιώτικη Εστία*. Έκδοση του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών
- *Τα Σαρακατσάνικα Χαιρετίσματα*. Διμηνιαία έκδοση της Αδελφότητας των εν Αθήναις Σαρακατσαναίων Ηπείρου.
- *Το Σμόκοβο*. Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου Σμοκοβιτών "Η Μενελαΐδα"
- *Ο Σπερχειός*. Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου Σπερχειοδιτών Φθιώτιδας
- *Τύπος Ευρυτανικός*. Εβδομαδιαία εφημερίδα
- *Ο Φουρνάς*. Έκδοση του Συλλόγου Απανταχού Φουρνιωτών "ο Λεπενιώτης"
- *Χρυσιώτικα Νέα*. Ενημερωτικό Δελτίο του Συλλόγου Χρυσιωτών "Η Παναγία".

Περιοδικά

- *Αρχείο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών*. Περιοδική έκδοση του ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε.
- *Απεραντιακά*. Έκδοση του Συλλόγου Απεραντιών "οι Άγιοι Ανάργυροι"
- *Έκφραση των Ασπροπυργιωτών*. Έκδοση του Συλλόγου Ασπροπυργιωτών "Ο Άγιος Γεώργιος".
- *Ευρυτανικά Χρονικά*. Περιοδικό της Πανευρυτανικής Ένωσης
- *Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού*. Έκδοση του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών "Η Αγία Παρασκευή".
- *Το Μοναστηράκι*. Έκδοση του Συλλόγου Μοναστηρακιωτών Αγράφων
- *Πνευματική Ζωή*. Λογοτεχνικό περιοδικό υπό τη διεύθυνση του Ευρυτάνα λογοτέχνη Μιχάλη Σταφυλιά.
- *Στερεά Ελλάδα*. Μηνιαία Εκονογραφημένη Επιθεώρηση Ποικιλής Ύλης
- *Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού*. Έκδοση του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών "Η Αγία Παρασκευή".
- *Χωριάτικοι Αντίλαθοι*. Έκδοση του Συλλόγου Ευρυτάνων "Η Καθηλιακούδα"

Επιστολές προς την Αδελφότητα

Πρωτοπρεσβύτερος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΒΑΣΤΑΚΗΣ

Αθήνα 24 Δεκεμβρίου 2008

Επέτειος Θυσίας Εδνομαρτύρων μας

Επίτ. Πρόεδρο της Αδελφότητας Μικροχωριτών
"Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος"
Κυρία Αιμιλία Κλ. Κουτσούκη

Αγαπητή εν Κυρίω κ. Κουτσούκη χαιρέτε και υγιάινετε πανοικαίς,

Οσάκις λαμβάνω το έγκριτο περιοδικό της Αδελφότητάς σας "Μικροχωρίτικα Γράμματα" το ξεκοκαλίζω με βουλιμία και χωρίς ανάσα. Το ίδιο έκαμα και για το τελευταίο τεύχος, αρ. 85/2008, το οποίο με εντυπωσίασε ιδιαίτερα. Όταν το διέτρεξα όλο για πρώτη φορά, από σελίδα σε σελίδα, είπα δυνατά: Μπράβο στους Μικροχωρίτες!

Βέβαια, το μπράβο αυτό δεν είναι σχήμα λόγου, ούτε κάποιο κολακευτικό επιφώνημα που μου προξένησε το σημειώμά σας, των σελίδων 15 και 16, το σχετικό με την ταπεινότητά μου, για το οποίο κι από τη θέση αυτή εγκάρδια και με ευγνωμοσύνη σας ευχαριστώ, αλλ' είναι ένας πηγαίος της ιερατικής μου καρδιάς θαυμασμός για την παρουσία του Περιοδικού.

Ομολογώ ειλικρινά πως χάρηκα την έκδοση αυτή για την όλη μαστορική διάρθρωσή της και την εντύπωση. Επίσης χάρηκα για τις πολλές παλιές και πρόσφατες πληροφορίες του Μικρού Χωριού και της Αδελφότητάς σας. Κι ακόμη χάρηκα και για τις φωτογραφίες του. Αυτές αναντίρρητα συμπληρώνουν τα κείμενα του λόγου και τα πιστοποιούν για την ακριβειά τους.

Στην πρώτη κίολας σελίδα η 80χρονη φωτογραφία του εξωφύλλου με τους συντελεστές των Ι. Εγκαινίων του νέου, τότε, Ι. Ναού της Θ. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, "το καμάρι όλων των Μικροχωριτών..." Ανάμεσα σ' αυτή τη φωτογραφία και στο ιστορικό χρονικό του Ι. Ναού φαντάζει η πρώτη σελίδα με το κύριο άρθρο.

Πρόκειται για την επέτειο των τριάντα (30) χρόνων ανελλιπής εκδόσεως του Περιοδικού σας. Και μόνο τριάντα, αφού προηγήθηκε ακόμη μια 10ετία, το ξεκίνημά του, ως "Δελτίο Επικοινωνίας;" Η αξία και η προσφορά του είναι ανυπολόγιστη. Συνεπώς και η συνέχειά του εύχομαι ειλικρινά να είναι αδιάκοπη, όπως προφανώς σημειώνετε για τις "...δεκαετίες που θα έλθουν". Και μόνο δεκαετίες; Ταπεινά εύχομαι και εκατονταετίες!

Μετά ταύτα, ότι αναφέρετε στις σελίδες του: "Από τη σκοπιά της Αδελφότητας", όσα στις σελίδες παρομοίως σχολιάζετε: "Από το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης", όσα περιγράφει ο σεβαστός μας καθηγούμενος π. Δοσίθεος για την νέα, την Τετάρτη! ανευρεθείσα ιερά Εικόνα του Αγίου Σεραφείμ, όσα στο μικρό απόσπασμα από την περισπούδαστη ομιλία του καλού σας συζύγου καθ. Κλεομένη Κουτσούκη, παρουσιάζετε, με θέμα "Οι Σχολές των Αγράφων και η πολιτική σκέψη του Ευγένιου του Αιτωλού" και τέλος, όσα στις επόμενες σαράντα σελίδες του επίκαιρα και άλλα αξιόλογα θέματα αναφέρονται, δίνουν τις ακριβέστερες πληροφορίες για τα μικροχωρίτικα δρώμενα.

Από όλα αυτά, χάρη του χρόνου και του χώρου, επισημαίνω μόνο: α) τις σελίδες 40-42, που αναφέρονται στα "Κατσαντώνεια 2008" και β) στις σελίδες 56-61 με τον τίτλο: "Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν". Πένθιμη η στήλη, αλλ' η πλέον συμπαθεστάτη... Ας έχουμε την ευχή όλων όσων μας άφησαν χρόνους και η μνήμη τους να μείνει αιωνία!

Τέλος, κ. Κουτσούκη, δεχθείτε τα θερμά συγχαρητήριά μου για το τεύχος αυτό του περιοδικού σας. Σας ευχαριστώ και πάλι για τις σελίδες 15 και 16 και εύχομαι εγκάρδια να περάσετε οικογενειακά χαρούμενα Χριστούγεννα. Ο δε καινούργιος χρόνος 2009 να έρθει ειρηνικός κι ευλογημένος από τον Θεάνθρωπο Κύριό μας.

Μετ' ευχών εγκαρδίων και πολλής αγάπης
+πρεσβ. Κ. Δ. Βαστάκης

Ένας γάιδαρος στο παζάρι...

Από τα Διαχρονικά Ευθυμογραφήματα
του Κίμωνα Μπαρτζώκα

Στα παλαιότερα χρόνια, στη γιορτή του Σταυρού, 14 Σεπτέμβρη, στην πόλη της Άρτας και σε χώρο που βρίσκεται κάτω από το κάστρο και προς την πλευρά της γέφυρας, οργανωνόταν κάθε χρόνο ζωοπάζαρο. Το πανηγύρι αυτό κράταγε μέχρι και τρεις μέρες. Κατά τη διάρκεια του τριημέρου αυτού, μετέφεραν ή αλλιώς κατέβαζαν απ' τα ορεινά χωριά τους οι αγροτο-κτηνοτρόφοι τα ζώα τους για πούλημα στους ζωέμπορους και καμιά φορά και σε ιδιώτες. Άλλοι πάλι, έρχονταν ν' αγοράσουν κάποιο ζώο που το 'χαν ανάγκη για το νοικοκυριό τους, όπως μουλάρια, γαϊδούρια, αγελάδες, γίδες, προβατίνες και άλλα.

Την παραμονή, λοιπόν, του Σταυρού κατηφόριζε, καβάλα στο γαϊδουράκι του, ένας χωριανός μας με σκοπό να πουλήσει στο πανηγύρι τον γαϊδαράκο του, που είχε στην πλάτη του κάποια χρόνια και να πάρει κάποιο άλλο πιο νέο, πληρώνοντας τη διαφορά. Φθάνοντας στο ύψος του Πουργαριού, δυο-τρία χιλιόμετρα πριν από την Άρτα, ακριβώς κάτω από το χωριό Πέτα, που σε ένα πλάτωμα είχαν στημένα τα τσαντίρια τους οι τσιγγάνοι, πετάγεται στο δρόμο του ένας μαυρισμένος τύπος που φάνταζε σοβαρός άνθρωπος:

- Για πούλημα τον έχεις τον γάιδαρο σου πατριώτη;

- Για πούλημα ή για τράμπα με κανένα άλλο!

- Πόσων χρονών είναι και πόσα ζητάς να σου το αγοράσω εγώ;

- Βυζανιάρικο το πήρα πριν από πεντέξη χρόνια. Λέω να πιάσω κάνα-δυο χιλιάρικα.

- Ξεκαβαλίκεψε να το δούμε, ρε πατριώ-

τη, και ίσως τα βρούμε.

Το πιάνει απ' τα γκέμια, του ανοίγει με δυσκολία το στόμα, του κοίταξε τα δόντια και αποφάσισε με σιγουριά:

- Α, μπα! Αυτό είναι δέκα χρονών και πάνω. Δεν θα πιάσεις τα λεφτά που ζητάς. Αν θέλεις να μοιράσουμε τη διαφορά, να σου το πάρω εγώ. Στο πανηγύρι θα σου το πάρουν τζάμπα.

Προβληματίστηκε λιγάκι ο χωριανός μας, γιατί ήξερε τα πραγματικά χρονάκια του ζωντανού του και παίρνει την απόφαση:

- Άιντε, πάρ' το.

Μόλις παρέλαβε το γάιδαρο ο τσιγγάνος, έβαλε μπροστά το τσιγγάνικο συνεργείο να το σενιάρει, όπως συνήθιζαν, ώστε την επόμενη να το πάει στο παζάρι. Παίρνουν, λοιπόν ξύστρες, χτένια, ψαλίδια, χρώμα από βρασμένα φύλλα καρυδιάς, καινούριο σαμάρι, καϊμαλιά, χάντρες, καπίστρια, όλα προμελετημένα.

Με τις ξύστρες, λοιπόν, το 'ξυσαν πατόκορφα να φύγουν οι αποξηραμένες κολλημένες κοπριές, του τραβάνε ένα γερό μπανιάρισμα με σαπούνι, τον χτενίζουν, του ψαλιδίζουν ομοίμορφα τη χαίτη, την ουρά και ό,τι άλλο φαινόταν παράταιρο, του πέρασαν δυο χέρια μπογιά από βρασμένα φύλλα καρυδιάς, μετατρέποντας το γκρι χρώμα σχεδόν σε καφέ. Του δώσανε και αρκετή πράσινη τροφή, ροκιά, τριφύλλι και σανό, ώστε να φουσκώσει η κοιλιά του να μη φαίνονται τα κόκαλα, που το δείχνουν γέρικο, του φόρεσαν κατακαίνουργο σαμάρι με ωραίο δερμάτινο χαλινάρι, τον στόλισαν με ωραίες ποικιλόχρωμες χάντρες, τον έκαναν 'γαμπρό' για το

παζάρι!

Πρώι-πρώι την επόμενη, δυο γυφτό-πουλα, δασκαλεμένα να δείχνουν αθώα και σαν υποψήφια θύματα να ξεγελαστούν από πονηρούς αγοραστές στη συναλλαγή, το οδήγησαν στο χώρο του παζαριού. Πολλοί αγοραστές πλησίασαν κοντά το ζώο, έδειξαν ενδιαφέρον, γιατί το ζωντανό έτσι όπως είχε μεταμορφωθεί έκανε εντύπωση.

Μεταξύ των υποψήφιων αγοραστών, άγνωστος στα τσιγγανόπουλα και ο πρώην κύρης του. Πλησίασε, το κοίταξε ερευνητικά από πάνω μέχρι κάτω και έκανε την ερώτηση:

- Πόσα ζητάτε για τον γαϊδουράκο;

- Έλα πατριώτη, για σένα μόνο πέντε χιλιάδες!

- Α, μπα! Πολλά είναι.

Καμώθηκε πως δεν ενδιαφέρεται και έκανε μια περατζάδα μέσα στο χώρο του παζαριού να δει και άλλα ζώα. Μετά από κάμποση ώρα, νάσου πάλι ο χωριανός.

- Τι γίνεται παιδιά; Δεν βρέθηκε ακόμα αγοραστής; Τι λέτε να τα ξανακουβεντιάσουμε;

- Έλα, ρε πατριώτη, αφού δεν έχεις σκοπό ν' αγοράσεις. Άσε να το πάρει κανένας χριστιανός να κάνει την τύχη του.

- Να σας δώσω τρεισήμισι χιλιάδες να τελειώνουμε;

- Τεσσερισήμισι θα μας δώσεις και θα μείνεις και ευχαριστημένος.

- Άντε, να σας δώσω τέσσερις και είμαστε εντάξει.

Έτσι κατέληξαν στη συμφωνία. Το καβαλίκεψε κιόλας να δει μήπως τσινάει και φυσικά, χωρίς κανένα πρόβλημα αφού το ζωντανό ήξερε καλά τον κύρη του!

Επιστρέφοντας, περιχαρής, ο πατριώτης μας στο χωριό καβάλα στον γαϊδουράκο, ευχαριστημένος για την επιτυχία

στην αγορά του, το οδήγησε στην καλύβα του να το ταΐσει, να το ποτίσει, να του στρώσει λίγο άχυρο κάτω, να ξαπλώσει στα μαλακά.

Απ' την αρχή το ζωντανό έδειχνε να γνωρίζει το περιβάλλον. Πήγε στο παχνί του, στο ποτιστήρι του και ξάπλωσε χαλαρά, όπως πάντα.

- Βρε γυναίκα, τι περίεργο πράγμα μ' αυτό το ζώο. Λες και τα γνωρίζει όλα στην καλύβα του. Λες και ματάζησε εδώ...

- Όλα τα ζώα το ίδιο είναι. Μην παραξευέσαι.

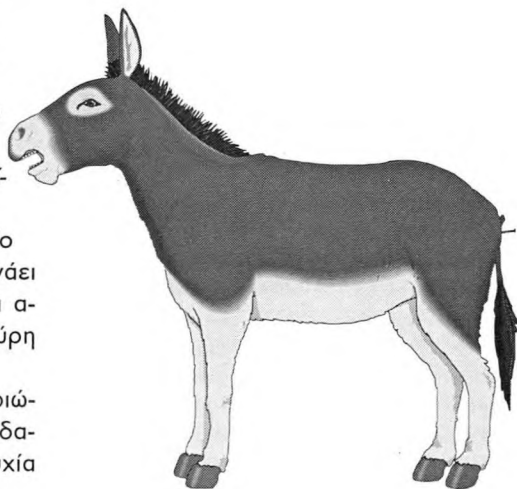
Μετά από λίγο καιρό, άρχισαν να ξεθωιάζουν και τα χρώματα, μπήκαν ψύλλοι στ' αυτιά του πατριώτη μας και αναρωτήθηκε:

- Ρε μπας και ξαναγόρασα το ίδιο;

Κάνει μια επιτόπια έρευνα και η γυναίκα που ήταν πιο παρατηρητική και αναφώνει:

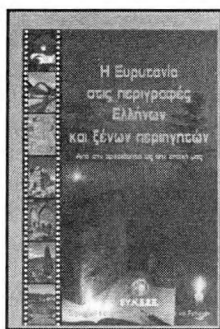
- Καμμένε Σωτήρη, το ζώο είναι ο Μάρκος μας! Δεν βλέπεις το μεγάλο σημάδι που είχε κάτω απ' τα αχμνά του;

Ξέρω ότι το χουνέρι που τράβηξε ο πατριώτης μας δεν το αποκάλυψε και παραπέρα για να μη γίνει σουργούνι στον κόσμο!...

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη

Η Ευρυτανία στις περιγραφές Ελλήνων και Ξένων Περιηγητών από την Αρχαιότητα ως την εποχή μας, Πρακτικά ομώνυμου συνεδρίου, Εκδόσεις ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε, Αθήνα 2008.

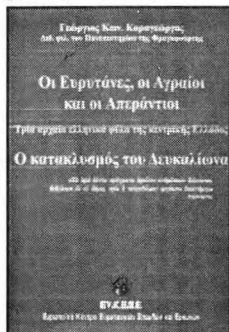
Από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών κυκλοφόρησε ένας ογκώδης τόμος, 730 σελίδων, με τίτλο: *Η Ευρυτανία στις Περιγραφές Ελλήνων και Ξένων Περιηγητών από την Αρχαιότητα ως την Εποχή μας*. Πρόκειται για πρακτικά ομώνυμου επιστημονικού συνεδρίου, που έγινε στο Καρπενήσι 12-15 Ιουλίου 2007. Περιέχει τις εισηγήσεις 42 ομιλητών, ιστορικών, πανεπιστημιακών ερευνητών και μη. Σκοπός του συνεδρίου και κατ'επέκταση του τόμου αυτού είναι η ανάδειξη της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας της Ευρυτανίας.

Ο τόμος χωρίζεται σε έξι ενότητες, ως εξής: Η **πρώτη** περιέχει μυθολογία, αρχαιολογία, ιστορία, που στοχεύουν στην ανίχνευση των πρώτων καταβολών των Ευρυτάνων από την αρχαιότητα. Η **δευτέρα** ανατρέπει στους πρώτους περιηγητές αλλά και άλλες μεγάλες μορφές, με ιδιαίτερη αναφορά στον Ευγένιο τον Αιτωλό (1661), του Πατροκοσμά, του Ιωσήφ του εκ Φουρνά κ.ά. Η προεπαναστατική και επαναστατική περίοδος αποτελεί την **τρίτη** θεματική ενότητα, η οποία αναδεικνύει τους προδρόμους και πρωτεργάτες της Επανάστασης στην περιοχή αυτή. Η **τέταρτη** ενότητα παρουσιάζει ξένους περιηγητές του 19^{ου} αιώνα, που ως αρχαιολόγοι ή ιστορικοί ερευνητές επισκέπτονται την περιοχή και προβαίνουν

σε ενδιαφέρουσες περιγραφές των αρχαιολογικών της σημείων. Η **πέμπτη** αναφέρεται σε κείμενα λογοτεχνών που αναδεικνύουν την Ευρυτανία ως τόπο εμπνεύσεων και ποιητικών εξάρσεων. Στην **έκτη** και τελευταία ενότητα περιγράφονται τα έθιμα που ρυθμίζουν, από τους παλιούς χρόνους, τις δικαιοπρακτικές σχέσεις μεταξύ των κατοίκων στα χωριά της Ευρυτανίας (πότισμα, αλώνισμα, συνεταιρισμούς κ.ά.), οι θρύλοι και οι παραδόσεις γύρω από τις πηγές, τα νερά, τα ποτάμια με τα γεφύρια.

Οι Ευρυτάνες, οι Αγραιίοι και οι Απεράντιοι: Τρία αρχαία ελληνικά φύλλα της κεντρικής Ελλάδος. Ο κατακλισμός του Δευκαλίωνα. Του Γεωργίου Κ. Καραγεώργου, Φιλολόγου, Διδάκτορα του Πανεπιστημίου της Φραγκφούρτης, Εκδόσεις ΕΥΚΕΣΕ, Αθήνα 2009

Στο βιβλίο του αυτό, ο κ. Καραγεώργος καταπιάνεται με τα ιστορικά της Ευρυτανίας μέσα από την εξέταση τριών αρχαίων φύλων που συνέδεσαν το όνομά τους με τη γη της Ευρυτανίας. Τους Ευρυτάνες, τους Αγραιίους και τους Απεράντιους. Στο βάθος της ιστορικής τους προέλευσης επισημαίνει τον

μυθικό κατακλισμό του Δευκαλίωνα, με τον οποίο συνδέθηκαν τα αρχαία αυτά φύλλα και ολόκληρη η Ευρυτανία.

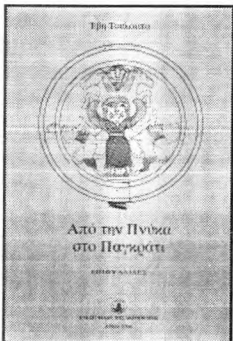
Όπως τονίζει στην εισαγωγή του ο συγγραφέας "η μακρόχρονη παράδοση έχει πο-

λύ βαθιές ρίζες στα μέρη αυτά. Η παράδοση συνδέεται άμεσα με τη μυθική διήγηση,

η οποία κάνει λόγο για τη δημιουργία του ελληνικού έθνους, για τα πρώτα βήματα της ελληνικής φυλής που έγιναν στις περιοχές του δυτικού και κεντρικού ελληνικού χώρου... Πρόκειται για μακροχρόνιες παραδόσεις (μύθους) που κάνουν λόγο για το Δευκαλιώνα, το γιο του Έλληνα και τα εγγόνια του..."

Το βιβλίο είναι το δεύτερο στη σειρά των εκδόσεων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ευρωπαϊκών Σπουδών και Ερευμών, που παρουσιάστηκε σε εκδήλωση στην Παλαιά Βουλή στις 29 Ιανουαρίου 2009.

Από την Πνύκα στο Παγκράτι: Επιφυλλίδες. Της Έβης Τουλούπα, Ένωση Φίλων της Ακρόπολης, Αθήνα 2004.

Πρόκειται για μια επιλογή από μικρά κείμενα που, η γνωστή Αρχαιολόγος, Έβη Τουλούπα, σύζυγος του Ευρυτάνα δικηγόρου και πολιτικού Τάκη Τουλούπα, δημοσίευσε στην εφημερίδα *Τα Νέα* από

το 1990 ως το 2000. Προλογίζοντας το βιβλίο της, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Φίλων της Ακρόπολης γράφει: "η Ένωση Φίλων της Ακρόπολης, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 80 χρόνων της Έβης Τουλούπα, αποφάσισε την έκδοση αυτών των κειμένων ως ελάχιστη αναγνώριση για τη συνεχή προσφορά της ακαταπόνητης αρχαιολόγου, στην πρωτοβουλία της οποίας άλλοτε οφείλεται και η ίδρυση της Ένωσής μας".

Οι επιφυλλίδες της Έβης Τουλούπα ξαναφέρνουν στη μνήμη μας όχι μόνο αρχαιολογικά και ιστορικά αλλά και θέματα της επικαιρότητας. Μέσα από την γλαφυρή, λυρική πένα της ξαναφέρει στο σήμερα τον απόηχο συμβάντων, που απα-

σχόλησαν την κοινωνία μας και έδωσαν ερεθίσματα για να τα σχολιάσει.

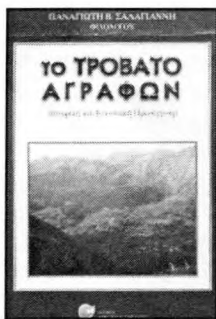
Ο απλός, παραστατικός, διανθισμένος με χιούμορ τρόπος έκφρασης, εμπλουτισμένος με πολλά στοιχεία από την αρχαιολογία, ιστορία και μυθολογία, των οποίων είναι βαθύς γνώστης, η κ. Έβη Τουλούπα, καταφέρνει να χαρίζει πνευματική απόλαυση στον αναγνώστη αυτού του βιβλίου.

Το Τροβάτο Αγράφων: Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση. Του Φιλολόγου Παναγιώτη Σαλαγιάννη, Εκδόσεις Χρήστος Δαρδανός, 2008.

Τα ιστορικά και λαογραφικά του Τροβάτου έρχονται στη δημοσιότητα για πρώτη φορά χάρη στην αξιόλογη αυτή έρευνα του κ. Σαλαγιάννη. Παρακολουθεί την ιστορική διαδρομή του Τροβάτου από τα γενοφάσκια του, καταγράφει τις μεγάλες ιστορικές στιγμές αλλά και τις αξιόλογες ιστορικές μορφές που το λάμπρυναν, όπως ο Ευγένιος Αιτωλός, ο Αναστάσιος Γόρδιος, ο Αντώνιος κ.ά. Θα σταθεί ιδιαίτερα στην εθνική αντίσταση με το Παιδαγωγικό Φροντιστήριο.

Μέσα από τις γραμμές του βιβλίου αυτού, αποδεικνύεται όχι μόνο η φιλο-

λογική δεινότητα, και η έμπειρη λογοτεχνική πένα του Παναγιώτη Σαλαγιάννη, αλλά και η βαθιά γνώση της ελληνικής ιστορίας, μυθολογίας και παράδοσης. Η μεγάλη αγάπη προς την ιδιαίτερη πατρίδα του, κά-

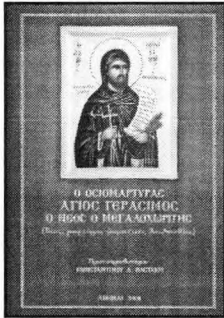
νουν τον συγγραφέα να παρακολουθεί την ιστορική πορεία του χωριού του, του Τροβάτου Αγράφων με ευθυκρισία και πλατειά τεκμηρίωση.

Το βιβλίο περιέχει ακόμη κατάλογο των ονομάτων των ανδρών που είναι

καταχωρημένα στο Μητρώο Αρρένων του Τροβάτου από το 1880 ως το 1920. Πολύ χρήσιμο, μαζί με το ευρετήριο κύριων ονομάτων και τοπωνυμιών είναι και το ποιμενικό γλωσσικό ιδίωμα των Τροβατιανών, που έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ντοπιολαλιάς.

Το βιβλίο, εκτός από τις ποικίλες ασπρόμαυρες φωτογραφίες περιέχει και ένθετο με πολλές έγχρωμες σύγχρονες φωτογραφίες από τοπία, εκκλησιές, εικόνες και ιερά κειμήλια, πέτρινες βρύσες, σκεύη ποιμενικής ζωής αλλά και από τις αγροτικές ασχολίες των κατοίκων κ.ά. Στο τέλος του βιβλίου παραθέτει 323 τραγούδια που τα κατατάσσει σε κατηγορίες όπως: κλέφτικα, της τάβλας, της ξενιτιάς, του έρωτα κ.ά.

Ο Οσιομάρτυρας Άγιος Γεράσιμος ο Νέος ο Μεγαλοχωρίτης

του πρωτοπρεσβύτερου Κων. Βαστάκη, Εκδόσεις Επτάλοφος, 2008

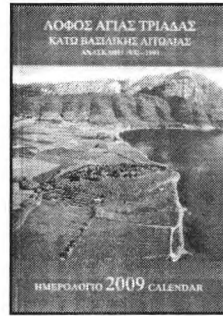
Στον πιο κοιντό μας Άγιο, λόγω εντοπιότητας, είναι αφιερωμένο το πρόσφατο βιβλίο του πολυγραφότατου π. Κων. Βαστάκη. Με άκρα ευλάβεια, σεβασμό και πατριδολατρεία γράφει τα πάντα για τον Νεομάρτυρα Άγιο Γεράσιμο, που γεννήθηκε στο Μεγάλο Χωριό (1787), ασκήτησε στο Αγιώνυμο Όρος (1806-1812) και μαρτύρησε με σπάνιο και θεοτίμητο τρόπο στην Κωνσταντινούπολη στις 3 Ιουλίου 1812.

Σε εκτεταμένο εισαγωγικό του σημείωμα ο πατήρ Κωνσταντίνος δίνει όλα όσα αφορούν τον Άγιο από τη γέννησή του ως το μαρτύριό του και στη συνέχεια όλα όσα εγράφησαν γι' αυ-

τόν, όπως, από τον ηγούμενο Προυσού Κύριλλο Καστανοφύλλη, πνευματικό του πατέρα κ.ά. καθώς και τις υπέροχες ασματικές και πανηγυρικές ακολουθίες.

Στο τελευταίο Ε΄ μέρος περιέχονται κείμενα γραμμένα από σύγχρονους συγγραφείς, κυρίως ιερωμένους που αφορούν τον βίο αλλά και μαρτυρίες θαυμάτων του Αγίου Γερασίμου. Το βιβλίο εμπλουτίζεται από πλούσια βιβλιογραφία και σεπτές αγιογραφίες του Αγίου. Αξίζει να γίνει απόκτημα όλων μας.

Ο Λόφος Αγίας Τριάδας, Κάτω Βασιλικής Αιτωλίας, Ημερολόγιο, 2009.

Ο κ. Θανάσης Παλιούρας, Καθηγητής της Βυζαντινής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, μας έδωσε φέτος ένα ημερολόγιο (2009), που είναι ταυτόχρονα αφιέρωμα στον Λόφο Αγίας Τριάδας, Κάτω Βασιλικής Αιτωλίας και τα ευρήματα ανασκαφών που έγιναν εκεί την περίοδο 1980-1990.

Με πολύ καθαρές και ωραίες φωτογραφίες, από τις ανασκαφές που έγιναν από τον ίδιο και τους συνεργάτες του, καθώς και σύντομα κατατοπιστικά κείμενά του, μας δίνει όλη την ιστορική διαδρομή της περιοχής.

Ένα ημερολόγιο διπλά και τριπλά χρήσιμο για όσους ενδιαφέρονται για την περιοχή και την βυζαντινή αρχαιολογία.

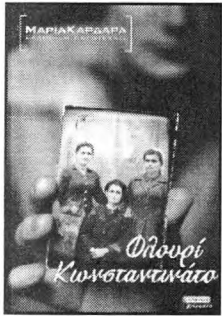
Φλουρί Κωνσταντινάτο της Μαρίας Καρδαρά, Ελληνικά Γράμματα, 2008.

Με τη λογοτεχνική της πένα, στο

βιβλίο της αυτό η Μαρία Καρδαρά, μάς δίνει απαράμιλλες σκηνές από τη σκληρή ζωή στο ορεινό χωριό “Χελιδόνα”, τον κατατρεγμό και την περιπλάνηση της οικογένειάς της στα δύσκολα χρόνια της Εθνικής Αντίστασης και του Εμφυλίου Πολέμου αλλά και στη συνέχεια του αγώνα για επιβίωση.

Θεία της Μαρίας Καρδαρά ήταν η αείμνηστη Φωτεινή Παύλου Γιαννακόπουλου από το

χωριό μας, στη ζωή της οποίας αφιερώνει πολλές σελίδες στο βιβλίο της. Ενδεικτικά, παραθέτουμε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα, που συνδέεται με το Μικρό Χωριό:

“...Κυριακή ή-

ταν του '63. Ο κόσμος στην εκκλησιά, ο άντρας μου στο καφενείο, κράταγα το μωρό μου και τ' άλλαζα σαν ένιωσα το σπίτι να γυρίζει, ν' αλλάζει θέση. Πάνω στο ταβάνι ένιωσα ν' ανεβαίνω και μετά κάτω πάλι. Ούρλιαξε το άρρωστο, μεγάλο παιδί μου για μοναδική φορά στο στρωματάκι του, κι ίσα που κράτησα το μωρό μου μη μου φύγει απ' τα χέρια. Παναγιά μου Προσιώτισσα... Σταμάτησε το ανεβοκατέβασμα του σπιτιού, πετάχτηκα στο παραθύρι, και τι να δω! Πέρα στον πέρα μαχαλά το βουνό άνοιγε στα δυο, κατέβαινε κι ανέβαινε, η κορυφή ήρθε στη ρίζα κι η ρίζα στην κορυφή. Παναγιά μου, είπα, τα παιδιά μου...”

Αξίζει να σημειώσουμε ότι το “Φλουρί Κωνσταντινάτο” κέρδισε το πρώτο βραβείο μυθιστορήματος σε διαγωνισμό της Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών.

Ασπροπόταμος: Άγνωστη Ιστορία και Σύγχρονη Ανάπτυξη, Πρακτικά ομώνυμης ημερίδας. Έκδοση της Πα-

νευρυτανικής Ένωσης, 2009. Στις 222 σελίδες του βιβλίου αυτού παρουσιάζονται οι εισηγήσεις, ομιλίες και χαιρετισμοί σχετικής ημερίδας, που έγινε τον Αύγουστο του 2008 στο Ραπτόπουλο Ευρυτανίας, με πρωτοβουλία της Πανευρυτανικής Ένωσης. Σκοπός της ημερίδας αυτής, που εντάχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος: “Απασχόληση και Επαγγελματική κατάρτιση”, ήταν η επισήμανση των προβλημάτων της ανάπτυξης και ταυτόχρονα η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της ιστορίας της περιοχής, που θα συμβάλουν θετικά στην περαιτέρω ανάπτυξη.

Δημοτικά Τραγούδια. Επιλογή. Στίχοι Παραδοσιακών του Κωνσταντίνου Σαρρή.

Ο κ. Σαρρής, που μας έχει δώσει ως τώρα πολύτιμα ιστορικά στοιχεία για το χωριό του, Κορυσχάδες και την γύρω περιοχή, αυτή τη φορά καταπιάνεται με τα δημοτικά τραγούδια Στο

βιβλίο του αυτό επέλεξε να παρουσιάσει στίχους 440 δημοτικών τραγουδιών, αφού προηγουμένως μας δώσει τρία κατατοπιστικά κείμενα, που αφορούν την ταξινόμησή τους (ερωτικά, καθιστικά, ηρωικά, κλέφτικα κ.ά.)

Μια πραγματικά σημαντική συλλογή σε ένα μικρό βιβλίο που συνοδεύεται από ένα χρηστικό ευρετήριο.

Κοινωνικά

Η στήλη αυτή φιλοξενεί κοινωνικά γεγονότα Μικροχωριτών, τα οποία γνωστοποιούνται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας.

Το ζεύγος Πάνος και Γλυκερία Κάλλη βάπτισαν την κορούλα τους στις 28 Ιουνίου 2008, στη Βιρτζίνια της Αμερικής. Η νεοφώτιστη ονομάστηκε: *Μελίνα-Λαμπρινή* με ανάδοχο την θείο της Βασίλειο Κάλλη.

Συγχαρητήρια!! Να μας ζήσεις να σε καμαρώσουμε και νυφούλα.

Η Μελίνα-Λαμπρινή είναι εγγονούλα του Γρηγορίου και της Λαμπρινής Κάλλη και δισέγγονη του Κωνσταντίνου και της Σπυριδούλας Τριχιά.

Στη Νέα Υόρκη γεννήθηκε στις 17 Φεβρουαρίου η κόρη της Ευαγγελίας Τσώμου και του Παύλου Αναγνωστάκη. Την ονόμασαν Σοφία-Πηνελόπη, είναι εγγονάκι της Βούλας και του Βασίλη Τσώμου και δεύτερο δισέγγονο της Ροδάνθης Κυρίτση. Ο Παύλος και η Ευαγγελία έχουν και ένα αγοράκι το Γρηγόρη Βασίλη, που το βάπτισαν στην Αγία Σωτήρα του χωριού τον Αύγουστο του 2007.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή αποτελεί την κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, η οποία μπορεί και λειτουργεί χάρη στην οικονομική ενίσχυση των μελών της και την εθελοντική στράτευση των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 15/11/2008 –30/5/2009

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ
Κάλλης Γρηγόριος και Λαμπρινή	2009	50\$
Κάλλης Πάνος και Γλυκερία	2009	50\$
Κάλλης Βασίλειος	2009	50\$
Τρικαλινού Γιάννα	2008	25
Νταραντούμη Σωτηρία	2008	25
Παπαθανασιάδης Σπύρος και Ρένα	2009-2010	100
Δημητρίου Πόπη	2009	30
Κατσιγιάννη Μάχη	2009	20
Παπανίκος Θωμάς	2008-2010	60
Αθανασίου Αριστείδης	2009-2010	50
Πανουργιά Βασιλική	2005-2008	35
Αντωνόπουλος Χριστόφορος	2009	20
Κουτσούκης Γιάννης-Κούλα	2009	20
Κουτσούκης Σπύρος,Κλαίρη	2009	20
Κουτσούκης Γιώργος-Ρένα	2009	20
Λιάπης Δημήτριος	2008-2009	100\$
Γιουρνάς Δημήτριος	2007-2010	80
Κούτσικος Χαράλαμπος	2009	20
Οικονόμου Γεώργιος	2008-2009	50
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος	2009	50\$
Καμπιζιώνης Ανδρέας	2009-2010	100\$
Καρατζά Βασιλική	2009	20
Κουφαλιώτης Μένιος	2007-2009	60
Κωστοπούλου Ελένη	2009-2010	50
Λύρας Παναγιώτης	2009	20
Κουβέλης Παντελής	2008-2009	40
Φλέγγας Δημήτριος	2008	20
Αθανασόπουλος Αριστείδης	2008	20
Αθανασοπούλου Γεωργία	2008	20
Βενέτης Παναγιώτης	2008-2009	40
Γαβρίλης Δημήτριος και Ελένη	2009	25
Κατσιγιάννης Χρίστος	2009	20
Σιδέρη Ευαγγελία	2009	20
Ζήσιμος Βασίλης	2009	50
Κοκσάς Ιωάννης	2009	20
Γιαννακοπούλου Βάσω	2008-2009	40
Κεράνης Θανάσης και Χρυσούλα	2009	20
Κεράνης Δημήτριος	2009	20
Κεράνης Ιωάννης	2009	20
Παπαδάκη Ναυσικά	2009	20
Λεκκού Ιουλία	2009	20
Κατσούλη Ροδάνθη	2009	20
Μπαμπανικολού Ιφιγένεια	2009	20
Ραβδός Παντελής	2009	20

Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 15/11/2008 - 30/5/2009

Οι δωρεές στη μνήμη προσφιλών προορίζονται για την αναβάθμιση του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού

Όνοματεπώνυμο	Ευρώ
Αυγερόπουλος Αυγέρης, υπέρ των σκοπών της Αδελφότητας	200
Κατσιγιάννη Μάχη, στη μνήμη γονέων της Θωμά και Ασπασίας Βενέτη	130
Λιάπης Δημήτριος και Όλγα, στη μνήμη προσφιλών τους	400\$
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος, στη μνήμη Ειρήνης Πάν. Μαστρογεωργόπουλου	50\$
Ανουσάς Ιωάννης, στη μνήμη της συζύγου του Μαίρης (γένος Κατσιγιάννη)	100
Λαΐνη-Κόνιτς Ελένη, στη μνήμη της γιαγιάς της Ουρανίας Μπακογιάννη	100\$
Κουφαλιώτης Μένιος, στη μνήμη Αγγελή Παπαπαναγιώτου και Δημ. Σκορδά	120
Τσώμος Βασίλης και Βούλα, στη μνήμη προσφιλών τους	100\$
Μούτσελου Παναγιώτα, στη μνήμη Παύλου Πετρόπουλου	50
Κωστοπούλου Ελένη, στη μνήμη Παύλου Πετρόπουλου	150
Κουτσούκης Γιάννης-Κούλα, στη μνήμη Παύλου Πετρόπουλου	50
Κουτσούκης Αλέκος-Νίκη, στη μνήμη Παύλου Πετρόπουλου	50
Κουτσούκης Μένιος-Αιμιλία, στη μνήμη Παύλου Πετρόπουλου	50
Παπαδημητρίου Νίκος-Δήμητρα, στη μνήμη Δημητρίου Παπαδημητρίου	100
Παπαδημητρίου Νίκος-Δήμητρα, στη μνήμη Θωμά και Σπυρίδως Κανδηλάρη	200
Κουβέλης Παντελής, για το Μουσείο Μικρού Χωριού	50
Χονδρού Χρυσούλα, για τους σκοπούς της Αδελφότητας	50
Ζορμπαλάς Δημήτριος, για τους σκοπούς της Αδελφότητας	50
Κεράνης Θανάσης και Χρυσούλα, για την αναβάθμιση του Μουσείου	1.200
Κάλλης Γρηγόριος και Λαμπρινή, στη μνήμη Νικήτα Κουτσούκη	50\$
Παπακωνσταντίνου Αριστείδης, στη μνήμη οικείων και συγγενών	160

Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται και με ταχυδρομική επιταγή. Όμως, για την αποφυγή γραφειοκρατίας και διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε η επιταγή να απευθύνεται στο **όνομα** του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, που επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού *Μικροχωρίτικα Γράμματα*, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή.

Συνδρομές Εξωτερικού

Ευχαριστούμε τους Μικροχωρίτες του εξωτερικού για την εξόφληση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε ότι οι συνδρομές από το εξωτερικό μπορούν να στέλνονται με επιταγή στο όνομα: **Adelfotita Mikrohoriton 'H Metamorfofi tou Sotiros'**
Η επιταγή θα πρέπει να είναι *Τραπεζική* (cashier's cheque or remittance), διότι προσωπικές επιταγές (personal cheques) δεν γίνονται δεκτές στις Ελληνικές τράπεζες.

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικείων τους, αν το επιθυμούν, που θα πρέπει να στέλνουν στην διεύθυνση του περιοδικού μας ένα έτοιμο κείμενο ή τα απαραίτητα βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία.

Παύλος Π. Πετρόπουλος

Η στήλη αυτή, δυστυχώς, δεν βρίσκει λόγια να πει για νέους ανθρώπους, όπως τον Παύλο, γιο της Λίτσας (Ματρογεωργοπούλου) και του Πέτρου Πετρόπουλου, που έφυγε από κοντά μας στις 18 Μαΐου 2009.

Μαθηματικός, με σημαντική προσφορά στο χώρο της εκπαίδευσης, ζούσε στη Θεσσαλονίκη με τη γυναίκα του, αρχιτέκτονα-μηχανικό, και το εννιάμηνο αγοράκι τους.

Όμως... μόλις έκλεισε την 3^η δεκαετία της ζωής του, η μοίρα θέλησε να του στερήσει ακόμη και τις λίγες χαρές του μάταιου κόσμου μας. Στο τελευταίο κατευόδιο, μαζί με τη γυναίκα του, τους γονείς και συγγενείς τον συνόδευσαν πολλοί Μικροχωρίτες, φίλοι, συνάδελφοι και μαθητές του.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Σταθοπούλου-Κουτούκη Ντούλα

Ένα αυτοκινητιστικό ατύχημα στο δρόμο στάθηκε αφορμή να φύγει από τη ζωή η Ντούλα Σταθοπούλου, χήρα του Απόστολου Κουτούκη, στις 14 Δεκεμβρίου 2008. Η κηδεία της έγινε στο χωριό.

Γεννημένη και μεγαλωμένη στο χωριό μας, η Ντούλα με την οικογένειά της έζησε όλες τις περιπέτειες του χωριού στην τραγική 10ετία 1940-50 μαζί με τον εμφύλιο σπαραγμό του 1946-49. Ευτύχησε όμως να επιζήσει από τη στρατολόγησή της, που αποτελούσε μια πολύ οδυνηρή παρένθεση της ζωής της που προσπαθούσε να μην την θυμάται.

Μετά τον πόλεμο πήγε στον πατέρα της στην Κωνσταντινούπολη, όπου και

παντρεύτηκε. Με τον άντρα της έζησε στην Πόλη για αρκετά χρόνια, ώπου αποφάσισαν να επιστρέψουν στην Ελλάδα και να εγκατασταθούν μόνιμα στη Νέα Φιλαδέλφεια Αττικής.

Τα καλοκαίρια ερχόταν πάντα στο χωριό, που το υπεραγαπούσε. Περίμενε να ανυπομονησιά το περιοδικό μας, που, όπως έλεγε, την έκανε να νιώθει σαν κάποιο αγαπητό συγχωριανό να την επισκέπτεται στο σπίτι της.

Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Φωτεινή Γιαννακοπούλου

Αγέρωχη και γελαστή θυμόμαστε τη Φωτεινή Γιαννακοπούλου, που μετά σύντομη ασθένειά της πέθανε τα περασμένα Χριστούγεννα. Γεννήθηκε στη Χελιδόνα και μετά το γάμο της

με τον αείμνηστο Παύλο Σ. Γιαννακόπουλο εγκαταστάθηκε στο χωριό μας. Απέκτησαν τρία παιδιά, την Αθηνά, τον Άγγελο και το Γιώργο, που αξιώθηκε να τα δει αποκατεστημένα και να χαρεί τα αγαπημένα της εγγόνια.

Όρθια, κοντά στον άντρα της πάλεψε μετά την κατολίσθηση του χωριού και ξανάφκιαξαν το νοικοκυριό, το σπιτικό τους. Τη θυμόμαστε να κρατάει το μαγαζί, να μαγειρεύει και να ψήνει εκλεκτά φαγητά και να χαίρεται να πει μια κουβέντα με τους συγχωριανούς που έμπαιναν στο μαγαζί τους.

Η ίδια είχε να διηγηθεί πολλά από την πολύπαθη ζωή της, αρκεί να ένιωθε ότι μπορούσε να τα εμπιστευθεί. Σε κρίσιμες στιγμές είχε μια καλή ορμήνια για

ψυχραιμία και λογική σαν καλή μάνα και νοικοκυρά.

Αιωνία της η μνήμη.

Ειρήνη Π. Μαστρογεωργόπουλου

Προτού να κλείσει χρόνος από τον θάνατο του συζύγου της Παναγιώτη Μαστρογεωργόπουλο, χτυπημένη από την επάρατο, έφυγε από τη ζωή και η Ειρήνη Π. Μαστρογεωργόπουλου. Η κηδεία

της έγινε στην Καλιφόρνια της Αμερικής στις 28 Ιανουαρίου 2009.

Η Ειρήνη, μαζί με τον αδελφό της Γιάννη, ορφάνεψαν και από τους δύο γονείς τους σε πολύ μικρή ηλικία. Τα δυο αδελφια, στην Ήπειρο όπου ζούσαν, βρέθηκαν ξαφνικά σε διαφορετικά ορφανοτροφεία και χάθηκαν μεταξύ τους. Η Ειρήνη υιοθετήθηκε από μια Αθηναία κυρία που την ανέθρεψε με μητρική στοργή. Συγχρόνως έκανε κάθε δυνατή προσπάθεια να βρει και τον χαμένο αδελφό της Ειρήνης. Μάταια όμως.

Το καλοκαίρι του 1961, η Ειρήνη παραθέρριζε στο Μικρό Χωριό μαζί με τη θετή της μητέρα. Εκεί γνώρισε τον Παναγιώτη Μαστρογεωργόπουλο. Παντρεύτηκαν και γρήγορα έφυγαν για την Αμερική. Έζησαν μαζί 46 χρόνια, απέκτησαν τρία αγόρια και χάρηκαν δύο εγγόνια. Η μοίρα, μόλις λίγα χρόνια πριν, της επεφύλασσε την έκπληξη να βρεθεί και ο χαμένος αδελφός της. Τα δυο αδελφια κατάφεραν να ειδοθούν και πάλι μετά από εξήντα και πλέον χρόνια.

Πέθανε κοντά στην αγάπη και τις φροντίδες των παιδιών της. Ο αδελφός της, Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος, έγραψε στη μνήμη της τα παρακάτω λόγια αγάπης:

“Αγαπητή μας Ειρήνη,

Έφυγες εκ του ματαίου τούτου κόσμου πρόωρα, πριν προλάβεις να θρηνη-

σεις για το θάνατο του συζύγου σου Παναγιώτη. Δεν επρόλαβες ούτε να παρηγορηθείς από όλους εμάς, τους συγγενείς σου, που σε περιβάλαμε με αγάπη και στοργή, μέχρι την τελευταία σου στιγμή.

Οι ευχές μας όμως, θα σε συνοδεύουν εκεί εις την ατελεύτητον ζωήν που βρίσκεσαι. Τα παιδιά σου και όλοι εμείς θα δεόμεθα υπέρ αναπαύσεως της ψυχής σου.

Αιωνία σου η μνήμη αξιομακάριστη και αδελφή ημών Ειρήνη.”

Κατσιγιάννη – Ανουσά Μαίρη

Μοναχοκόρη του Τάκη και της Κατίνας Κατσιγιάννη μεγάλωσε μαζί τους στο χωριό και λίγο πριν από την κατολίωση μετακόμισαν στην Αθήνα. Μετά από γρήγορη μαθητεία ως κομμώτρια, άνοιξε το δικό της κομμωτήριο και με τη φιλότιμη και επιμελημένη δουλειά της κατάφερε να πετύχει μια πολύ αξιόλογη πελατεία.

Κοντά στην επιτυχία της δουλειάς της ήλθε να προστεθεί και η οικογενειακή ευτυχία με τον σύζυγό της Γιάννη Ανουσά και τον υπέροχο λεβέντη τους Δημήτρη. Όμως, η τύχη δεν στάθηκε σύμμαχος της. Ένα σοβαρό κυκλοφοριακό πρόβλημα είχε σαν αποτέλεσμα να διακόψει την επιτυχημένη καριέρα της και να περιορίσει πολύ τις κινήσεις της.

Αλλά η Μαίρη, αγωνίστρια στη ζωή από μικρή, αντιστεκόταν. Πάλευε και κατάφερε να αντιμετωπίζει τη ζωή με αισιοδοξία. Κοντά της, συλλοβάτες, ο αγαπημένος της σύζυγος με το παιδί τους και η μητέρα της, που έφυγε απ' τη ζωή πριν τρία χρόνια.

Η Μαίρη ήταν φιλομαθής, εργατική, κοινωνική με όνειρα και φιλοδοξίες που ξεπερνούσαν τα όρια του χωριού. Ήταν

αντιπροσωπευτικός τύπος της ανήσυχης μετακατοχικής γενιάς του χωριού μας. Ποτέ δεν σταμάτησε να 'ρχεται στο χωριό. Την θυμόμαστε στη γιορτή της, της Παναγιάς, πόση χαρά ένοιωσε να δέχεται τους συγχωριανούς και με ενδιαφέρον και χιούμορ να συζητά για ένα σωρό θέματα.

Ζούσε μέσα στη στοργή και θαλπωρή του συζύγου της και του γιου τους, ώσπου ένα πρωινό, στις 3 Φεβρουαρίου 2009, τους άφησε για πάντα. Εκείνοι, περίλυποι, σεβάστηκαν την επιθυμία της και την συντρόφεψαν ως την τελευταία της κατοικία, το αγαπημένο της χωριό. Ο άντρας της Γιάννης και ο γιος τους Δημήτρης έγραψαν στη μνήμη της τα ακόλουθα λόγια αγάπης και μνήμης:

“Εφυγες από κοντά μας για πάντα, χωρίς να προλάβεις να μας πεις το τελευταίο αντίο, μόλις στα 64 σου χρόνια. Τα δυο εγκεφαλικά σε καθήλωσαν 8 χρόνια σε αναπηρική καρέκλα χωρίς όμως να σε βγάλουν απ’ τη ζωή, στην οποία πάλεψες έστω και με ένα χέρι, όπως έκανες και για 35 χρόνια, που ομόρφαινες τις γυναίκες με τα χρυσά σου χέρια..

Η καρδιά σου σε πρόδωσε και δεν μπόρεσες να καμαρώσεις το μονάκριβό μας γαμπρό και να αγκαλιάσεις εγγονάκι. Τώρα, παρέα με τους γονείς σου στη γειτονιά των αγγέλων, να μας προσέχετε από ψηλά.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα του χωριού μας που σε σκεπάζει. Θα σε θυμόμαστε πάντα..

Ο άντρας σου και ο γιος σου”.

Δημοπούλου Ν. Αικατερίνη

Κατάφορτη από τα χρόνια και τις εμπειρίες μιας ολόκληρης ζωής, η Αικατερίνη Δημοπούλου άφησε το μάταιο τούτο κόσμο στις 31 Μαρτίου 2009 σε ηλικία 94 χρόνων. Καταγόμενη από την Βουτυριώτικη οικογένεια των Ανδριτσογιανναίων, παντρεύτηκε τον Νίκο Δη-

μόπουλο και έκτοτε έζησε στο χωριό μας.

Ήταν μια καλοσυνάτη, γελαστή και στωική γυναίκα, που υπέμεινε καρτερικά τα δύσκολα χρόνια της Κατοχής και του Εμφυλίου και πάλευε με τον άντρα της να ζήσει τη φαμίλια της και να μεγαλώσει τα παιδιά τους.

Μετά το θάνατο του συζύγου της συνέχισε να ζει μόνη της στο Νέο Μικρό Χωριό. Ευτύχησε να τα δει τα παιδιά της αποκατεστημένα άλλα εδώ και άλλα στην ξενιτιά. Τελευταία, ζούσε με την οικογένεια του γιου της Τάκη στο Αγρίνιο, όπου και πέθανε. Η κηδεία της έγινε στο Χωριό την 1^η Απριλίου 2009.

Αιωνία της η μνήμη

Δημόπουλος Γιάννης

Ήταν στο τυπογραφείο η στήλη αυτή, όταν μάθαμε ότι ο “τροχαιός” θάνατος άρπαξε απ’ τη ζωή έναν ακόμη νέο άνθρωπο, οικογενειάρχη, τον Γιάννη Δημόπουλο.

Όλοι θυμόμαστε τον Γιάννη ως έναν εργατικό, τίμιο και φιλότιμο νέο άνθρωπο που ήταν πρόθυμος να φέρει εις πέρας με τον καλύτερο τρόπο όποια δουλειά αναλάμβανε. Τον διέκρινε ειλικρίνεια, εντιμότητα, αποτελεσματικότητα. Ενδιαφερόταν πολύ για τα κοινά, ήταν φιλομαθής και φιλοδοξία του ήταν να προχωρήσουν τα παιδιά του, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, σε σπουδές για να τα καμαρώνουν μια μέρα αυτός και η γυναίκα του.

Είχε κάνει καλές σπουδές σε τεχνικές σχολές εργοδηγών και ήταν πολύ καλός χειριστής μηχανημάτων. Πριν από λίγα χρόνια προσλήφθηκε ως τεχνικός υπάλληλος στο Δήμο και για τις δουλειές του γύριζε όλα τα χωριά της Ποταμιάς. Δυστυχώς, ο θάνατος του έκοψε το νήμα της ζωής τη νύχτα της 25^{ης} Μαΐου, την ώρα που γύριζε στο σπίτι και στην οικογένειά του.

Αιωνία του η μνήμη.

Κομμώσεις

Ανδρικές – Γυναικείες – Παιδικές

“ΚΙΚΗ”

Κική Φούκα-Σκοτίδα
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25666

Ταβέρνα - Φησταριά

“Ο Χρήστος”

Ε. Χρήστου Βαστάκη
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41454 • Κιν.: 6974989615

TAXI

Γιάννης Καραγκούνης

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλης Μπούρας

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41300/41281,
Κιν. 6972 288457

Καφετέρια

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 22370 41300

ΡΑΔΙΟ ΤΑΞΙ ΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

24 ώρες το 24ωρο
Τηλέφωνο: 22370 22011

Ξυλόγλυπτα

Χειροποίητες πρωτότυπες
δημιουργίες σπάνιας ομορφιάς

Έκθεση – Διάθεση:

Νέο Μικρό Χωριό “Το Τζάκι”
Τηλ. 22370 41318

ΞΥΛΙΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ

...με έμπνευση από τη φύση

Έκθεση – Διάθεση:

Παλιό Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41031

Απειρέ

Ζωγραφική – Εικόνες
Στέλλα Γιαννακοπούλου

Ερεχθείου 37, Ακρόπολη – Αθήνα
Τηλ. 6977179703 (Μόνο γραπτά μηνύματα)
210-9226348

Εστιατόριο – Ψησταριά

“Ο Παράδεισος”

Αφοί Καλύβα

Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421
Web: www.hellastourism.gr/paradisos

ΤΑΝΟΣ

Computer Expert Co.

Θάνος Δημητρόπουλος

Κορθίου 19, 11254 Αθήνα

Τηλ./Fax: 210 2230673

Θεσπίακη: 2310 20 20 89

Κιν. 6936 96 88 50

« 6932 46 23 32

E-mail: thanos@panafonet.gr

HP CAD/CAM products:

ME - Mechanical Eng.-2D

SD - Solid Designer - 3D

E3 - Electrical, Electronic
Engineering Design

CAD/CAM/EEE
COMPANY

Ξενοδοχείο

Country Club Hellas Hotel

Δ/νη: Πόπη Μπακατσιά
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41570-6, Fax: 22370 41577

Web: www.countryclub.gr

Ξενοδοχείο

Εστιατόριο – Καφετέρια

“Η Χελιδόνα”

Δ/νη: Σταυρούλα Τζαβέλη
Παλαιό Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41221, Κιν. 6976 912009

Ξενώνας

“Η Γωνιά”

Δ/νη: Γιώργος Γιαννακόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41393, Fax: 22370 41586

Web: www.giannakopoulos_g.gr

Ξενώνας

Ταβέρνα – Καφετέρια

“Το Ρίζωμα”

Δ/νη: Θεόδωρος Μπούρας
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41170, Fax: 22370 41486

Ψησταριά – Εστιατόριο

Χωριάτικη Κουζίνα

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Α΄ κατηγορίας

“Το Χωριάτικο”

Δ/νη: Βασιλική Νασιοπούλου
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41257/ 41103

Ξενώνας – Καφετέρια

Studio Merses

Υπευθ. Κρατήσεων: Αγορίτσα Τσινιά
Παλαιό Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41444, Fax: 22370 41111

Κιν. 6974 114182

Web: www.merses.gr

E-Mail: merses@acn.gr

Ξενώνας

Ιβίσκος Studios

Δ/νη: Σωτήρης Ζήσιμος
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41515, Fax: 22370 41315

Κιν. 6972 555638

Web: www.iviskos.gr E-Mail: info@iviskos.gr

Ενοικιαζόμενα

Πανοραμικά Δωμάτια

“Το Τζάκι”

Δ/νη: Παρασκευή Ν. Αζακά
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41318/41465,

Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

Ενοικιαζόμενα Πολυτελή

Δωμάτια

Ουρανία Τάσιου

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41349

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Φωτεινή Ζάρα

Νέο Μικρό Χωριό

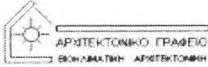
Τηλ. 22370 41236/ 41433

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΑΠΗ

Αθήνα – Λαμία – Μακρακώμη
Άγιο Γεώργιο – Καρπενήσι

Δ/ση: Μαρία Π. Σκρεπετού

Κηφισού 91β 8, Αθήνα
Τηλ. 210 3454825 – 3452186
Fax: 210 3452186

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

ΚΥΠΡΟΥ 76Α ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 16452 ΑΘΗΝΑ
τηλ (+30)2109926423 (+30)6936599467
e-mail: ventour@hol.gr

ΧΡΥΣΟΥΔΑ ΗΡ. ΛΙΑΠΗ
ΔΙΠΛΩΜ. ΛΓΡ. & ΤΥΧΗΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ
ΑΔ ΚΟΡΑΗ 54-56
ΒΥΡΩΝΑΣ

ΤΗΛ: 6972848406
210-7622751

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ - ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Πωλήσεις
Εκτιμήσεις
Δάνεια
Ενοικιάσεις
Οικόπεδα
Ανταρραχές

LAND BROKER

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΩΝΗΣ

Καραολή & Δημητρίου 70, 18534 Πειραιάς Κινητό
Τηλ. 210 41.11.849, Fax 210 41.34.776 6972.71.75.75
Ζηνοπούλου 7, 36100 Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25.932

café
ΑΣΤΕΡΙΑ
restaurant

Αιμιλία Κουφαλιώτη

Παραλία Καμμένα Βούρλα
Τηλ: 02350 23261,
80901, 80902

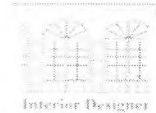

Γιάννης Τσιμπογιάννης

- Διοφηματικά Δώρα Επιχειρήσεων
- Εκπτώσεις Office
- Μεταφορικές
- Μηχανογραφικά Έγγραφα
- Ψηφιακά

Ευερπύλου 75 • 105 53 Αθήνα
Τηλ.: 210.3226.222 - 210.3214.815
Fax: 210.3214.815
Κιν.: 6944.550940

Αθανάσιος Π. Διαροκάκης
Διακοσμητής

Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
και Μελέτη Χώρων

Κόκκαλη 31, Αγρίνιο, τ.κ. 30100.
Τηλ.: 0641 - 33233, (& fax) - 24522
Κιν.: 0932831607, E-mail:
athnart@otenet.gr

Ioannis Zorbalas

ZORBALAS S.A.
34 Glysti Str., 117 44
Athens - Greece

tel: +30 210 901 3344-5
fax: +30 210 901 3294
e-mail: zorbalas@solartech.gr
www.solartech.gr

Τεχνικές εργολαβίες – πέτρινες
κατασκευές
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ
Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41056,
Κιν. 6977 624440

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

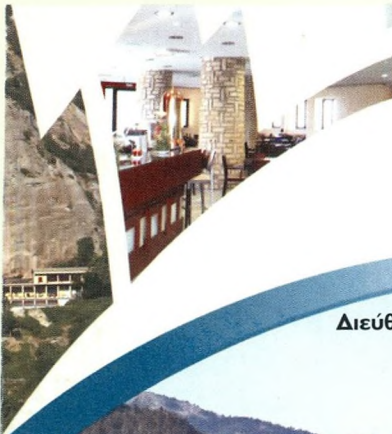
ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 0641 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

☎ 6610846 - 6048695 - 0972 136979

**Διεύθυνση: Χρήστος & Ρούλα
 Κουφαλιώτη
 Τηλ.: 26920 23357
 www.grandchalet_ms.gr**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού ..... σελ 1
- 30 χρόνια Αρχιερατικής Διακονίας του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαου 3
- Στον Κατανυκτικό Εσπερινό της Α' Κυριακής των Νηστειών 4
- Ημερομηνίες - Σταθμοί 7
- Από τη σκοπιά της Αδελφότητας 10
- Νέα από το Δήμο Ποταμιάς 12
- Από το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης 15
- Έκκληση Καρπενησιωτών για βοήθεια κατά τον Ιερό Αγώνα του 1821 18
- Εκλογικός Κατάλογος του Δήμου Καρπενησίου της επαρχίας Ευρυτανίας του 1865 19
- Στο περιθώριο της ιστορίας 20
- Από Μικροχωρίτες της Διασποράς ... 22
- Ταξιδεύοντας για την Πόλι στις αρχές του 20ου αιώνα 25
- Από το Μητρώο Αρρένων Κοινότητας Μικρού Χωριού (1818-1881) 27
- “Δασκαλάκης - Κρίκελο” Μνήμη Δημήτρη Σαζώνη 28
- Διαστημικό λεωφορείο και ρωμαϊκές άμαξες 30
- Εγερτήριο 31
- Φύση, πηγή ζωής 32
- Πήρα το στρατί, πήρα το μονοπάτι ... 34
- Κίνηση Ευρυτανικών Συλλόγων 36
- Δημήτριος Δ. Πολύζος 40
- Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις 42
- Έρωτος και Ρέντη γωνία 45
- Έντυπα που λάβαμε 48
- Επιστολές στην Αδελφότητα 49
- Ένας γάιδaros στο παζάρι 50
- Βιβλιοπαρουσιάσεις 52
- Κοινωνικά 56
- Αυτοί που δεν μας ξεχνούν - Συνδρομές 57
- Δωρεές εις μνήμη 58
- Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν 59

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

34 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Τ Ε Χ Ν Ω Ν

ΠΛΑΚΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

ΚΑΙ

ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ

e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr